THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES

OFFICIAL REPORT

Thirty-first day of the Second Session of the Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY.

Friday, the 15th March, 1963.

The House met at Half past Eight of the Clock.

[*Mr. Speaker in the Chair*]

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

Spinning Mills.

1203—

*1814Q.—*Sri E. Ayyapu Reddy* (*Put by Sri T. K. R. Sarma, Kurnool*): Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) the number of spinning mills started in the State in the Second Plan period;

(b) the number of spinning mills proposed to be started in the Third Plan period and the number already started in the Third Plan;

(c) the number and names of persons to whom licences were granted for starting spinning mills in the Third Plan; and

(d) the number of mills already working in the co-operative sector and the number proposed to be started in the co-operative sector?

The Chief Minister (*Sri N. Sanjeeva Reddy*) :—

(a) Seven, Sir.

(b) Twenty spinning mills have so far been licenced for being started during the 3rd Plan period.

(c) A statement has already been placed on the Table of the House on 12—12—1962 furnishing this information–vide answer to clause (b) of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Question No. 314 starred.

(d) Two Spinning Mills are already working and one is proposed to be set up in the co-operative sector.

Textile Mills.

1204 --

*1824 Q.—*Sri E. Ayyapa Reddy* (*Put by Sri T. K. R. Sarma*) : Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) whether there are any textile mills in the State;

(b) if so, how many and their location; and

(c) whether there are any proposals to start textile mills in the State during the Third Plan period?

Sri N. Sanjeeva Reddy :— (a) & (d) Yes, Sir. There are two composite cotton textile mills one at Warangal and other at Secunderabad.

(c) No, Sir. The Government do not propose to start any textile mills.

Andhra Co-operative Spinning Mills, Guntakal.

1205

*2590 Q.—*Sri P. Rajagopal Naidu* (*Put by Sri T. K. R. Sarma*) : Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) the number of spindles in the Andhra Co-operative Spinning Mills, Guntakal by the year ending 1961–62;

(b) the production of yarn during that year in the above mills; and

(c) the amount of yarn sold to Andhra Handloom Co-operative Socity in that year?

Sri N. Sanjeeva Reddy :—(a) 16,536 as on 30–6–1962.

(b) 8,742 bales during the year ending 30–6 1962.

(c) 8,718 bales of yarn worth Rs. 72,65,078,

Liberalised Pension Scheme to ex-Estate Employees.

1206—

*2339 Q.—*Sri K. Govinda Rao* (*Put by Sri P. Subbaiah, Yerragondipalem*) :—Will the hon. Minister for Finance and Co-operative be pleased to state :

(a) whether the Liberalised Pension Scheme is applicable to ex-Estate Employees also; and

(b) if not, the reason therefor ?

The Minister for Finance and Co-operation (*Sri K. Brahmananda Reddy*) :—(a) No; for the present.

(b) The employees are governed by special orders relating to pension and the question of extending to them the Andhra Pradesh Liberalised Pension Rules, 1961, is under examination.

శ్రీ యం. పిచ్చయ్య (పాయకారావుపేట) : ఈ లిబరలైజ్డు పెన్షన్ స్కీము నుండి ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్సు, డెప్యూటీ పంచాయితీ ఆఫీసర్సును, మునిసిపల్ ఇంజనీయర్సు మొదలైనవారిని మినహాయించిన మాట వాస్తవమేనా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :- ఆ సమాచారం ప్రస్తుతం నావద్దలేదు. The question relates to ex-Estate employee.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య : (ఎ) కి సమాధానంగా 'no for the present'. అన్నారు. ఇది పర్మనెంటుగానా, లేక తిరిగి ప్రభుత్వం ఆలోచించి, త్వరగా నిర్ణయించడానికి ప్రయత్నిస్తుందా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :- 'No for the present' అంటే ప్రస్తుతానికి లేదని మాత్రమే. అది రెవిన్యూబోర్డువారి పరిశీలనలోవుంది.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :- ఎంతకాలం పడుతుంది ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :- కొంతకాలం పడుతుంది.

శ్రీ యం. పిచ్చయ్య :- Liberalised Pensin లో కొంతమందిని చేర్చి, మరికొంతమందిని మినహాయించడానికిగల కారణమేమిటి ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :- ప్రస్తుతం ఆ సమాచారం నావద్దలేదని మనవి జేశాను. వారు మూడు నాలుగు categories of servants గూర్చి చెబుతున్నారు. ప్రత్యేకంగా అడిగితే చెబుతాను.

Applications for old-age pension in Hyderabad City.

1207--

*2661 Q.--*Sri B. Ramdev* (*Put by Sri P. Subbayya*:— Will the hon. Minister for Finance and Co-operation be pleased to state:

(a) the number of applications received so far by the Finance Department for Old-age Pension with the recommendation of the District Collector of Hyderabad in respect of applications residing in Hyderabad City area;

(b) the action taken by the department thereon;

(c) the number of applications rejected by the Collector, if any, and

(d) whether the date of payment commences either from the date of application or from the date of sanction?

Sri K. Brahmananda Reddy–(a) 69.

(b) i. 24 pensions have been sanctioned. One has been rejected

ii. 44 Cases are under scrutiny.

(c) 128.

(d) The Old Age pension shall be payable from the date specified in the order sanctioning the pension (i. e. from the date of Collector's recommendation).

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :- ఈ ఓల్డుఏజ్ పెన్షన్ స్కీము చాలమందికి అనువర్తింప జేయడంలేదు. ఈ రూల్సు కొంతవరకు లిబరలైజ్ చేయడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తుందా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :- ఈ విషయమై నేను ఇదివరకు చాలాసార్లు మనవి జేశాను. వయోపరిమితి ఇదివరకు 70 నుండి 65కు చేయడం జరిగింది. ఇదివరకు ఫైనాన్సు డిపార్టుమెంటు శాంక్షన్సు అథారిటీగా ఉండేది. ఇప్పుడు అది తీసివేసి జిల్లాకలెక్టరుకు ఇచ్చాము. ఏజ్ సర్టిఫికేట్ లేకపోతే బర్తు ఎక్స్‌ట్రాక్టు ఉంటే సరిపోతుందన్నాము. బర్తు ఎక్స్‌ట్రాక్టు లేకపోతే మెడికల్ సర్టిఫికేట్, కలెక్టర్ యొక్క డిస్క్రిషన్ ప్రకారం సరిపోతుందని ఈవిధంగా రూల్సు లిబరలైజ్ చేశామని మనవిజేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు (ఏలూరు) : మెడికల్ సర్టిఫికేట్ అంటే ఏడాక్టరు ఇవ్వాలి ? ఆ తరువాత, ఇంతకుముందు ఒకసారి అడిగాము. ఈ స్కీముక్రింద ఇంత వరకు ఎంత డబ్బు ఖర్చు అయినది ? కరెక్టు ఫిగర్ తరువాత చెబుతామన్నారు. మంత్రి గారు ఇప్పుడు చెబుతారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :- విశాఖపట్నంలో 55 గురికి, నెల్లూరులో 54 మందికి, కడపలో 11 మందికి, కర్నూలులో 16 మందికి, కృష్ణాలో 19 మందికి, పశ్చిమగోదావరిలో ఇద్దరికి, అనంతపురంలో ఒకరికి, హైదరాబాదులో 25 మందికి మహబూబ్‌నగర్‌లో నలుగురికి, నిజామాబాదులో ఇద్దరికి, వరంగల్లులో నలుగురికి ఈ విధంగా ఇచ్చారు. మొత్తం 50 వేల రూపాయిలవరకు దీనిక్రింద ఖర్చు అయినది. We have not mentioned any particular officer; but we said that within the discretion of the Collector, where the birth-extract of a very old man is not available, a medical certificate as to the age...

మెడికల్ సర్టిఫికేట్ యం. బి. బి.యస్. డాక్టర్ ఇవ్వవలయునా లేకఇంకెవరు ఇవ్వవలయునన్నది యింకాఫిక్సు చేయలేదు.

Sri J. T. Fernandez (Nominated) : May I know the total amount that has been allotted for old age pensions ?

Sri K. Brahmananda Reddy : You remember, Sir, last year we allotted 7 lakhs and odd of rupees. But as much of the amount has not been spent, this year we have allotted much less. I do not know the exact allotment of of this year, but very much less has been allotted. But we are prepared to meet the obligations arising under this.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ (మంగళగిరి) : రెండు జిల్లాలలో మాత్రం 70, 80 అని చెబుతూ తక్కిన జిల్లాలలో ఒకటి రెండు అని చెప్పారు. కొన్ని జిల్లాలలో అయితే అసలు లేనేలేరు. దీనికి కారణం అక్కడనుండి అప్లికేషన్స్ లేకనా, ఇతర కారణా లేవైనా ఉన్నాయా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— దానికి సమాధానం చెప్పాను. 223 కేసులు శాంక్షన్ చేశారు. ఇంకా ఫైనాన్స్ డిపార్టుమెంటులో 70 కేసులవరకు పరిశీలనలో ఉన్నాయి. కలెక్టర్సువద్ద నూరు కేసులవరకు ఉన్నాయి. తతిమ్మావాటికి సంబంధించి అప్లికేషన్స్ వచ్చినదీ, లేనిదీ చెప్పలేను. నావద్ద ఉన్న సమాచారాన్ని తెలియ జేశాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి) : రిజిష్టర్డు ప్రాక్టీషనర్ ఎవరు మెడికల్ సర్టిఫికేట్ ఇచ్చినా సరిపోతుందా ? ఆ విషయం మంత్రిగారు చెప్పలేదు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :- కొంత సెక్యూరిటీ ఉండాలి. ప్రతివారు డాక్టరు అంటే సరిపోదు. బహుశా యం.బి.బియస్ అనో సర్జన్ అనో అందులో ఉండేవుంటుంది. ఆ సమాచారం ప్రస్తుతం నావద్దలేదు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం (మాడుగుల) : 65 ఏళ్ళు దాటినవారు చాలమంది ఉన్నారు. గనుక వర్కు ఎంతవరకు ప్రోగ్రెస్ అవుతున్నదీ తెలుసుకునే నిమిత్తం మంత్లీ రిపోర్టు తెప్పిస్తారా ? దీనివలన వారు చనిపోకపూర్వమే కొంత ఉపయోగం జరగడానికి వీలుంటుంది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :- మంత్లీ రిపోర్టు తెప్పించడం కష్టమే అవుతుంది. హాఫ్ ఇయర్లీగాని, క్వార్టర్లీగాని తెప్పించవచ్చును. అంతేగాక, 65 ఏళ్లు ఉన్నంత మాత్రాన సరిపోము. వారి కుమాళ్ళుగాని, మనుమలుగాని పోషిస్తున్నారో, లేదోకూడ తెలియాలి.

Sri J. T. Fernandez : May I know what the delays in disposing of the cases are due to ? I know of cases which were given 14 months ago or 11 months ago and those cases have not been disposed of. May I know what the delay is due to ? Birth certificates were enclosed ?

Sri K. Brahmananda Reddy : Is it with regard to Hyderabad city ?

Sri J. T. Fernandez : Yes, Sir.

Sri K. Brahmananda Reddy: I said just now that 44 cases are under scrutiny.

శ్రీ ఎం. పిచ్చయ్య :—గత సంవత్సరం 7 లక్షలు కేటాయిస్తే 50 వేలు మాత్రమే ఖర్చుఅయిందని మంత్రిగారు చెప్పారు. Cumbersome procedure వల్లకూడ తొందరగా యివ్వలేకలోయాం అన్నారు. సడలించిన ప్రొసీజరును జిల్లా కలెక్టరుకు అందచేశారా !

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—అందజేయక మా దగ్గర పెట్టుకుంటామా ? అందజేశాం.

శ్రీ పి. శ్యామసుందరరావు (ఆచంట):– జిల్లాలలో శాంక్షను చేసిన సంఖ్య చెప్పారు. వచ్చిన అప్లికేషనుల సంఖ్యకూడ చెబుతారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి నా information ను బట్టి విశాఖపట్టణంలో 55 శాంక్షను చేసినాము;ఒకటి reject చేయబడింది. Finance department దగ్గర 15 కలెక్టర్ల దగ్గర 19 వున్నాయి. మొత్తం శాంక్షను అయినవి 55 ఇట్లాగే అన్ని జిల్లాలకు వున్నాయి. 415 అప్లికేషన్స్ వచ్చాయి. 223 sanction చేశారు. మిగిలినవి Finance Deparntment లో 70 ఆలోచనలో ఉన్నాయి. కలెక్టర్ల దగ్గర 116 ఉన్నాయని మనవి చేశాను.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:— తహశీల్దారు దగ్గర statement యిచ్చేటప్పుడు distitute అయినా 'అడుక్కు తినేవాడు' అనే పదం వాడడంవల్ల reject చేస్తున్నారు. అట్లా చెబితే pension వస్తుందనే వుద్దేశంతో వారు అట్లా చెప్పడం జరుగుతోంది. Professional beggars కాని వారికి ప్రభుత్వం యివ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తుందా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి—: ఇదివరకే వుంది. If he is not a professional beggar and if he is a destitute will be helped.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు:— కంబర్సం ప్రొసీజర్ వల్ల ఆలస్యం అవుతోందని మంత్రిగారు సడలించారు. అయినా తాలూకా ఆఫీసులలో ఆలస్యం జరుగుతోంది. మూడు నెలలో dispose చేయాలని వున్నా యింకా pending లో

వుంటుంన్నాయి. కలెక్టరుకు ఎట్లాగు discrimination వున్నది. సర్టిఫికేటు యివ్వ వలసింది. రిజిష్టర్డు మెడికల్ ప్రాక్టీషనరో, ఎవరో ఒకటి తేల్చి చెప్పితే తొందరగా ఈ allotment ఖర్చయి, ముసలివారికి ఉపయోగపడుతుంది. కాబట్టి అట్లా చెస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—ప్రతినెలా డబ్బు యిచ్చేటప్పుడు వయస్సు వుందా లేదా, నిజంగా destitute అవునా కాదా అని చూడకుండా యివ్వడానికి వీలులేదు. 3 నెలల లోపునైనా finalize చేయమని కలెక్టర్లకుకూడా చెప్పాము. తరువాత మళ్ళీ relax చేశాము. ఫైనాన్సు డిపార్టుమెంటులో ఆలస్య మవుతుందని కలెక్టరు రికమెండేషను వున్న తేదీనుంచి — వెనక తేదీ నుంచి — యిస్తామని మనవి చేశారు. ఆలస్యంలేకుండానే జరుగుతోంది. ఎక్కువ delay కి కారణం అవుతున్న యిబ్బందులను కనిపెట్టబడినవి. కొంచెం సడలించడం కూడ జరిగింది.

శ్రీ పి. గున్నయ్య :-(కొత్తూరు) మంత్రి గారు శ్రీ కాకుళం జిల్లా సంగతి చెప్పలేదు. Pension తీసుకొనే వారికి ప్రతినెలా ఎంతయిస్తున్నారు?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—శ్రీకాకుళం జిల్లానుంచి యింతవరకు destitutes లేరు కొడుకులంతా తండ్రులను బాగా పోషిస్తున్నారు. హైదరాబాదు సిటీలో నెలకు 25 over, లక్ష జనాభావున్న towns లో అయితే 20 over, ఇతర places 15 over.

Sri J. T. Fernandez:- I was told in the office concerned that the rules have not been passed by the Finance Department. Have the rules been since passed for the grant of old age pensions ?

Sri K Brahmananda Reddy : The rules have been passed long ago. I am taking of the relaxations made. They too have also been passed.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ:— (టెక్కలి) : Allotment కు జిల్లాల వారీగా సద్దుబాటుచేస్తే, బాగుంటుంది కదా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:— జిల్లాలవారీగానే కలెక్టరు దగ్గర కొంత మొత్తంవుంచాము.

శ్రీ జి. లచ్చన్న:– (సోంపేట): శ్రీకాకుళం జిల్లాలో కొడుకులు తండ్రులను పోషిస్తున్నారు అన్నారు. దీని అర్థం ఆజిల్లానుంచి దరఖాస్తులు లేవా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:– శ్రీకాకుళం జిల్లానుంచి వున్నట్లు కనబడలేదు. గుంటూరు జిల్లానుంచి కూడా లేవు.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ :–ఈ destituteఅనే పదాన్ని అపార్థం చేయడానికి వీలులేని నిర్వచనం ఏమైనా వున్నదా ?

Sri K. Brahmananda Reddy:– A person can be deemed to be a destitute person if all the relatives falling within the categories specified above, namely, son, son's son, real brother, husband or wife, as the case may be ..

A "Destitute" is a person without any source of income, who has no relatives aged 2) years and above of the following categories......

son, son's son, real brother, husband or wife over 65 years and has no income of his own, and incapacitated to earn a living.

Sri V. Ramaswamy Reddy: (*Punganur*): Could this be handed over to Panchayat Samithis. I think Panchayat Samithis could do better.

Sri K. Brahmananda Reddy: It is difficult at the moment.

Sri J.T. Fernandez: Suppose the son is not helping the parent. What compulsion can be applied? After all, the person remains destitute because of his not getting help from his son?

Sri K. Brahmananda Reddy: Now, Sir, it is a question of to what extent we can go. Every man comes and says that his son is not maintaining. We have given general instructions to the Collector that he has to see that the

most important consideration is whether he is really a 'destitute'. That is the primay consideration. The other considerations, we have left to the Collectors to use his discretion on the facts avilable before him as furnished by his subordinate officers.

శ్రీ జె. ఎల్. ఎన్. చౌదరి (చీరాల): మంత్రిగారు చెప్పిన నిర్వచనం ప్రకారం destitue అంటే professional beggarsకూడ వచ్చేఅవకాశం ఉంటుంది. Professional beggingను prohibit చేసినప్పుడు అట్టి అవకాశంలేకుండా నిర్వచనం ఇస్తారా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :- అట్టి అవకాశం లేదు.

శ్రీ యం. పిచ్చయ్య :- ఒక తండ్రికి అంతా కూతుళ్లే ఉంటారనుకోండి. అతనికి అల్లుళ్ళు చూడనప్పుడు ప్రభుత్వం pension ఇస్తుందా ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:- కుమార్తెలుండి పోషిస్తుంటే అవసరంలేదు.

శ్రీ పి. శ్యామసుందరరావు :- బిక్షం ఎత్తుకోడం ఒక వృత్తిగా ప్రభుత్వం గుర్తిస్తుందా ? బిక్షం ఎత్తుకొనేవారికి ఎందుచేత ఇవ్వకూడదు ?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :- Professional beggars కందరికీ ఇస్తామంటే ఎంతడబ్బు కేటాయించినా సరిపోదు.

Sri P. V. G. Raju : There are six questions. They cover the whole field of the Act. If all the questions are put and answered together, it may be convenient for supplementaries to be asked. I do not know whether all these six questions could be put at one time.

Mr. Speaker : Whatever that may be, we go one after another. Let us proceed question by question.

Grant to Children's Libraries.

1208—

*1007 Q.—*Sri P. Rajagopal Naidu*:-(*Put by Sri Vavilala Gopalakrishnayya*):—Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) whether there is any separate provision for giving grant to children's libraries under Local Library Authorities; and

(b) whether any grant has been given to any such library during 1961–62, and if so, how much?

The Minister for Education (*Sri P. V. G. Raju*) :—(a) No Sir.

(b) During 1961–62, an amount of Rs. 13,500/– was sanctioned for the imporvement of children's libraries, in the area.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:– మొదట లైబ్రరీలకు ఏర్పాటుచేసి మరల వద్దని అంటున్నారు. దానికి కారణం ఏమిటి ?

First, we are allowed to start children's libraries.

Again, there are instructions not to go ahead.

Sri P. V. G. Raju : Sir, we have sanctioned in 1955–60 a grant of Rs. 13,500. It was paid to 11 libraries in Andhra Pradesh at the rate of Rs. 1,000 and odd for the purchase of children's books. There is no provision now for it because local library authorities expect to raise funds for this particular item -- children's books – out of the resources of the library itself.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—What are the resources ? Only rate is the sources and the Government has to give half of it from the exchequer. But if the Government is not going to give, where are the other sources for them?

Sri P. V. G. Raju: That is a subject–matter of a difference question. The hon. member knows the resources. The local cess is there that is payable, houses tax is there to which certain cess amount is added. Of course, it is for the Municipalities and other local bodies to collect the fees and then Government subsidises the amount.

Salaries to the staff working in Local Library Authority, Nellore District.

1209—

*1008 Q.- *Sri P. Rajagopal Naidu (Put by Sri Vavilala Gopalakrishnayya)*:—Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) whether salaries were paid for staff working in Local Library Authority in Nellore district from June, 1961; and

(b) if not, the reasons therefor?

Sri P.V.G. Raju:—(a) Salaries have been paid to staff working under the Local Library Authority Nellore District from June 1961 to July, 1962.

(b) The delay in payment is due to non-receipt of library cess collections from the Municipality of Nellore Gudur and some Panchayats in Nellore District.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—What are the arrangements made to collect the money and remit it earlier?

Sri P. V. G. Raju:—It is for the municipalities and the panchayats to do the collection work. Government can only remind them that they are not collecting the amount and that they may kindly collect the amount, and do the needful.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ :- ఈ staff ప్రభుత్వంక్రింద ఉండేవారా? లోకల్ ఆథారిటీస్ క్రింద ఉండేవారా?

Sri P. V. G. Raju: –Local Library Authority employes the staff, Sir.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :–వారికి payment మునిసిపాలిటీవారు వసూలు చేసి ఇవ్వడంమీద depend అయివుంటుందిఅని అన్నారు. అలా అయితే వారికి కష్టంగా

ఉంటుంది కనుక ఒక fine వంటిది ఏర్పాటుచేసి మునిసిపాలిటీలమీద రెమిషన్ ఆలస్యంఅయినా వారికి జీతాలు regular అందేటట్లు చేయగలరా ?

Sri P. V. G. Raju:—Whenever the hon. member means creation of a Fund, he must clearly define, Sir. But in the absence of any definition, I do not think we can do it. At the moment, Government makes a grant to the Director of Public Libraries and the Municipalities collect the library cess. There is a whole Act for it and a certain procedure is laid down under it and under that procedure we are functioning·

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు :- మునిసిపాలిటీకాని వేరొక సంస్థకాని జీతాలు ఇవ్వనిపక్షంలో రూల్సు మార్చి గ్రాంటునుంచి funds divert చేసి అయినా వారికి జీతాలు ఇచ్చే అవకాశం చేస్తారా ?

Sri P. V. G. Raju:—It is a completely different question, Sir. Grants to Municipalities are done under various heads. Because they are not collecting in one head alone, we cannot take such strong action as the hon. member has suggested. It is for the Municipalities to collect the amount· Afterall, each agency of Government has its own procedure for collecting the arrears and current taxes. In this particular question, the amounts have been paid, Sir.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :- ఫండు అంటే అర్థంకాలేదు అన్నారు. మునిసిపాలిటీలు వసూలుచేసి remittanceలో ఆలస్యమయితే వారి జీతాలు ఆలస్యం అవుతాయన్నారు. ఇందుకు separateగా contingent fund వంటిది create చేసి ఇస్తే తరువాత recoup చేసుకుంటూ ఉండవచ్చు. వారు low paid employees కాబట్టి మునిసిపాలిటీ remittance మీదనే ఆధారపడాలంటే చాలా బాధపడిపోతారు.

Sri P. V. G. Raju:—I do not think it is feasible, Sir. The hon. member may kindly write and it must go through the Finance and Municipal Administration Department

will have to examine it. Various Departments in Government will have to examine this particular suggestion. If the suggestion is forthcoming, we may examine and look into it. I do not think it is feasible under the present rules.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :- మునిసిపాలిటీలలో స్వంత లైబ్రరీలుండడంవల్ల ఈ గ్రాంటులో కలెక్షన్లలో ఇవ్వకుండా delay చేస్తున్నారు. సేల్సుటాక్సు assessment క్రిందటి సంవత్సరం లెక్క ప్రకారం ముందుగానే ఊహించి వేస్తున్నట్లు ఏప్రియల్ లెక్క ప్రకారం జమకట్టాలంటే బాగా నడవడానికి వీలుంటుంది. ఆ ప్రకారం చేస్తారా ?

Sri P. V. G. Raju : - I cannot commit another Department of the Government, Sir. It is a matter for the Municipalities. I cannot commit them to any thing. I can only forward such information as the hon. member gives in this House to that Department.

శ్రీ టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు (విజయవాడ సౌత్) : ఏ పురపాలక సంఘంలో వసూలుచేసే సెస్సు ఆ పురపాలకసంఘం ప్రాంతంలోనే ఖర్చుఅయేటట్లు చూస్తారా ? లేక రాష్ట్రం మొత్తంమీద poolను చేర్చి అక్కడనుంచి ఖర్చు అయేట్లు చూస్తారా ?

Sri P. V. G. Raju:—Hon. member's information is wrong, Sir. Wherever the cess is collected, is spent locally There is no question that is going into the State pool and then it is being spent pro-rata.

Grant-in-aid Code for Local Library Authorities.

1210—

*1009 Q.—*Sri P. Rajagopal Naidu* (*Put by Sri Vavilala Gopala Krishnayya*) :—Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) whether any grant-in-aid Code for Local Library authorities was published; and

(b) if so, when?

Sri P. V. G. Raju :—(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :- లైబ్రరీల చట్టం వచ్చినపుడే ప్రైవేటు లైబ్రరీలకు **aid code** లేకపోతే ఉపయోగం ఉండదని అన్నాము. ఆంధ్రదేశపు లైబ్రరీ ఉద్యమం ప్రయివేటు లైబ్రరీలతో **start** అయినది. ఆ **aid code** త్వరగా ఏర్పాటుచేయించాలని కోరుతున్నాను.

Sri P. V. G. Raju :—It is a very trickly matter, Sir to give grants to private individuals who have made collections of books and who would like to turn them as libraries. It cannot be done unless there is public access to these libraries. Further, the property of libraries has to become public in the sence in which it cannot be individual property of the individual who got the grant. Therefore, this suggestion cannot be accepted unless there is a voluntary desire on the part of those who own books to gift them for the use of the public.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :- **Code publish** చేయలేదు అన్నారు. చేయాలనే ఆలోచన అయినా ప్రభుత్వానికి ఉన్నదో లేదో సెలవిస్తారా ?

Sri P. V. G. Raju : – As far as I am aware, Sir, subject to correction because I do not carry the information with me, we are not making any grants to private libraries—in other words those libraries to which public do not have any access.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :- ఆంధ్రదేశంలో లైబ్రరీలు మూడు రకాలుగా ఉన్నాయి. ప్రభుత్వం నడిపేవి, లోకల్ లైబ్రరీ అథారిటీస్ నడిపేవి' ప్రయివేటుగా ఉన్న **registered libraries.** అవి వ్యక్తులకు సంబంధించినవి కావు. పబ్లిక్ ఉపయోగంలోనివే, వాటికి గ్రాంట్లు ఇచ్చే విషయమై చర్య తీసుకుంటారా ?

Sri P. V G. Raju :—For the other type of libraries, Sir, the Director of Public Libraries has submitted draft rules for grant-in-aid code. We are at present to place that grant-in-aid code before a committee which will consider it and after it makes suggestion, then we will sanction it.

Construction of a Building for District Central Library, Chittoor.

1211—

* 1010 Q.—*Sri P. Rajagopal Naidu* : (*Put by Sri Vavilala Gopalakrishnayya*) :—Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) whether grant is given to Local Libraray Authority, Chittoor for the construction of a building for locating the District Central Library;

(b) if so, when and the amount thereof;

(c) whether the building was constructed; and

(d) if not, the reasons therefor ?

Sri P. V. G. Raju: (a) Yes Sir.

(b) In G.O.Ms. No. 1957, Education, dated 17-6-1961 a sum of Rs. 25,000/- was sanctioned to the Local Library Authority, Chittoor District for purchase or construction of a building to its district Central Library.

(c) The building has not yet been constructed.

(d) At first, the Local Library Authority, Chittoor contented the Revenue authorities for securing a suitable site or a building for outright purchase in the heart of the town but Revenue Department have stated that we vacant sites are available for reasonable price in the heart of the town. The owner of the present building of the District Central Library also has refused to sell it at present. Two more buildings were considered for purchase and dropped due to heavy cost. Meanwhile, the Local Library Authority has been reconstituted under the provisions of the Andhra Pradesh Libraries Act, 1960. The new Local Library Authority constituted a Building Committee and Committee is considering the question of purchase or construction of a building for the district Central Library and it has not so far been finalised.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:-అధ్యక్షా, Financial year అయి పోయింది కదా అని Capse కాదుగదా.

Sri P. V. G. Raju: No, Sir. I do not think so. A Separate question may be put.

Extension of Andhra Pradesh Pulic Libraries Act, 1960 *to the areas transferred from Madras.*

1212—

* 1042Q.—*Sri P. Rajagopal Naidu (Put by Sri Vavilala Gopalla Krishnayya)*:—Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) whether there is any proposal with the Government to extend the operation of the Libraries Act to the areas in Andhra Pradesh, which came from Madras State: and

(b) if so, when it will be done?

Sri P. V. G. Raju: (a) and (b) The Andhra Pradesh Public Libraries Act, 1960 has been extended to the areas transferred from Madras State to Andhra Pradesh State with effect from 1—10—1962.

Librarian to the State Central Library.

1213—

* 2848 Q.—*Sri Vavilal Gopalakrishnayya*:—Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

whether the Government propose to appoint a regular graduate of Library Science as a Librarian to the State Central Library, Hyderabad?

Sri P. V. G. Raju:—Yes, Sir.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:-ఇప్పుడు ఏ stage లో ఉంది.

Sri P. V. G. Raju :—The matter has been forwarded to the Public Service Commission and they are looking into it.

శ్రీ ఎం. పిచ్చయ్య:—అధ్యక్షా మహాశయా మనస్టేటు లైబ్రరీకి మదరాసులో ఉన్న కనమెరా లైబ్రరీకి గల states గాని కలకత్తాలో ఉన్న నేషనల్ లైబ్రరీకిగల states గాని సంపాదించడానికి ప్రభుత్వమువారు ఏమి ఆలోచిస్తారు ?

Sri P. V. G. Raju: In status, ofcourse, they are just as important as those libraries. They may not be as old as the Connemera Library or the Calcutta Library. In years to come as we collect books and as this grows in importance, it will reach the same status.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—ఇప్పుడున్న లైబ్రేరియన్ కంటిన్యూ అవుతున్నారా ? పబ్లికు సర్వీసు కమీషనుద్వారా క్రొత్త లైబ్రేరియనును ఎప్పుడు వేస్తారు?

Sri P. V. G. Raju : The last date for receiving of applications for this post by the Public Service Commission was 7th February, 1963. When once the Public Service Commission recruits a man, it usually informes the Government of the number of candidates who have applied and the various reason which prompted the Public Service Commission to accept some applications or reject the balance of applications. We have not yet got any information from the Public Service Commission. Automatically we expect it very soon, Sir.

డాక్టర్ టి. వి. యస్. చలపతిరావు :- కనమెరా గ్రంధాలయానికున్న స్టేటసు రావడానికి కొంతకాలం పడుతుందని శలవిచ్చారు. ఇప్పుడు ఎంత స్థాయిలోఉంది? మనస్టేటు గ్రంథాలయంలో ఎన్ని గ్రంథాలున్నవి ? ఆ స్టేటసు రావడానికి ఎంతకాలం పడుతుంది ?

Sri P. V. G. Raju. I am sorry, Sir, I cannot say.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—7–2–63 కి దరఖాస్తులు రావలసిన టైము అయిపోయింది ఇప్పటికి వచ్చి ఉంటాయి. ఇంకా భోగట్టా రాలేదని తోస్తున్నది. అందుచేత in itiative తీసుకుని ఏ స్టేజిలో ఉందో పబ్లికుసర్వీసు కమిషనుకు వ్రాస్తారా ?

Sri P. V. G. Raju: There is no delay, Sir. Normally it takes time for the Public Service Commission. The last date for submission of applications was 7th February 1963. Some time after the applications are scrutinised, they interview the candidates who have applied for the particular post. The Public Service Commission cannot be forced to take hastey action. There is a procedure, according to which they are looking into it. I have no knowledge that the Public Service Commission is in any manner delaying the issue.

Service Conditions in the Local Fund Ayurvedic Dispensaries

1214—

*1032 Q—*Sri G. C. Kondaiah* (*Nellore*): Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state:

(a) what are the service and pay conditions of the servants in the Local Fund Ayurvedic Dispensaries of Andhra Pradesh Indian Medicines Department; and

(b) what are the objections to treat them on par with those working in other Government medical institutions?

The Minister for Health and Medical (*Sri Y. Sivarama Prasad*): (a) A statement is placed on the Table of the House.

(b) No objection except the capacity of local bodies as a whole to shoulder the enhanced commitments. However, the Pay Committee taking that into consideration recommended the revised scales of Pay to the employees of local bodies almos equal to the scales of pay of similar categories of Government servants. The recommendations have been accepted and implemented.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

Name of the post	Conditions (Qualification of service under L. F. Medical Institutions).	Pay scale
1. Medial Officer (Ayurvedic)	Should be registered under Clause 'A'	180–7½–210–19–290–15–350 (for persons with LMP of GCIM qualifications) from 1–10–1959 (220-10-290-15-425 revised) from 1–11–1961.
	Should not attained on the date of apointment, if a man the age of 27 years, if a women 30 years. In the case of a man belonging to the Scheduled Castes the age limit shall be 30 and in the case of Medical Practitioner-in-Charge Rural dispensaries the age limit shall except in the case of persons who are exempted by the Government by 35 year.	150–7½–210–10–250— (for LIMs. and Ayurvedic vaids and with recognised qualification) from 1–10–1959. (180–7–210–10–320 revised) from 1–11–1961. 90–4–110–5–150–7½–180 for others from 1–10–1959. 125–5–160–7½–220 revised from 1–11–1961.
2. Maternity Assistant.	Candidates for the posts of Maternity Assistant should have undergone the midwifery training in a recognised institution and should have registered	41-2-61-3-85 from 1-10-1959 (70–2–90–3–120 revised t from 1–11–1961.

(1)	(2)	(3)
	their names with Nurses and Midwives Council Madras or Hyderabad.	
3. Compounder	Holders of the Diploma of qualified compounder in Ayurvedic system of medicine is used by the Government.	50-3-92-4-100 from 1-10-59. (80–4–100–5–135 revised) from 1–11–1961. 50–120 for matriculate compounder.
	Should be able to read and write English the standard required being that of a public in III Form of a recognised school and age limit 30 years. In case of Rural dispensaries componder appointed the age limit be fixed 35 years.	
4. Nursing orderly (Male & Female)	Vth standard in a recognised Public School with the completion of a course of training for a period of one year in any Government Hospital.	26–1–40 from 1–10–1959. 50–1–59–2–65 revised from 1–11–1961,
5. Dispensary Servant.	General rules, applicable for appointment of inferior servant under the Madras District Boards Act, 1920.	Rs. 20/– fixed from 1-10-59 Rs. 40/– plus D.A. 10/– revised from 1–11–1961.

Note :—These employees are not entitled to pension. They are entitled to only the benefits of provident fund.

శ్రీ వావిలాల గోపాలక్రిష్ణయ్య:-జిల్లా పరిషత్తులలో డిస్పెన్సరీలున్నాయి. గవర్నమెంటు డబ్బు యిస్తోంది. Appointing authority, మందులు ఇచ్చేవి లోకల్ బాడీస్. జీతం ఎంత యిస్తున్నారు.

శ్రీ వై. శివరామప్రసాదు:- ఇచ్చే జీతాలు స్టేటుమెంటులో ఉన్నాయి.

శ్రీ పి. వెంకటరెడ్డి (ఉదయగిరి):-ఇందులో ఉన్న ప్రకారం staff ను వేస్తారా? లేక తగ్గించి వేస్తారా?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్:—అది next question కి అన్నరు Sir.

శ్రీ వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్య:-దీనిలో లోకల్ ఫండు ఆయుర్వేద డిస్పెన్సరీలున్నాయి. వాటన్నింటికీ యింతవరకు గవర్నమెంటే డబ్బు యిస్తున్నది. ఈ జీతం వారికి ఇవ్వడంలేదు. వెంటనే యిప్పించే ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ వై. శివరాప్రమసాద్:-గవర్నమెంటు జీతం యిచ్చిన చోట గవర్నమెంటు రేటు ఇస్తారు. అవకన్సిడన్నిర్ చేసి పేకమిటీరేటు నిర్ణయించారు. దాని ప్రకారం యి స్తున్నారు.

శ్రీ పి. వెంకటరెడ్డి:-లోకల్ ఫండ్ ఆయుర్వేదిక డిస్పెన్సరీలో ఒక మెడికల్ ఆఫీసరు, ఒక మెటర్నిటి అసిస్టెంటు, ఒక కాంపౌండరు, ఒక నర్సింగు ఆర్డర్లీ, ఒక డిస్పెన్సరీ సర్వెంటు ఇట్లా సిబ్బంది ఉంటుంది. కొన్నిచోట్ల మెడికల్ ఆఫీసరు డిస్పెన్సింగు సర్వెంటు మాత్రమే ఉంటున్నారు. కాంపౌండరు, నర్సింగు ఆడర్లీ లేకుండా ఉన్నారు. అన్నింటికీ ఒకే పద్ధతిని చేస్తారా? అవసరాన్నిబట్టి చేస్తున్నారా?

శ్రీ వై. శివరామ ప్రసాద్:-అవసరాన్ని గుర్తించి లోకల్‌బాడీ శాంక్షను చేసుకుంటారు. గవర్నమెంటు శాంక్షను చేసేదికాదు. గవర్నమెంటు అప్రూవల్ కోసము వ్రాస్తారు.

శ్రీ పి. వెంకటరెడ్డి:-మంజూరు చేయవలసిన సిబ్బందిని మెడికల్ డిపార్టుమెంటు సిఫార్సు చేస్తారు. సమితులకు జిల్లాపరిషత్తులకు అవకాశం లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వై. శివరామ ప్రసాద్ :— అవసరాన్నిబట్టి లోకల్ బాడీస్ సిఫార్సు చేస్తారు.

శ్రీ వై. పెద్దయ్య (దేవరకొండ):- గవర్నమెంటు నుంచి జీతాలు తీసుకొని సమితులనుంచి తీసుకున్న మందులు అమ్ముకుంటున్నారు. వారి మీదచర్య తీసుకుంటారా?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్:-ఫలనా నాడు మందులకు అమ్ముకున్నారని చెబితే దానిమీద చర్య తీసుకోవలసిందని లోకల్ బాడీకి తెలియ పరుస్తున్నాము.

శ్రీ పి. వెంకటరెడ్డి :—అధ్యక్షా చాల చోట్ల 'ఏ' క్లాసు మెడికల్ ఆఫీసర్లు లేనందువల్ల 'బి' క్లాసు మెడికల్ ఆఫీసర్లను వేశారు. పదిసంవత్సరాలనుంచి వారు పనిచేస్తున్నవారి సర్వీసును రెగ్యులరైజు చేయలేదు. అందుచేత వారికి ప్రావిడెంటు ఫండు సౌకర్యంగాని increment గాని లేకుండా పోతున్నది. అందుచేత వారి సర్వీసును రెగ్యులరైజు చేయడానికి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :—అది పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ కె. నారాయణస్వామి (పొదిలి) : ఆయుర్వేద డిస్పెన్సరీలలో పనిచేసే డాక్టర్లకు సెలవు హక్కు ట్రాన్సుఫరు అవకాశాలు ఉన్నయా ?

శ్రీ వై. శివరామప్రసాద్ :—ఆయుర్వేద డిస్పెన్సరీలో కాంట్రాక్టు సిస్టం మీద పనిచేసే వారిని ట్రాన్సుఫరు చేయడానికి వీలులేదు. రెగ్యులరుగా ఉన్న డాక్టరును ట్రాన్సుఫరు చేయడానికి లోకల్ బాడీకి అధికారం ఉంది.

Doctors in the District Headquarters Hospital, Chittoor

1215—

*2803 Q - *Sri C. D, Naidu* (*Put by Sri G. Latchanna*) : Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

The number of doctors working at present in the District Headquarters' Hospital, Chittoor, and the number of doctors it requires for normal functioning of the hospital?

Sri Y. Sivarama Prasad : The number of doctors working at present in the District Headquarters Hospital, Chittoor is five and the number of doctors required for normal functioning of the hospital is seven.

Handpound Rice Societies in Chittoor District

1216—

* 1034 Q—*Sri P. Rajagopal Naidu* (*Put by Sri Vavilala Gopalakrishnayya* : Will the hon. Minister for Industries be pleased to state:

(a) the number of hand-pound rice soceities in Chitioor District; and

(b) the grants given to them during 1961-62?

The Minister for Industries (Sri M. N. Lakshminarsayya): (a) There are eight (8) Hand Pounding of Rice Industrial Cooperative Societies in the Chittoor District. They are:

1. Sreerangam Palle Hand Pounding of Rice Society (Chittoor Block).

2. Tirupathi Indiragandhi Hand Pounding of Rice Industrial Cooperative Society (Chandragiri Block).

3. Piler Hand Pounding of Rice Industrial Co-operative Society (Chinnagottigalli Block).

4. Palmungalam Ganandhana Hand Pounding of Rice Industrial Cooperative Society (Nagari Block).

5. Hand Pounding of Paddy Industry Kona (Voyalpad Block).

6. Vezzupalli Hand Pounding of Paddy Industrial Cooperative Society (Non-Block areas).

7. Cuntipalli Hand Pounding of Rice Industrial Cooperative Society (Non-Block areas).

8. Aragonda Hand Pounding of Rice Industrial Cooperative Society (Non-Block areas).

The Multipurpose Cooperative Society Ltd., Amelapalli is also under taking Hand Pounding of Rice Industry besides the above 8 Cooperative Societies.

(b) No final assistance was sanctioned by the Government to these Hand Pounding of Rice Societies during 1961-62, but the State Khadi and Village Industries Board has given financial assistance totalling to Rs. 4336.63 nP. to five of the above Cooperative Societies.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :- అధ్యక్షా; మిగిలిన రెండు సొసైటీల వారు దరఖాస్తు పెట్టలేదా ? పెట్టిన ఇవ్వలేదా ?

శ్రీ యం. యన్. లక్ష్మీనర్సయ్య:— ఆ information ఇక్కడ లేదు.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ:—అధ్యక్షా దంపుడు బియ్యాను సొసైటీలు రాష్ట్ర వ్యాప్తముగా వున్నవి. దంపడము వుండదు. బియ్యమువుండవు తవుడు తప్ప ఇంకొకటి ఏమీ కన్పించదు. కర్నూలు జిల్లాలోని ఇటువంటి వాటిని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చారు, ప్రభుత్వము ఏమి చర్యతీసుకొంటున్నది ?

శ్రీ యం.యన్. లక్ష్మీనర్సయ్య:—తవుడు వుందని వారే చెపుతున్నారు. దంపుడు బియ్యము లేనిదే తవుడు ఎట్లా వస్తుంది అధ్యక్షా.

శ్రీ ఎం. పిచ్చయ్య:—ఈ దంపుడు బియ్యము సొసైటీలు దొంగ లెఖ్ఖలు వ్రాసి కమీషనును కొట్టి వేస్తున్నారు. నూటికి 99 ప్రాంతాలలో ఇట్లా జరుగుతోంది. ఇది మంత్రిగారికి తెలుసునా ?

శ్రీ యం. యన్. లక్ష్మీనరసయ్య :- అటువంటి information నా దగ్గర లేదు.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ:— కర్నూలు జిల్లాలోని ఇటువంటి సొసైటిలపై Complaints వచ్చినవా ? వస్తే విచారణ జరిపారా అని అడిగాను. డిపార్టుమెంటువారికి చూపించి డబ్బు తీసుకొనడానికి ఈ తవుడు కొంచెము ఉపయోగ పడుతుంది. ఇంకేమీ లేదు.

శ్రీ యం .యన్. లక్ష్మీనర్సయ్య:—ఇది చిత్తూరు జిల్లాకు సంబంధించిన ప్రశ్న కాని సభ్యులు కర్నూలు జిల్లా విషయము అడుగుతున్నారు. Separate question వేస్తే information తెప్పించి యిస్తాను.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—చిత్తూరు జిల్లాలలో 7 సొసైటీలలోను 5 సొసైటీలకు గ్రాంటు ఇచ్చినట్లు మంత్రిగారు చెప్పారు. ఆ సొసైటీలు సరిగా పనిచేయడము లేదని ప్రభుత్వానికి Complaint వచ్చినదా ?

శ్రీ యం. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:— రాలేదు.

శ్రీ కె. ఎల్. నరసింహారావు (ఎల్లెందు):- ఈ సొసైటీలు, తప్పుడులెక్కలు వ్రాస్తున్నవి అనేదానిలో ఎవరికి ఏమీ అభ్యంతరములేదు. పెర్సంటేజ్ లో తేడా వుంది. 99% అంటే కాదని మంత్రిగారు అంటున్నారు. ఏ పెర్సంటేజ్ వరకు వున్నదో reports వచ్చినవా ?

శ్రీ యం. యన్. లక్ష్మీనరసయ్య :- అన్నీ బాగానే నడుస్తున్నవని ప్రభుత్వానికి తెలుసు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :- Tails Hospitalsకి ఈ దంపుడు బియ్యము supply చేయాలనే policy వుండే బాగుంటుంది. దంపుడు బియ్యము cost ఎక్కువగా వుండడమువల్ల self, sufficiency రావడానికి economy maintain కావడానికి ఏమైనా policy అవలంబిస్తే బాగుంటుందని నా మనవి.

శ్రీ యం. ఎన్. లక్ష్మీనరసయ్య:- అది మంచిసలహా, వరంగల్లులోని జైలువారు హాస్పిటల్ వాళ్ళు తీసుకొంటున్నారు. రేట్సు ఎక్కువగా వుండడమువల్ల తీసుకొనడములేదని వారు కలవిస్తున్నారు కాబట్టి subsidy ఇస్తున్నాము. నిర్బంధముచేస్తే బాగుంటుందా అనేది వున్నది. ఏమయినప్పటికి వారు చెప్పినది ఆలోచన చేయవలసినదే.

Toddy Tappers Cooperative Soiceties

1217—

* 1699 (2291) Q.—*Sri N. Yatiraj Rao (Put by Sri Uppal Malasoor Suryapet)*: Will the hon. Minister for Excise and Prohibition be pleased to state :

the number and names of the villages where Toddy Tappers' Cooperative Societies proposed to be constituted in 1962-63?

The Minister for Excise and Prohibition (Sri M. R. Appa Rao: A statement showing the particulars is placed on the Table of the House.

Statement Placed on the Table of the House.

CO OPERATIVE SOCIETIES ORIGINALLY PROPOSED TO BE CONSTITUTED IN 1962—1963.

District (1)	Name of the Society formed (2)
1. Warangal	1. Mondrai
	2. Govicherla
	3. Parkavaid

(1)	(2)
	4. Choudalapalli
	5. Katrail
	6. Lohia
	7. Ramchandrapur
	8. Mungonda
	9. Onkicherla
	10. Mushtialpalli
	11. Mupparam }
	12. Narayanagiri }
	13. Ayodayapur
	14 Arpanpalli
	15. Nullabelli
	16. Nekonda
	17. Pattipak
	18. Sarvapur
	19. Gurrampet
	20. Tadlasankesa
	21. Tattupalli
	22. Narnimlaguda
	23. Mallela
	24. Upperguda
	25. Korvi
	26. Gundratiwadgu
	27. Datla No. 1
	28. Datla No. 2
	29. Ghanpur
	30. Karandisitarampur
	31. Machupahad
	32. Gangupahad
	33. Dommat
	34. Vacherani
	35. Madharam
	36. Tadur

(1)	(2)
	37. Singrajpalli
	38. Raghavareddipet
	39. Snltanpur
	40. Neerkulla
	41. Varikol
	42. Pulgilla
2. Nalgonda	43. Jalalpurpatti Pochampalli
	44. Mushtialpalli
	45. Bandasomaram
	46. Datarpalli
	47 Anantaram (Makta)
	48. Matoor
	49. Gouskonda
	50. Kondoor
	51. Injamoor
	52. Khanapur
	53. Marriguda
	54. Azmapur
	55. Vallapur
	56. Yerravaram
	57. Kondibanda
	58. Yerrapalli
	59. Topcherla
	60. Utlapalli
	61. Kannalpalli
	62 Yalkatta
	63. Varipakla
	64. Dorepalli
	65. Kangal
	66. Munkuntla
	67. Pamungundla
	68. Sirdepalli

(1)	(2)
	69. Mamdiyal
	70. Tallasingaram
	71. Peppalaphahad
	72. Khaprainpalli No. 1
	73. Nagarampalli Tummalguda
	74. Memlikalva
	75. Chandepalli
	76. Kalvapalli
	77. Atamakoor
	78. Lingal
	79. Sirikonda
	80. Penpahad
	81. Kummal
	82. Kaserlapahad
3. Karimnagar	83. Nawabpet
	84. Baswapur
	85. Gagillapur
	86. Dacharam
	87. Venkataipalli
	88. Gnatbuthkur
	89. Nagul Hallial
	90. Rudraram
	91. Dattojipet
	92. Amdalpalli
	93. Eradpalli
	94. Errapalli
	95. Kotulnadma
	96. Reddipalli
	97. Medepalli
	98. Chintalthana
	99. Sarampalli
	100. Lingampalli

(1)	(2)
	101. Elentakhunta
	102. Padras
	103. Anpoor }
	104. Kudmunga }
	105. Rachapalli No. 1
	106. Rachapalli No. 2
	107. Rampalli No. 1
	108. Rampalli No. 2
	109. Kolnoor
	110. Dongaturti
	111. Kannal
	112. Kundanapalli
	113. Mallialpalli
	114. Venkatapur
	115. Muncherla
	116. Obhlapur
	117. Namlikonda
	118. Neralla
	119. Battapalli (Potaram)
	120. Maddutla
	121. Potaram (Polas)
	122. Madhapur
	123. Bommena
	124. Chittapur
	125. Walgonda
	126. Atmakur
	127. Bhooshanraopet
	128. Peggarla
	129. Katlakunta
	130. Permalla
4. Khammam	131. Singaraipalem
	132. Mallepalli Chintagurti
	133. Epakunta

(1)	(2)
	134. Raghunathpalem
	135. Nagalwancha (Group)
	136. Mandva (Chinna)
	137. Wyra
	138. Paladugu
	139. Bonkal (Group)
	140. Adlaphad
	141. Mulkalpalli
	142. Monderpalli
	143. Pankole
	144. Bode
	145. Mongure
	146. Morrampalli
5. Adilabad	147. Jakkulpalli
	148. Achlapur
	149. Goraj
	150. Venkatapur
	151. Jaipur
	152. Mailaram
	153. Indanpalli
	154. Kalamdug
	155. Balraopet
	156. Taroda
	157. Bajora
	158. Manmad
	159. Kumargaon
	160. Egoon
	161. Raspalli
6. Medak	162. Aksanpalli
	163. Booragpalli
	164. Gudgopally
	165. Narsapur

(1)	(2)
	166. Singatam
	167. Shivnoor Zabti
	168. Insanpally
	169. Kondapurpatti Ramayanpet
	170. Karimnagar
	171. Narsampally
	172. Solakpally
	173. Nagulpally
	174. Reddikhanapur
	175. Venkatraopet
	176. Ratnapur
	177. Sanjivaraopet }
	178. Rialamadag 'B' }
	179 Sayeedapur ..
	180. Gopalaram Kalan
	181. Mansanpally
	182 Ghanoor
	183. Gangaram
	184. Gullapalli 'A' }
	185. Guntapalli 'B' }
	186. Narmeta
	187. Chandlapur
	188. Vemalghat
	189. Palmakul
	190. Anday
	191. Raorikal
	192. Masampalli Kalan
	193. Surampalli
	194. Kuttoorpalli
	195. Venkatapurpatti Cherial
	196. Jangpalli
	197. Bikrichippal
	198. Ablapur

(1)	(2)
	199. Kalloor
	200. Shamshuddinpur
	201. Pipalli
7. Nizamabad	202. Palim
	203. Dharmora
	204. Bhatapur
	205. Kushtapur
	206. Talweda
	207. Turad
	208. Mandhoora
	209. Chengal
	210. Velgatoor
	211. Gadepalli
	212. Marampalli
	213. Komanpalli
	214. Komanpalli
	215. Narkhoda
	216. Kundur Kassa
	217. Srirampur
	218. Badgooni
	219. Kuknoor
	220. Pallikonda (Group)
	221. Pepri
	222. Lachmapur
	223. Coraram Kalam
	224. Sungam (Group)
	225. Hajpur
	226. Yemcha (Group)
	227. Nandgaon
	228. Talmadla (Group)
	229. Arepalli
	230. Hudnoli
	231. Velotla No. 1
	232. Velotla No. 2

(1)		(2)
8. Mahboobnagar	233.	Raikod
	234.	Yarnaganpalli
	235.	Patarched
	236.	Kadmoor
	237.	Group Mulgera
	238.	Group Tirmallapur
	239.	Group Zabti Sadgod
	240.	Vemalnarva
	241.	Group Ippalpalli
	242.	Group Papreddiguda
	243.	Madlapur
	244.	Group Reballi Kalan
	245.	Revalli Khurd
	246.	Mogliravalcheru
	247.	Shahbad
	248.	Group Pacharla
	249.	Group Mawduddi
	250.	Group Venkatapur
	251.	Raichur
	252.	Group Vaspal
	253.	Group Donoor
	254.	Group Sangamdoddi
	255.	Group Ramreddipet
	256.	Group Jagboinpalli
	257.	Bumrapalli
	258.	Group Jidipalli
	259.	Group Venkatapur
	260.	Yalkatta
	261.	Croup Jaknalpalli
	262.	Group Ippapad
	263.	Group Gajara
	264.	Group Teppareddipalli
	265.	Group Jopolli

(1)		(2)
	266.	Group Timmaipalli
	267.	Pulagoherla
	268.	Group Yamambatla
	269.	Group Machnaipalli
	270.	Group Narsaipalli
	271.	Group Singatam
	272.	Vithlapur
	273.	Group Macharla
	274.	Group Bulgera
	275.	Group Mallampalli
	276.	Bandalkunta
	277.	Group Tilkapalli No. 1
	278.	Group Tilkapalli No. 2
	279.	Group Mandnoor Khurd
	280.	Group Yaparla
	281.	Group Gundam
	282.	Group Gaddabasavapur
9. Hyderabad North	283.	Tadaapalli
	284.	Ahmedguda
	285.	Cheriyal
	286.	Ankeshapur
	287.	Ramkishtapur
	288.	Neredmeth
10. Hyderabad South	289.	Kawadpally
	290.	Toroor
	291.	Jalapally
	292.	Pagdyal
	293.	Gundeid
	294.	Mujahadpoor
	295.	Salvaid
	296.	Bomreddypally
	297.	Lingampally

(1)	(2)	
	298. Jookal	
	299. Nanajpoor	
	300. Sirol	of Warangal District
	301. Permandlasankesa	
	302. Medpalii	
	303. Koratla No. 1	
	304. Koratla No. 2	
	305. Koratla No. 3	
	306. Jollaram	of Karimnagar District
	307. Alloor	
	308. Yelgandal	
	309. Huzrabad	
	310. Telkunta	
	311. Penchikalpet	

శ్రీ యు. మలుసూర్ :– నల్గొండజిల్లాలో 40 సొసైటీలను sanction చేశారు. ఎన్ని సొసైటీలు register అయినవి ఎన్ని register కాలేదు.

శ్రీ ఎం. ఆర్ అప్పారావు:– ఒక కమిటీని appoint చేశాము. అది మొత్తం 299 సొసైటీలను select చేసినది. Actualగా 211 మాత్రమే form అయినవి. తక్కినవి time లోపల కోరలేదు కాబట్టి form కాలేదు.

శ్రీ యస్. ఆర్. దాట్ల (అత్తిలి) : అధ్యక్షా, 1961–62లో 1332 సొసైటీలువున్నవి. అందులో 1012 మాత్రమే పనిచేసినవి. ఇప్పుడు చేస్తాము అనేవి మిగిలినవా లేక కొత్తగా ఏర్పాటుచేయబడినవా ?

శ్రీ ఎం. ఆర్. అప్పారావు:—1961–62 వరకు 1012 సొసైటీలు ఉన్నవి. ఇప్పుడు కొత్తగా 299 ఏర్పాటు చేద్దామని అనుకొంటే 211 మాత్రమే register అయి పనిచేస్తున్నవి.

శ్రీ బి. ధర్మభిక్షం (నల్గొండ) : Last year rents కంటె ఈ సంవత్సరము ఎక్కువచేసి ప్రకటించుటవల్ల సొసైటీలు రిజిష్టరు కాకపోవడము నిజమేనా ?

శ్రీ ఎం. ఆర్. అప్పారావు :– 6¼% last year rentsకి increase చేసి ఇచ్చాము. అలా increase చేసినప్పటికి 211 సొసైటీలు తీసుకొన్నవి. అది కారణము కాదు. మిగిలినవారికి interest లేక చేయలేదు అని అనుకొంటాను.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :– అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ప్రకటించిన జాబితాలో 311 ఉన్నవి. 211 register అయినవని అన్నారు. 1963–64 list తయారుచేశారా ?

శ్రీ యం. ఆర్. అప్పారావు :—ఇంకా తయారుకాలేదు. తయారుచేస్తాము.

శ్రీ యస్. ఆర్. దాట్ల :—1332, 299 కలుపుకొంటే ఇంచుమించు 1600 పైన అవుతాయి. కాని 200 సొసైటీలు తక్కువ వస్తున్నవి. వాటిని రద్దుచేశారా ? ఏమీ చేయకుండా అట్లాగే ఉంచారా ?

శ్రీ యమ్. ఆర్. అప్పారావు :– తక్కువ వస్తున్నట్లు ఉంటే వ్రాసిపంపించండి. Enquiry చేయిస్తాను.

శ్రీ ఉప్పల మలుచూర్ :– రు. 6–4–0 ఎక్కువ చేసినందువల్ల కొన్ని సొసైటీలు register కాలేదు. ముందు advance pay చేయాలనే condition ఉండడము వల్ల బీదవారు డబ్బు advanceగా చెల్లించుకోలేక పోతున్నారు. కాబట్టి advance చెల్లించాలనే rulesని సడలించడానికి ప్రభుత్వమువారు ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ యమ్. ఆర్. అప్పారావు :– వీలులేదు. ఇదివరకు అలా సొసైటీలకు ఇచ్చినందువల్ల arrears పడిపోతున్నవి. కాబట్టి ముందు advance తీసుకోవలసి ఉంటుంది.

శ్రీ ఉప్పల మలుచూర్ :–ప్రతి సంవత్సరము ఎక్కువ చేసే రు. 6–4–0 అయినా తక్కువచేసి ఇంతకుముందున్న ప్రకారమే ఇచ్చేదానికి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ యమ్. ఆర్. అప్పారావు :– సొసైటీలు కాబట్టి concession ఇస్తున్నాము. వేలమువేస్తే చాల డబ్బు వస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను.

Excise Arrears in Telangana Area

1218—

* 1855 Q—*Sri A. Venkateswara Rao* (*Put by Sri K. L. Narasimha Rao*) : Will the hon. Minister for Excise and Prohibition be pleased to state :

(a) The taluk-wise total amount of Excise arrears outstanding in Telangana area till the end of the financial year 1961–62; and

(b) The measures taken to recover the said arrears

Sri M. R. Appa Rao: (a) A statement showing the particulars is placed on the Table of the House.

(b) Special staff has been appointed from time to time for collection of the arrears. But due to some practical difficulties better results could not be achieved so far. Fresh measures to collect the arrears are under consideration of the Government.

Statement placed on the Table of the House

Arrears

S. No.	Name of District	Name of Taluk	Amount of arrears till the end of March 1962
(1)	(2)	(3)	(4)
1.	Adilabad	Asifabad	3,40,384–89
		Utnoor	39,579–92
		Boath	1,36,192–15
		Chinnur	1,69,527–75
		Khanapur	1,19,561–71
		Sirpur	3,15,791–22
		Adilabad	3,48,828–13
		Luxetipet	2,14,276–71
		Mudhole	3,37,054–86
		Nirmal	3,55,297–84
		Total	28,76,495–18
2.	Karimnagar	Karimnagar	6,61,484–37
		Sircilla	10,97,038–65
		Huzurabad	5,07,634–44
		Jagatyal	1,73,328–83
		Matpalli	1,95,373–63
		Sultanabad	5,34,934–34
		Manthani	1,71,635–66
		Total	33,41,429–94

(1)	(2)	(3)	(4)
3.	Medak	Andole	6,77,052-82
		Sangareddy	5,71,045-05
		Siddipet	9,66,472-73
		Zahirabad	5,05,598-99
		Gajwail	5,92,012-09
		Medak	9,17,456-59
		Narsapur	5,59,334-11
		Narayankhed	1,35,021-30
		Total	48,28,993-68
4.	Warangal	Warangal	8,83,633-79
		Narsampet	2,37,049-91
		Mulug	1,76,565-74
		Mahabubagad	5,01,038-65
		Jargaor	17,46,301-66
		Parkal	4,15,639-16
		Total	39,60,228-91
5.	Nalgonda	Nalgonda	13,74,960-36
		Suryapet	11,09,148-48
		Bhongir	16,82,844-16
		Ramannapet	10,18,566-48
		Huzurnagar	7,10,688-46
		Devarkonda	6,10,510-44
		Miryalaguda	2,28,204-80
		Total	67,24,923-18
6.	Nizamabad	Armoor	4,17,653-31
		Bansuvada	2,74,684-83
		Bodhan	3,73,374-78
		Kamareddy	4,47,377-90
		Nizamabad	3,16,621-41
		Yellareddy	1,81,571-37
		Mudnoor	1,66,886-64
		Total	21,78,172-24

(1)	(2)	(3)	(4)
7.	Hyderabad North	West Taluk	23,76,143–72
		East Taluk	1,12,987–19
		Medchal Taluk	6,20,588–10
		Chevendla	47,823–06
		Vikarabad	8,32,892–68
		Tandur	5,23,022–94
		National Saving Certificates	2,67,230–00
		Total	47,80,687–69
8.	Hyderabad South	West Hyderabad	42,62,252–57
		East Hyderabad	2,58,240–98
		Ibrahimpatam	5,27,090–24
		Chevendla Hyd'bad	82,937–75
		Pargi Hyderabad	5,62,696–97
		Total	56,93,219–51
9.	Mahboobnagar	Achampet	1,80,312–90
		Alampur	1,09,097–87
		Atmakur	3,98,697–24
		Gadwal	99,348–56
		Kalwakurthy	3,48,546–44
		Kodangal	6,78,152–92
		Kollapur	3,27,299–28
		Mahaboobnagar	1,38,963–28
		Makthal	1,20,776–17
		Nagarkurnool	2,87,651–82
		Shadnagar	1,72,934–05
		Wanaparthy	2,46,486–35
		Total	31,08,266–88
10.	Khammam	Khammam	21,35,152–05
		Madhira	9,59,282–21
		Yellandu	7,01,098–25
		Kothagudam	6,28,187–58
		Burgampad	2,99,412–30
		Total	47,23,138–59

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :- అధ్యక్షా, ఈ arrears 4 కోట్లవరకు ఉన్నదని, special staffని వేశాము అని అన్నారు. 4 కోట్లకు ఎంత వసూలయినది, ఇంకా ఎంతవుంది వసూలుచేయడానికి. Appoint చేసిన special staff ఇంకా వున్నదా ?

శ్రీ యమ్. ఆర్. అప్పారావు :- ఈ arrears చాల సంవత్సరాలక్రితమువి. 5, 6 సంవత్సరాలనుంచి arrears లేవు. కలెక్టుచేయడానికి చాల difficulties ఉన్నవి. తాకట్టుపెట్టిన property చాల తక్కువగా ఉండడము మొదలైన కారణాలువున్నవి. మద్రాసు ప్రొహిబిషను ఆక్టుక్రింద హైదరాబాదులోవున్న properties auctionలో ఎవరు కొనలేకపోవడమువల్ల difficulties వస్తున్నవి. ఎవరు కొనకపోయినప్పటికి గవర్నమెంటు తరపున తీసుకోవలసినదిగా కొత్తగా ఆర్డర్సు ఇచ్చాము. 3 కోట్ల heavy arrears ఉండడమువల్ల special staffని appoint చేశాము.

శ్రీ యస్. ఆర్. దాట్ల :- Staffను appoint చేసిన ప్రాంతాలలోని collections లో ఏమైన improvement ఉన్నదా. ఉంటే ఎంత ? కోర్టులో ఉన్న కేసులు ఎన్ని ? కోర్టులో పరిష్కారమయ్యేలోపల ఏమైన action తీసుకొన్నారా ? వేలము పెట్టడముగాని, జప్తు చేయడముగాని జరిగినదా. వేలము పెడితే పాడకపోవడము జరిగినదా ?

శ్రీ యమ్. ఆర్. అప్పారావు :- వేరే ప్రశ్న వేయండి.

శ్రీ కె. ఎల్. నరసింహారావు :- రైతులదగ్గరనుండి బకాయిలు వసూలు చేయటానికి దేశవ్యాప్తంగా ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నవి. రైతులు అనేకవిధములైన పన్నులభారంతో బాధపడుతున్నప్పటికీ, వీరేమో అంతా బాగుపడ్డారు. వీరు గవర్నమెంటుకు 4 కోట్ల 20 లక్షల రూపాయలు అప్పు పెట్టారు. స్పెషల్ స్టాఫ్ వేసినా ఈ మొత్తం వసూలు కావటంలేదని అంటున్నారు. ఇంకా తీవ్రంగా వసూలు చేయటానికి మరింత గట్టి ప్రయత్నాలు చేసి మనలోటు భర్తిచేసుకొని రైతులకు కొంత రిలీఫ్ ఇవ్వటానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా ?

శ్రీ ఎమ్. ఆర్. అప్పారావు:—తీవ్రంగానే ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఒక్కదానికికూడా గవర్నమెంటునుండి స్టే ఇవ్వలేదు. కోర్టులకు వెళ్ళినవి కొన్ని వున్నాయి. రైటాఫ్ చేయవలసిన కొన్ని ఎమౌంట్స్ ఉన్నాయి. లక్ష రూపాయల ఆస్థికి వేసి ఉండవచ్చు. ఎవరువేశారో తెలియదు. సరిగా ఇన్ఫర్మేషన్ లేకుండావున్నాయి. ఇవి పోలీసుయాక్టనుకు ముందువి.

శ్రీ యన్. సంజీవరెడ్డి :- కొంత పొజిషన్ క్లియర్ చేస్తాను అధ్యక్షా, ఇవన్నీ పాత ఎరియర్సు. 5, 6 సంవత్సరాలనుండి ఎరియర్సు లేకుండా చూస్తున్నాము. ఇవన్నీ పోలీస్ యాక్షనుకు ముందువి. ఆసాములు కన్పించటంలేదు. 4 లక్షల బకాయి ఉన్నట్లు లెక్కలలోవుంటే అతనికి ఆస్థి ఉండటంలేదు. అటువంటివి కొన్నివున్నాయి. ఆయినా ఈమధ్య కఠినమైన చర్యలు తీసుకోవాలని కేబినెట్ నిర్ణయం తీసుకోవటం జరిగింది. కొన్నిచోట్ల మనుష్యులు లేరు, ఉన్నచోట వారివద్ద రికవర్ చేసేటంత ఆస్థులు లేవు. ఇవన్నీ పోలీస్ యాక్షన్ ముందువి. ఆ తరువాత ఈ 7 సంవత్సరాలలో ఎక్కడా స్టే గాని, బకాయిగాని లేకుండా వసూలు అవుతున్నాయి. పాతవాటి విషయంలో కాబినెట్ డెసిషన్ తీసుకొంది. I will speak to the Members of the Board of Revenue who are meeting me in half-an-hour just now. I will also instruct them to be very strict in collecting the arrears wherever possible.

Sri Tennetl Viswanatham : What is the highest amount which any single individual owes ?

శ్రీ యమ్. ఆర్. అప్పారావు :-హైయ్యెస్టు ఇండివిడ్యువల్ అనేఇన్ఫర్మేషన్ నావద్ద లేదు.

శ్రీ ఎ. కృష్ణారెడ్డి :-అధ్యక్షా, అవి పోలీసుయాక్షన్‌కు ముందువున్న బకాయి లంటున్నారు మంత్రిగారు. అయితే ఈ రజాకార్లు, కమ్యూనిష్టుల వల్ల వారి దౌర్జన్యాలవల్ల ఏవైతే బకాయిలుగా ఉన్నాయో— కంట్రాక్టర్సు సక్రమంగా తమ కంట్రాక్ట్సును నిర్వహించలేనందువల్ల ఏవైతే నష్టాలు ఏర్పడ్డయో వాటిని మాఫీ చేయటానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా ?

శ్రీ యమ్. ఆర్. అప్పారావు:- అక్కడ ఇబ్బందులున్నాయనే ¼ జనరల్ మాఫీ ఇచ్చారు. అలా చేయగా మిగిలినవి.

శ్రీమతి ఎ. కమలాదేవి :-అధ్యక్షా, వారు మాట్లాడుతూ కమ్యూనిస్టు xxxx అన్నారు. ఆనాడు చేసింది కాంగ్రెసువారుకూడ. మాకంటె ఎక్కువ వారు.

Mr. Speaker : I will get it expunged.

Sri N. Sanjeeva Reddy : I am very sorry, Sir, if that word xxxx is used.

---

xxxx Expunged as ordered by the Chair

Mr. Speaker : I did not follow. అప్పుడే అబ్జెక్టు చేసేవాడిని. ఏమండీ మీరు ఆ పదం ఉపయోగించారా ?

శ్రీ ఎ. క్రిష్ణారెడ్డి :- XXXX అనలేదు. వారి దౌర్జన్యాలవల్ల కంట్రాక్టర్లు నష్టపడ్డారన్నాను. XXXX అనలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- XXXX పదం వారు వాడివుంటే I will ask the Member to express his regret.

Slum Clearance in Urban Areas.

1219—

*1100 Q.-*Sri G. C. Kondaiah*:—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Prime Minister of India has written a letter to the State Government with regard to the urgency of Slum Clearance in urban areas; and

(b) if so, the sort of programme suggested therein and the steps that the Government are taking to speed up the said programme?

The Minister for Municipal Administration (*Sri A. Venkatramayya*)-(a) The answer is in the affirmative.

(b) The suggestion of the Prime Minister broadly falls into three categories:-

(i) Provision of broad roads even upto 100 ft. wide in any new building programme and planning;

(ii) Prevention of ribbon development along existing roads;

(iii) Firm putting down of encroachments along existing roads which, encroachments generally have a tendency to creep up and choke the roads.

---

xxxx Expunged as ordered by the Chair

Importance of these suggestions has been stressed in the Conferences, Meetings and Seminors; for example this was stressed at the time of Seminar on Slum Clearance Problems held from 17th to 19th December, 1961 at Hyderabad, which was attended by Chairman and Commissioners of important Municipalities.

(ఎ) అవును.

(బి) ప్రధానమంత్రి సూచనలు ఈ క్రింది మూడు తెగలకు చెందినవి.

1. కొత్తగా బిల్డింగ్ ప్రోగ్రాము అమలు జరుగుచోట 100 అడుగుల వరకు వెడల్పుఅయిన రోడ్లను నిర్మించుట.

2. నిర్మింపబడిన రోడ్డును అనుసరించి మాత్రమే కొత్త నిర్మాణం లేకుండా చేయుట.

3. నిర్మించు రోడ్డుప్రదేశములలో ఏవిధమైన ఎంక్రోచ్ మెంట్ ఉన్నా రోడ్డు ప్రదేశములను కప్పివేయకుండా చూచుచూ అటువంటి ఎంక్రోచ్ మెంట్సును నిరాటంకముగా తీసివేయుట.

పై సూచనలయొక్క ప్రాముఖ్యతను గురించి, మీటింగులలో, కాన్ఫరెన్సులలో, సెమినార్లలో చెప్పబడింది. ఉదాహరణకు ఈ విషయాలు హైదరాబాదులో జరిగిన స్లమ్ క్లియరెన్సు సెమినార్ లో ముఖ్యమైన మునిసిపాలిటీల చైర్మనులు, కమీషనరులు హాజరయినప్పుడు చర్చింపబడినవి.

శ్రీ జి. సి. కొండయ్య :- ఇంకా సెమినార్ స్థాయిలోనే ఉన్నదా లేక ప్లానౌట్ చేసి ప్రోగ్రామ్ వేసి వానిప్రకారం మురుగుపేటల నిర్మూలన కార్యక్రమం అమలులో పెట్టటం జరిగిందా ?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య :- దీనిలో ఉద్దేశం కేవలం మురికి పేటల గురించి కాదు. పట్టణాలలో నిర్మాణంకాబడే రోడ్లయొక్క ప్రాముఖ్యత గురించి, వాటిగురించి తీసుకోవలసిన యాక్షన్ గురించి సర్క్యులేషన్స్ కమ్యూనికేట్ చేయబడింది.

శ్రీ జి. లచ్చన్న : మరి పల్లెప్రాంతాలలోని మురికి ప్రాంతాలను నిర్మూలించటానికి ప్రభుత్వం ముందేదైనా ఆలోచన ఉన్నదా ?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య:- ఇది పట్టణ ప్రాంతాల గురించి, అయినా సాధ్యమైనంతవరకు పల్లె ప్రాంతాలలో కూడా లేకుండా చేయటానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది.

శ్రీ కె. ఎల్. నరసింహారావు:-స్కీముకు ఎస్టిమేషన్సు తయారుచేసి రాష్ట్రమునకు పంపినప్పటికీ వాటిని శాంక్షన్ చేసి పంపనందువల్ల డబ్బు వృధాకావటం జరుగుతున్నది. అందువల్ల అక్కడ పనులు జరగటంలేదు కాబట్టి తొందరగా శాంక్షన్ చేయటానికి మంత్రిగారు ప్రయత్నిస్తారా ?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య : అలాంటివి ఏమైనా ఉంటే మా దృష్టికి తీసుకువస్తే ఇబ్బందిలేకుండా తగుచర్యలు తీసుకొంటాము.

శ్రీ వి. శ్రీక్రిష్ణ : రోడ్ మార్జిన్స్‌లో ఉండే ఆక్యుపేషన్స్‌ను ఖాళీ చేయించి డబ్బు తీసుకొని దానిని బ్యాంకువారికి, ఇతరత్రా కూడా ఇస్తున్నారు. ఒకసారి సెటిల్ అయినతరువాత తిరిగి ఇవ్వకుండా ఆక్యుపై చేసినవారికి కాంపెన్‌సేషన్ ఇచ్చి ఖాళీ చేయించి తిరిగి ఆక్యుపై చేయకుండా మునిసిపాలిటీలు గట్టిచర్యలు తీసుకొనేటట్లు వాటికి ఆదేశిస్తారా ?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య :- అలా చేయకుండా ఉండాలని వాటికి స్ట్రిక్టుగా జి. ఓ. ఇస్యూ చేయటం జరిగింది.

శ్రీ ఎ. శ్రీక్రిష్ణ :- జి. ఓ. ఎట్లా ఉన్నదో మాకు తెలియదు. నాకు తెలిసినంతవరకూ గుంటూరులో రోడ్ క్లియరెన్స్ 6, 7 మాసాలక్రిందట జరిగింది. కాని ఏవైతే తొలగింపబడ్డాయో అవే తిరిగి పని చేస్తున్నాయని ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా ?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య:- అలాంటిది మా దృష్టికి రాలేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలక్రిష్ణయ్య :- రోడ్ మార్జిన్‌లో కలప అడితీలు పెట్టి బజార్లో బండికూడా నడవకుండా ఉంది. వారిని త్వరగా ఖాళీచేయించటానికి చర్యలు తీసుకొంటారా ?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య :- గోపాలకృష్ణయ్యగారు గుంటూరును దృష్టిలో పెట్టుకొని అడిగారనుకొంటాను. దానిననుసరించే సమాధానం చెబుతున్నాను. మునిసి

పాలిటివారు చర్యలు తీసుకొంటూవుండగా వారు కోర్టుకువెళ్ళి స్టే ఆర్డర్ తెచ్చుకోవటం వల్ల కేస్ నడుస్తుంది. ఇకముందు అట్టివి రాకుండా గట్టి చర్యలు తీసుకోబడతాయి.

డా. టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు –: స్లమ్ అనేదానికి నిర్వచనం ఏమిటి ? ఏ ప్రాంతాలను స్లమ్ ప్రాంతాలని ప్రభుత్వం గుర్తిస్తుంది ?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య :– స్లమ్ అనేది నురికివాడలుగా ఊన్నటువంటి, బురదతో కూడినటువంటి, గాలిరాని ప్రదేశాలు, ఎక్కువగా దోమలుగల ప్రాంతాలను స్లమ్‌వున్న ప్రాంతాలని నేను అనుకొంటున్నాను.

శ్రీ వి. రామారావు (చేవెళ్ళ) : స్లమ్ క్లియరెన్స్ స్కీము క్రింద మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఎన్ని ఇండ్లు కట్టబోతున్నారో చెపుతారా ?

శ్రీ ఎ. వెంకట్రామయ్య :– ప్రత్యేక ప్రశ్న వేయండి.

Posts of Executive Officers.

1220—

*2202 Q.—*Sri V. Visweswara Rao* (*Put by Sri K. L. Narasimha Rao*):–Will the hon. Minister for Religious and Charitable Endowments be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the Government or the Religious Endowments Board advertised calling for applications for the posts of Executive Officers on 17th August 1959;

(b) if so, how many applications were received;

(c) whether the candidates were interviewed;

(d) if so, how many were selected; and

(e) how many were given posts; if not, why?

The Minister for Religious and Charitable Endowments (*Smt. T.N. Sadalakshmi*):–(a) Yes, Sir.

(b) 1722.

(c) Yes, Sir.

(d & e) It has been decided that the selection of candidates should be postponed till after the integration of Endowment Laws in the Andhra and Telangana area.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు:–ఢిల్లీలో హరిజనులు వున్నారా ?

శ్రీమతి టి. ఎన్. సదాలక్ష్మి:– డిటైల్ ఇన్ఫర్మేషన్ నావద్ద లేదు.

+ Q. No. 1221 (* 2545)

Non-payment of Salaries to Archakas in Madugula.

1222—

* 2788 Q.—*Sri K Govinda Rao:*—Will the hon. Minister for Religious and Charitable Endowments be pleased to state:

(a) whether any representations have been received by the Commissioner, Hindu Religious Endowments Board, on 23rd October 1962 about the non-payment of salaries to archakas doing service in a group of temples at Madugula, Visakhapatnam district; and

(b) if so, the action taken by the Government thereon?

Smt. T. N. Sadalakshmi:—(a) Yes, Sir.

(b) The question of payment of salaries to the archakas is under consideration.

Pay Scales of Teachers in Government Colleges.

1589—

Q. *No.* 984 *Sri P. Anthony Reddy* (*Ananthapur*):—Will the hon'ble Minister for Education be pleased to refer to Q. No. 79 answered on 20—6—1962 and state:

(a) whether it is a fact that the teachers working in the Government Colleges have not yet been paid the scales of pay recommended by the University Grants Commission; and

---

+ Not put and not answered in the House. Hence the question and answer are included in the proceedings at the end of Question Hour.

(b) the number of private Colleges in the State paying University Grants Commission scales of pay to their teachers?

Sri P.V.G. Raju:- (a) Government have issued orders that the University Grants Commission scales be paid to all categories of teachers in Government Colleges with effect from 1—3—1961. In the case of teachers newly appointed on or after 1—3—1961, instructions have been issued by the Director of Public Instruction to pay their salaries in the University Grants Commision's scales from the date of their appoinment. In the case of those who are in service prior to 1-3-1961, the University Grants Commission scales shall be paid to them after their pay is fixed in the University Grants Commission scales.

(b) Forty Onc.

Increase of Boarding grant to Pupils.

1590—

Q. No. 986—*Sri P. Anthony Reddy*:—Will the hon'ble Minister for Education be pleased to state:

(a) whether any representation was made by the managements of boarding houses and orphanges attached to schools last year (1961-62) requesting that boarding grant per pupil should be increased; and

(b) if so action taken thereon?

Sri P.V.G. Raju:-Yes, Sir.

(b) It has been agreed in principle to increase the rate of grant from Rs. 8/- to Rs. 10/-. But its implementation has been deferred during the Emergency as this is a non-plan scheme.

Scholarships to the College Students.

1591—

*3201 Q. *Sri P.C. Satyanarayana Raju* (*Kosgi*):—Will the hon'ble Minister for Education be pleased to state:

(a) the number of College students that were given scholarships during the year 1961-62; and

(b) the number of applications rejected?

Sri P.V.G. Raju: (a) 56

(b) 353

శ్రీవావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:-ఈ students ఇచ్చేటటువంటి ఈ scholarships direct గా వాళ్ళకే ఇప్పించే పద్ధతి పెట్టితే బాగుంటుందేమో. Institutions ఏవో individuals దగ్గర సంతకాలు చేయించుకొని, అవి ఆఫీసుకు తీసుకొనిపోయి తెచ్చుకొనేటటువంటి పద్ధతికాస్త discourage చేస్తే బాగుంటుందేమో ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా ?

Sri P. V. G. Raju:—Sir, the scholarships are disbursed by the Director of Public Instruction after due verification of the applications. There is no other method by which it can be done. How can we directly disburse the scholorship to the students without some agency going through it.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:— There are certain cases where the scholorships of students have been distributed to some others because they got the signatures of the students and they encashed the cheques and the monies were not given to the students. Therefore I request the Government to directly send the cheques to the institution to be disbursed to the students.

Sri P. V. G. Raju:— We cannot send to all the institutions. The procedure we are follwing has been decided after careful consideration and accepted as the very best procedure.

శ్రీ టి. వి. యస్. చలపతిరావు :- Schoarships మంజూరు అయినవారి సంఖ్యకంటె, reject అయినవారి సంఖ్య ఎక్కువగా ఉన్నది. ఏ grounds మీద reject చేస్తున్నారో మంత్రిగారు సెలవిస్తారా ?

We are giving it to a special category. If the hon'ble Member desires to have the information, I can supply him the information.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:- అధ్యక్షా, నేను institutions ద్వారా పంపించండి అంటె, అట్లాగే పంపిస్తున్నామని అన్నారు. మళ్ళీ నేను clarify చేసేటప్పటికి, అంటె నేను చెప్పింది వారు సరిగా అర్థంచేసుకోలేదు. మళ్ళీ చెప్పితే, కాదండి ఇదివరకు ఉన్నపద్ధతే, అట్లాగేచేస్తున్నారని అన్నారు. అందులో ఏది specific చేస్తున్నారని? my request is that the amount must be sent through the head of the institution to the student instead of giving to the student or somebody who goes to the office and gets it.

Sri P. V. G. Raju:- Sir, I said that we are disbursing it through the Director of Public Instruction and we find that this is the best system. That was my specific answer. Now the hon'ble Member makes a new suggestion. He may write to us; we will look into it.

Executive Officers to Temple.

1221 –

*2545 Q.—*Sarvasri P. Rajagopal Naidu, G. Ramarao and S. Vemmayya* :—Will the hon. Minister for Religious and Charitable Endowments be pleased to state:

(a) whether candidates for appointment of executive officers to temples in the State were selected from 1960–62;

(b) if so, the number of the selected candidates; and

(c) the number of them appointed till now?

A:- (a) No, Sir.

(b) & (c) Does not arise.

CALLING ATTENTION TO A MATTER OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE.

re : Non-receipt of stipends by students in the College of Physical Education.

Mr. Speaker :—There is one Motion under Rule 74 given notice of by Sri A. Sarveswara Rao, regarding non-payment of stipends to the students of the College of Physical Education.

Sri A. Sarveswara Rao will please make a brief statement.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు:- అధ్యక్షా, హైదరాబాదులో ప్రభుత్వంవారి Physical Education College ఉన్నది. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఇది ఒక్కటే ఇటువంటిది ఉన్నది. బెజవాడలో ఉండినది మూసివేసినారు. కనుక ఇక్కడ ఉన్న ఈ ఒక్కదానిని ఉంచుదామన్నారు. The pride of Andhra Pradesh అని అనుకోవాలి. అటువంటి సందర్భంలో ఇక్కడఉన్న విద్యార్థులకు 7, 8 నెలలనుంచి వాళ్ళకు ఇవ్వవలసినటువంటి stipends ఇవ్వలేదు. అయితే ఈ నోటీసు ఇచ్చినతరువాత ఏమైనా కాగితాలు కదిలుంటే కదిలుండవచ్చునేమో. కాని మొత్తంమీద కొన్ని నెలలుమాత్రం వారికి stipends ఇవ్వకుండా ఆపి ఉంచారు. అక్కడ ఉన్న విద్యార్థులు, ఆడవాళ్లు, మగవాళ్లు అంతాకలిసి ఒకవందమంది ఉన్నారు. వారువారుగూరునుంచి రావడము, ఇక్కడ చదవడము, వారికి అప్పుసొప్పు పుట్టకపోవడముతో వారు చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. దానితోపాటు ఈ anotamy కి, Health Education కు, మాకు తెలిసిన information ప్రకారం, నాలుగు నెలలుగా lecturer లేడు. పరీక్షలు చూస్తే మార్చినెలలో వస్తున్నాయన్నమాట. ఇటువంటి అవాంతర పరిస్థితులు అక్కడ ఉన్నాయి. పైగా ఈ stipends ఇవ్వకపోవడం వల్ల, మగవాళ్ళ hostel డిసెంబరునుంచి మూసివేసినారు— ఆడవాళ్ళకు hostel లేనేలేదు. చాలాదూరంనుంచి ఆడవాళ్లు రావలసి వస్తుందన్నమాట. కనుక ఈ ఇబ్బందులను దృష్టిలో పెట్టుకొని, Anatomy కి, Health Education కు వెంటనే ఏదైనా ఏర్పాటుచేయవలెనని. stipends విషయంలో—బహుశా ఈ మధ్యనే అవి ఇవ్వడం ప్రారంభించి ఉండవచ్చునేమో—అది ఏరోజున వారు ఎన్ని నెలలకు aggregateగా ఇచ్చారో. చెప్పవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఇంత పెద్ద institution ఆవిధంగా ఉంచడము, ఇది ఒక్కటే రాష్ట్రములో ఉంచడము ఏమీ బాగుండలేదు. It is the pride of Andhra అని అనుకోవలసి యుంటుంది. This institution is putting the students on diet and asking the students to do drill and do right

and left' That is the State of affairs of the institution sir, I am bringing this to the notice of the House.

The Minister for Education (*Sri P. V. G. Raju*):—The Director of Public Instruction submitted proposals in the last week of July, 1962 for the sanction of stipends as well as for the continuance of one post of Physical Director Grade-I, which was sanctioned in G. O. Ms. No. 3150, dated 29—9—1961. As the proposals of sanctioning stipends were mixed up with the continuance of the posts, the Financial Adviser (Education) raised certain objections regarding those posts. Further particulars were called for from the Director of Public Instruction and final orders have been issued in G. O. Ms. No. 60, Education, dated 10—1—1963 sanctioning the stipends. The Director of Public Instruction has reported on 23—2—1963 that the stipends sanctioned have since been drawn and disbursed.

2. It is stated that the hostel attached to the College is not closed. Only messing arrangement has been suspended from the beginning of January, 1963. This was due to the fact that the boys did not pay their mess chargs for five months.

3. The Hostel is still running as usual except the mess arrangement which has been suspended owing to non-availability of the cooks and other attendants at cheaper rates.

4. Regarding the appointment of a part-time female doctor it is reported that the female doctor who was appointed previously, resigned and that a male doctor was appointed in place of the female doctor, as the services of a female doctor were reported to be not available. Arrangements were made to get the subjects of anatomy

and Health Education taught by the male doctor. Thus the lectures for Anatomy, Physiology and Health Education which were taught till the end of November, 1962 by the female doctor were attended to by the male doctor who continued till the end of January, 1963. Eventhough the lady doctor left the College on 3—12—1962, the lecture work did not suffer. The present male doctor was appointed on 14—2—1963, when the male doctor (who was attending the classes in the absence of lady doctor) also left the College. The work has been going on normally.

BUSINESS OF THE HOUSE

మిష్టర్ స్పీకర్ :- కృష్ణారెడ్డిగారూ ! మీరు "కమ్యూనిస్టుస్ x x x" అనే పదము వాడారా, లేదా అనే విషయం tape record లో verify చేశాను. మీరు ఆ పదము వాడారు. కాబట్టి ఆ విషయం గురించి మీరు విచారం వెలిబుచ్చితే బాగుంటుంది.

శ్రీ వి. కృష్ణారెడ్డి :- X X X అనే పదము వాడినా బహుశా దాని అర్థంలో బేధము ఉంటుంది–గూండా చర్యలనా లేకుండే గూండాలని వాడినా... ...

మిష్టర్ స్పీకర్ :–Tape record నుంచి verify చేశాను. మీరు ఆ పదము ఉపయోగించారు కాబట్టి మీరు విచారము వెలిబుచ్చితే బాగుంటుంది.

శ్రీ కృష్ణారెడ్డి:–సరే, ఒకవేళ వాడినట్లు ఉంటే, విచారాన్ని వెలిబుచ్చుతున్నాను.

ఒక గౌరవసభ్యుడు:–అధ్యక్షా, కాంగ్రెసు సభ్యుడు X X X అనే పదము వాడాడో లేదో తెలియదుగాని గౌరవనీయ opposition పార్టీ లీడర్ గారు మా కమ్యూనిస్టులను X X X అని అన్నారు గాని కాంగ్రెసు వాళ్ళందరు కూడా X X X కాదా" అని మీ యెదుటనే ఆ పదాన్ని వాడారు. ఏమైనా ఆ పదము వాడి ఉంటే అది మీ దృష్టికి తీసుకురావటము, అప్పుడు దానిని మీరు క్షమించడమో లేక మా చేత withdraw చేయించడమో జరగాలి. కనుక ఈ సభలోనే మీ యెదుటే కాంగ్రెసువాదులు "మీరుకూడా అంతేకదా" అని చెప్పడం మాత్రం అది ఎంతవరకు సభ్యతో మీరు ఆలోచించి అదికూడా verify చేయండి.

X X X Expunged as ordered by the Chair.

Mr. Speaker:– I do not follow what he said,

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—అధ్యక్షా, కాంగ్రెసువాదులు కూడా అంతే కదా" అని అన్నారు.

Mr. Speaker:–Any way, I will see that.

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR THE YEAR 1963–64:

Voting of demands for grants:

Demand No. XXXII – Public works Rs. 9,65,29,000.

Demand No. XLIX–Capital Outlay on Public Works Rs. 3,89,29,000.

Mr. Speaker:–Now the honourable Minister for Buildings and Communications, will please reply to the Debate in respect of demand Nos. XXXII and XLIX.

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—Mr. Speaker, Sir, Yesterday, I had moved Demands for Grants for Public Works and Demand for Grants for Capital outlay on Public works. They relate to the roads and buildings. Some points have been raised about the railways, roads, buildings and water works. So I want to say a few words about these points.

So far as roads are concerned, they have a vital place in our national life. They are important not only in relation to agriculture, industry trade and agricultural activities, but they are important from the point of view of national defence. Unfortunately, in the Third Five Year Plan, priority is not given to the roads and only six crores of rupees are allotted to the whole Third Five Year Plan period. The Highways Department of Andhra Pradesh had submitted that at least a sum of twenty crores of

rupees would be a bare necessity for the very important roads in our State, but later on, only a sum of six crores was provided for roads and so with great difficulty we have to manage with this amount. We were also trying to supplement this amount through some other means. But the Emergency arose and that aspect has to be taken into view. The vehicular traffic on the roads has so much increased nowadays and the situation is not what it was some years ago. Perhaps our younger generation does not know that some years ago people used to throng the roads when a motor car passed on the road through a village. But now the number of lorries and big vehicles have increased to such an extent that people are tired of them.

(*Mr. Deputy Speaker in the Chair*)

So, the question of upgrading and maintenance of roads has become a big problem. The roads which were very fair a few years ago are rapidly deteriorating because funds allotted for their maintenance are not at all sufficient. This is due not only to the increase in traffic but also to the load of the vehicles. The breadth of the roads is also not sufficient. Therefore, the question of upgrading and maintenance of roads has become a serious problem in our State.

So far as buildings are concerned, we have to spread our education, medical and other facilities in our villages and districts because we are a progressive nation. We want literacy in every village and also medical facilities in taluk and district headquarters. For that purpose, huge sums of money are required. But as the House is aware due to Emergency, except for very ugent buildings, the other building programme is deferred.

So far as Railways are concerned, it is very unfortunate that the State of Andhra Pradesh was not included in the First, Second and Third Five year Plans inspite of our strong representations to the Central Government. Especially during the Second and third Five year Plans there was a great need for the overhaul of the railways because of the formation of the State of Andhra Pradesh and as the Capital was shifted to the Hyderabad and the whole activity, whether agricultural, industrial and administrative was diverted towards Hyderabad instead of Madras. Therefore, the whole paoblem has to be tackled afresh and we represented for a new railway zone not from the point of view of provincialism but from the point of view of greater administrative convenience and for greater benefit of the Railway administration itself. Formerly it was turned down. But now the Union Minister for Railways has promised that he would consider the matter afresh and with an open mind he would look to the necessities of the people of Andhra Pradesh and also the administrative convenience of the Railways and settle the matter. I have also requested him to appoint some time in the month of April so that I may go to Delhi because he had once said that I should go to Delhi and discuss the whole matter and so I indend to go to Delhi with some officials to discuss with the Railway Minister, as suggested by him. I am awaiting for his reply. I hope that the new Railway Zone which we are naming as Middle-Eastern Zone will cater to the needs of the people of this State. Formerly Secunderabad was the headquarters of the Nizam Guaranteed State Railway which was spread upto Vijayawada, Manmad, Wadi and Balharsha. The central location of Secunderabad is beneficial for this purpose and we have offered water, power and whatever building facilities we

can, to the new Railway Zone if it is created. The creation of a new Railway Zone will solve many of our proplems. For the present, we are divided under three Railway Zones the Southern Railway with headquarters at Madras, the Central Railway with headquarters at Bombay and the the Eastern Railway with headquarters at Calcutta. Therefore, we have to deal with these three Zones and so many of our real needs are overlooked. We expect that by the creation of the new Railway Zone, many of our problems will be solved easily.

So far as the city water works are concerned, the population of Hyderabad City has increased very much especially after the formation of Andhra Pradesh. The two tanks of Osmansagar and Himayatsagar which are catering to the needs of the people, are not enough for the convenience of the people. The Government has therefore sanctioned huge amount of Rs. 1.75 crores for the first phase of Manjra dam so that the people of this city may have the convenience of water supply. It is expected that in 1964 the water supply will begin from the Manjra dam. I am thankful to the Honourable Members who have given so many suggestions about the roads and buildings and railways and water works. As far as possible I will clarify their points or answer to whatever they have said.

Mr. Vavilala Gopalakrishnayya has said that the National Highways are in a bad condition. After the construction of the regular road-cum-bridge the traffic from Madras and Calcutta sides has increased very much. The vehicular traffic has increased on every road. As you know, our coastal districts are called the granaries of India and the agricultural production is very great there. Our ports are

situated there. On this account, the traffic on National Highways has increased very much. The National Highways, as you know, Sir, are maintained by the Government of India. The amount they are sanctioning is less than the minimum needs of the roads, which is Rs. 5000 per mile but we are getting only Rs. 3000 per mile and with that amount we have to manage. I do not know whether they will increase it or not. We have represented also for a lumpsum grant for the upgrading of that road. In many places its breadth is not 22 ft., which is the standard breadth of a road. For upgrading the road and for its better management, the culverts are also to be remodelled. For all these, we have asked the Centre for a lumpsum grant. That is awaited. I have recently requested Sri Jagjivan Ram when he had come here for a discussion on this subjct. He has very kindly agreed to discuss further the matter in the month of April so that something may be done for upgrading the National Highways. They run through large parts of the coastal districts. We hope that the condition of the roads there will be better. In the coastal districts roads in the delta areas require more funds than for the other roads. So for all these reasons if the required assistance from the Central Government comes, we will be able to widen the road to 22 ft., and try to better that road. Last year in 1962-63 the maintenance grant for National Highways in our State was 50 lakhs. The traffic is increasing day by day and the problems are becoming serious. In 1963-64 the maintenance grant for the National Highways is 45 lakhs. We have to present all these things and try to convince the Central Government for the betterment of the National Highways. Mr. Vavilala Gopaiakrishnayya has referred to the transfer of the Zilla Parishad roads to the highways. The policy of the Government is to take over those roads

from the Zilla Parishads, at least the major district roads and convert them to the State Highways standard but that can be done perhaps only in the Fourth Five-year Plan. As I have already said, the meagre allotment in the Third Plan is not enough to complete even the spill over works in the Second Five Year Plan. Whatever roads we may take up, they require 7 crores for their completion, whereas only 6 crores are there in the Third Plan and it is not enough even for the spill over works. It is very difficult for the Highways Department to take more roads from the Zilla Parishads and upgrade them as the State Highways. Wherever possible we are doing this work from some other resources. For example in the sugar-cane area we are doing some work. There is a grant for the agency areas. That also is very meagre. The Central Road Fund and the State Allocation Fund are also being utilised and with the help of these funds we are trying to somehow manage the betterment of the roads.

As you know Sir, the bus services have been extended in the three important coastal districts of Krishna, Guntur and West Godavari and the maintenance of the roads in these districts has also increased due to the introduction of the Government Bus Service in these districts. In this year's budget, apart from last year's provision, 75 lakhs more have been provided for the maintenance of the roads where the buses are plying. In 1962-63 itself 10 lakhs were provided and in the coming year it is raised to 75 lakhs. Mr. Vavilala Gopalakrishnayya has said adout the Sankli bridge. I have, on a recent occasion, answered it. A committee of experts was appointed and the findings of that committee were accepted by the Government that no officer is directly responsible for the collapse of the bridge.

He has referred about the Master Plan. A Master plan for 20 years is prepared and he has asked for printing and publishing of the Master Plan. It will require 4½ lakhs to print and publish all details with that. Anyhow that matter is also under consideration.

With regard to the roads in the agency area, the Labour Committee has recommended a sum of Rs. 1.46 crores and out of that Rs. 1.20 crores were recommended for the agency areas but only meagre amounts have been given to our State and so we are handling some roads. For example Chittoor-Nellipaka road. In Telengana also we are doing the same thing. A suggestion for the creation of a Road Board has been made. If there is ample scope for new roads, then perhaps the creation of a Road Board will be useful. When the department has to carry on the spill over works, I think it is too early to consider the suggestion.

Sri Vavilala GopalaKrishnayya :— I opposed it. I did not suggest for the formation of a Road Board.

Sri Mir Ahmed Ali Khan :—There is no suggestion for Road Board now. I thought that he has suggested. Now about hasty repairs to roads for the visits of Ministers and V. I. Ps. No such instances are brought to the notice of the Government that any hasty repairs were made for the Minister. Of course for V. I. Ps., some temporary repairs have to be done with as least an amount as possible. He complained that bitumen is used in place of charcoal. Instructions have already been issued to the officers to see that bitumen is not used as fuel and that it should be used for black-topping and other works.

Sri L. Lakshmana Das has said that our communications are very poor. There is no doubt our communications are all poor. As hon. Members know the average of roads in Andhra Pradesh is 18 miles for 100 sq. miles whereas the average is 25 miles for every 100 sq. miles in India. We are trying to reach the all India target which is 25 miles. He has suggested that the Engineering staff is looking after all the works of the Zilla Parishads and therefore they are not able to supervise the road works better. I am sorry I cannot agree with him because in Telangana, the roads and buildings are combined and our Executive Engineers, Asst. Engineers, and Superintending Engineers look after roads and buildings with efficiency. The example of Telangana is there. I suppose they are working efficiently and if they continue to work like that, there may not be any complaint from the Zilla Parishads that due to the fact that they are looking after buildings and roads, they are not able to supervise the roads properly. He has suggested a transfer of 50 miles of State road of Patapatnam taluk to Government control. As I have said in these circumstances, it is not possible in the Third Plan. It may be considered in the fourth plan. Sri Lakshmana Das has suggested that there are some enclaves in the border area and that they may be transferred to the Orissa State so that they may maintain the roads. There is a long correspondence over this, but this issue has again been discussed at the Inter-State conference in Belmela and it was agreed in principle that the roads should be transferred for maintenance to Orissa Government and the cost of maintenance and improvement should be borne by Andhra Pradesh. Sri K. Apparao has suggested the construction of two bridges at China Yedlagudi and Pedda Yedlagudi so that that road may be useful. The

cost of one bridge is 8 lakhs. China Yedlagudi and Pedda Yedlagudi bridges both cost 20 lakhs. By constructing bridges the distance will be very much shortened. There is no provision in this year's budget and it may be taken up in 1964-65 and 1965-66. He has complained about the encroachments on the roads. That is a very serious problem. The traffic has increased very much and we have to avoid the accidents. People encroach on the roads and place their shops or huts on the road. It becomes not only difficult for the traffic but it becomes dangerous also. Therefore vigorous action is being taken to evict the encroachments on the road margins and to widen the narrow roads in towns and village limits. I hope that the hon. Members also will assist the Government in this direction wherever possible.

Sri Nagabhushana Rao has complained that the B. T. work on Warangal–Eturu–Nagaram road is not staisfactory. It will be enquired into, Sir. He has also suggested about the under-bridge in Warangal. The estimated cost of the under-bridge is Rs. 6.00 lakhs; land acquisition proposals are pending with the Revenue Department and the railways are being persuaded to take up the work early. The Superintending Engineer has called for tenders for forming the approach roads, and the work will be taken up shortly. He has further suggested a levy of cess in the mining areas just as sugar cess. The suggestion is good and it will be examined by the Government. He has also suggested that the contractors should be made responsible for the repair of the roads for 20 years. It is not practicable because according to the L.S. agreement they are responsible for rectification of defects for six months. To increase the

period from six months to 20 years is neither feasible nor practical.

Sri Siddiah Naidu has mentioned about the Gudur By-pass road; the road near the bridge was washed away in the heavy rains. It is a national highway and the sanction of the Government of India is necessary to reconstruct that approach road. The estimate is Rs. 10.40 lakhs. In February 1963 Sri Balwantrao, Deputy Regional Officer, of the Government of India has inspected the site and suggested some modifications. He has also suggested that about 20 culverts should be constructed near Nathpur village so that water may not be accumulated and flow out easily. The proposal is pending and as soon as the design is finalized by the Government of India the work will be taken up. He has suggested reconstruction of a small bridge on the same road, for which sanction has already been given and the work will be taken up shortly. He has also suggested Venkatagiri-Rapur road. It has to be taken at a cost of Rs. 1.65 lakhs. It is a sanctioned scheme and the work is in progress. And culverts at an estimated cost of Rs. 1·28 lakhs are also sanctioned and the work of the culverts also is in progress. As regards Elupur-Gudur road, the estimate is for Rs. 50,000 and the work is going on. As regards upgrading the Venkatagiri-Kalahasti road and taking over from the zilla parishad, it is very difficult to upgrade it and take it over to the Highways Department in the third plan. He has suggested that the quarries giving soft metal should be abandonded. I have received information that those quarries have since been changed and the persent metal is being obtained from quarries yieldinghard granite metal.

Sri B. Dharmabhiksham has suggested that during the second plan period the sanctioned plan amounts were not spent properly. My information is that they were spent quite properly and not at all in haste. It is a credit to the department that not only the full amount was spent in the Second Plan period but the department has exceeded the limit by Rs. 25.1 lakhs; while the total plan amount was Rs. 5.61 crores, the department spent about Rs. 5,86,96,000.

Sir, reference has been made about malpractices obtaining in certain divisions of the department. The officers and staff of the department are very honest and hard-working; they are doing the work very efficiently and honestly. There may be some dishonest persons as in some other departments also, but generally the officers are working efficiently and honestly. But whenever such cases are brought to the notice of Government, I assure you, Sir, that strong action is being taken. Legal action also is being taken. I would suggest that the hon. Members may co-operate in this matter and bring specific instances to the notice of the Government; only then it will be very helpful to take action.

Sri Dharmabhiksham has also suggested about Nakerekal-Wazeerabad road between Tipati and Miriyalaguda. The estimated cost for metalling the 11 mile road is Rs. 2.10 lakhs and the work is in progress. Action will be taken to expedite the work, if there is any delay in the execution of the work.

Sir, I have dealt with the national highway No. 5 in the coastal districts, i.e. Madras-Calcutta road. As regards the national highway that passes through Telangana and Hyderabad city, i.e. Sholapur-Masulipatam road, its condition also is not satisfactory. The reasons are almost the same as in the case of national highway No. 5. But a comparison has been drawn between the two roads. The national highway No. 5 near the Madras border is in a good condition while it is not so in respect of the length in Andhra area. Sir, Madras City is not 100 miles from our border, and the environment of the capital is there. Madras is the capital for so many years and many improvements for some miles have been made on Three sides round about Madras; Near Hyderabad also, we have cemented the roads upto 20 miles. Naturally because of the nearness to the capital city, the roads are in a better condition. But, as we go further, especially in Nalgonda district, for various reasons the condition of the road is bad. We have approached the Central Government because it is national highway. Due to the Road–cum–Regulator bridge at Vijayawada, traffic on the road has increased and also on account of the shifting of capital to Hyderabad, the whole traffic from the coastal districts is diverted to Hyderabad. For this reason also, the road requires proper maintenance. The scheme is submitted to the Government of India and the work will be taken up after receipt of sanction from the Government of India. For the first 17 miles of widening the B.T. carriage way the Government of India have to bear it, and for the balance 3 miles we will do it.

About buildings, Sir, Sri Vavilala Gopalakrishnayya has asked information about the Secretariat Buildings. In

1962, an amount of Rs. 152.00 lakhs was sanctioned for the new secretaiat buildi ng to be constructed at Begumpet. But the whole matter had to be re-exmined; a committee was.appointed to go into the question of the advisability of constructing a new secretariat building and the selection of site also was referred to that committee. The Committee was examining the matter; they wanted some data regarding rented duildings, etc. In the meanwhile the emergency came and the whole thing is deferred. The hon. Member has also mentioned about Government officers retaining Government quarters. There is already a rule that I.A.S. and senior officers should vacate Government buildlngs within one month of their coming into possession of a building either by purchase or by construction. There may be few cases where the incumbents will be asked to vacate. He also said that much money is being spent on the houses of Ministers towards equipment, etc. especially those which are privately-owned. Out of the 17 houses provided for ministers. hon. Speaker and the hon. Chairman, five of them are Government buildings and only 12 buildings are rented. Ordinarily for lighting, etc. the facilities must be on par with Government buildings. Therefore, only lighting arrangements are being made in the rented buildings and whenever those buildings are vacated, the equiment is being removed. Moreover, it is under consideration of the Government that Government buildings should be made available to Ministers so that there may not be any need for taking up rented buildings.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya: I said that the buildings which are owned by them are being equipped at

Government cost. My question is, how much they are spending and why they are spending?

Mr. Deputy Speaker: Would you have it after the Minister concludes his reply?

Sri Mir Ahmed Ali Khan: Again, Sir, he has suggested that the Regional Library building at Guntur may be taken over by the Government. Due to paucity of funds, the Government have defferred the question of taking over the Regional Library building for the present.

He has also made a mention about cracks in the Rajendranagar Agricultural College building. The matter is under enquiry.

Sri L. Lakshmana Das has pointed out that Government buildings may be provided for the officers and other members of staff working in Pathapatnam which is on the border of Orissa. The Government have already taken a decision to take up construction of residential quarters at Pathapatnam out of funds provided under Rental Housing Scheme as soon as they are made available.

Sri Dharmabhiksham has spoken about the hospital at Nalgonda. This is a planned scheme. Land has already been acquired for the construction of a 100-bed hospital at Nalgonda; plans and estimates are under preparation.

About Railways, Sir, I have said about a separate railway zone and the steps the Government proposed to take in that connection. Some suggestions have been made for new railway lines. Our proposals are already before the Government of India. We wanted that new railway lines should be laid in our State, (1) from Ongole to Hyderabad via Nagarjunasagar, which should extend later on to Sirpur and Kagaznagar ; (2) from Kothagudem to Visakhapatnam via Bhadrachalam ; (3) from Raichur to Kothagudem via Nalgonda; and (4) from Nandyal to Katpadi. All these proposals are before the Government of India and they have not included any of the schemes in the Third Plan. Perhaps if our demand for a new railway zone is conceded, that may help us in pressing for new railway lines.

Recently, the Southern Railways have asked us to furnish details about the railway line from Nellore to Kazipet via Nagarjunasagar. The details have been furnished. Not only this line, but all the other lines fulfil the conditions which are laid down in the railway procedure. They satisfy the economic needs, industrial and all developmental activities which are a test for lying new railway lines. All our proposals fulfil those conditions.

Sri Dharmabhiksham said about revised categorisation and revised wage scales. These, as per the recommendations of the Hanumantha Rao Committee, have been extended to the lower categories of workers in the Highways Workshops. Proposals regarding the same benefits to be extended to the Highways and supervisory cadre of the work-

shops are awaited from the Chief Engineer, Highways. As soon as they are received, necessary action will be taken. These concessions cannot be extended to the Road Gang Mazdoors and Avenue Mazdoors since they do not come within the purview of industrial workers for whom the recommendations of the Hanumantha Rao Committee will be made applicable. However, economic wages, as per the Minimum Wages Act, have been extended to all the workers of the Highways Department. The revised categorisation and revised wages, as per the recommendations of the Hanumantha Rao Committee have been extended to all the lower categories of workers and supervisory staff in P. W. D. workshops. The work-charged establishment in the regular cadre is not eligible for the same since they do not come within the purview of industrial workers to whom the recommendations of the Hanumantha Rao Committee are made applicable. However, the question of revision of pay scales of luskars are under the consideration of the Government, separately. Proposals called for from the Chief Engineer have since been received and they will be taken up shortly.

The revised categorisation and revision of wage scales of pay to all workers of lower categories and supervisory staff of the work-charged establishment in the Hyderabad Water Works Division has already been extended.

About Drivers: The recommendations of the Hanumantha Rao Committee have not been extended to the drivers of the Highways since they do not come within the purview of industrial workers for whom the Hanumantha

Rao Committee recommendations are made applicable. However, the matter was examined in consultation with the Chief Engineer, Highways, and a decision is to be taken.

The services of 500 maistries, have been provincialised. The question of provincialising the services of some more maistries is under consideration separately.

On the question of retrenchment the necessity for keeping a large number of maistries in this department has ceased due to bifurcation of roads among Highways and Zilla Parishads and Samithis and due to sufficient improvement of the roads of this department. Considering the pitiable condition of the retrenched maistries, Government in Local Administration Department have requested the Chief Engineer, Local Administration to give necessary instructions to the Executive Engineer of Zilla Parishads to absorb the retrenched maistries of Highways Department, before appointing fresh candidates. The Chief Engineer also directed the Divisional Engineers to send a list of retrenched maistries of the Highways Department to the Executive Engineers of Zilla Parishads for absorbing them in Zilla Parishads. The Chief Engineer, Local Administration, has again been addressed to give necessary instructions to the Executive Engineers of Zilla Parishads for absorbing the retrenched maistries.

جناب بسیا صاحب نے اپنی تقریر میں ایک برج کی طرف توجہ دلائی ہے جو میونسپل حدود میں ہے - یہ نارائن پیٹھ کا برج ہے - ڈایورژن روڈ بنانے کے بعد اس برج کی تعمیر میونسپالٹی کے ذمے ہونا چاھئیے - لیکن چونکہ پہلے وہ روڈ پی - ڈبلیو - ڈی کے تحت تھی اور (٥٤) ہزار روپیہ اسکا اسٹیمیٹ ہوا ہے لہذا اسکو کنسیڈر کیا جارہا ہے کہ کسی نہ کسی طرح اس برج کی تعمیر ہوجائے - انہوں نے یہ کہا ہے کہ تلنگانہ کے ساتھ امتیازی سلوک کیا جارہاہے - اس سلسلہ میں انہوں نے کا کناڈا کی مثال دی - در اصل کا کناڈا میں جو برج بنایا گیا ہے وہ بہت ضروری تھا - کیونکہ وہ ایک بڑی روڈ کو ملانے والا برج تھا - جو روڈ نرساپور پورٹ کو جاتی تھی اوسکو ملانے والا وہ برج تھا - اس لئے میرے کہنے کا مقصد یہ ہے کہ جہاں کسی کام کی ضرورت ہے وہاں اوسکی تکمیل کیجاتی ہے - آندھرا اور تلنگانہ کا امتیاز کئے بغیر جہاں جہاں ضرورت ہوتی ہے کاموں کی تکمیل کیجاتی ہے - خود حیدرآباد میں نیاپل بلدیہ کے حدود میں تھا - لیکن چونکہ اسمیں کچھ ڈفکٹ تھا اس لئے اسکی گورنمنٹ نے اپنے صرفہ سے ترمیم کی ہے یہی نہیں بلکہ نیاپل کی وائیڈننگ بھی ساڑھے چھہ لاکھہ روپیہ کے صرفہ سے گورنمنٹ نے کی ہے میونسپاٹی نے نہیں کی - تلنگانہ اور آندھرا کا لحاظ کئے بغیر میرٹ کے لحاظ سے کام کئے جاتے ہیں - رام گوپال ریڈی صاحب نے پدا پلی روڈ کے متعلق اپنے بیان میں فرمایا اور اس سلسلہ میں انہوں نے چند سجیشنس بھی دئے ہیں - جب ضرورت ہوگی ان سجیشنس پر غور کیا جائیگا - دامودھر ریڈی صاحب نے جوکچھہ کہا ہے میں اس کے لئے اُن کا مشکور ہوں - انہوں نے یہ خیال

اظاھر فرمایا ھے کہ رنگا پور برج شیڈولڈ ٹایم میں تکمیل کو نہیں پہونچے گا - ونکو ایسا اندیشہ کرنے کی ضرورت نہیں ھے - مین خود وھاں گیا ھوں س سے بڑھ کر اھم کام جوھے وہ کرنول کو ملانے والی ڈایورژن روڈ ھے - جس پر کئی کلو رٹس اور برجس بنانا ھے - اگر اس روڈ کی تکمیل نہ ھوتو محض برج بنانے سے کوئی فائدہ حاصل نہین ھوسکتا - مین نے اس کا معائنہ کیا ھے چیف انجینیر صاحب نے اسکا معائنہ کیا ھے - یہ برج اس سال تکمیل ھوجائیگا اور اسکے ساتھ ڈایورژن روڈ بھی تکمیل ھوجائے توکرنول کو راست آمدورفت شروع ھوسکتی ھے- انھون نے جہاں گیر پیران کی درگاہ کو جانے والی روڈ کی طرف توجہ دلائی ھے - وہ روڈ پی ڈبلیو ڈی کے تحت ھے لیکن خراب حالت مین ھے - اسکو آئیندہ سال ٹھیک کرنے کے لئے کوشش کی جارھی ھے - میں انکو اسکا اطمینان دلانا چاھتا ھون - اُنہوں نے مزید دو روڈس کا ذکر کیا ھے کہ وہ بیس سالہ پلان میں بھی شریک نہین ھیں - ان کو پلان میں شریک کرنے کے لئے غور کیا جاکر کوئی قدم اٹھایاجا سکتا ھے -

جناب رام دیو صاحب نے اسکول بلڈنگس کے متعلق توجہ دلائی ھے میں اون سے یہ کہونگا کہ گورنمنٹ کے جو بلڈنگس شہر میں ہیں اونکے میںٹیننس کے لئے بطور خاص توجہ کیگئی ھے - جتنے بھی اسکول بلڈنگس ھین اونکے میںٹیننس اور آبپاشی وغیرہ کا انتظام کیا گیا ھے - لہذا میں یہ سمجھتا ھون کہ اس تعلق سے کوئی بے اطمینانی کی بات نہیں ھے - رام دیو صاحب نے نئے اسکول بلڈنگس تعمیر کرکے کرایہ کے کثیر اخراجات بچانے کے متعلق جو

سجیشن دیا ہے وہ وزیر صاحب تعلیمات سے متعلق ہے ۔ وہ اگر اس پر غور کریں اور موازنہ میں کوئی گنجایش نکالیں تو یہ کام ہوسکتا ہے ۔ لیکن جیسا کہ میں نے کہا ہے امرجنسی کی وجہہ سے بلڈنگس کی تعمیر کے پروگرام کو سلوڈاؤن کردیا گیا ہے ۔ یہ یقین کے ساتھ نہیں کہا جاسکتا کہ مدارس کے لئے بلڈنگس کی تعمیرکا پروگرام آئیندہ سال ضرور ہی شریک کیا جائیگا ۔ لیکن اگر حالات موافق ہوں تو ایسا ہوسکتا ہے ۔ اور اس پر توجہہ کیجاسکتی ہے کرایہ کا جو بار گورنمنٹ پر پڑرہا ہے اُس میں کمی ہوسکتی ہے ۔ اور نئے بلڈنگس کی تعمیر کی وجہہ سے طلباء کو بھی سہولتیں حاصل ہوسکتی ہیں ۔ مجھے اس بات سے اتفاق ہے کہ طلباء کے لئے اسپورٹس اور کھیل کود کی سہولتیں پیش نظر رکھہ کر بلڈنگس بنانا چاہئے ۔

انہوں نے پولس کے ناکوں کے متعلق توجہہ دلاتے ہوئے کہا کہ جو پولس ناکے خالی پڑے ہوئے ہیں اون کو رفاہی ادارہ جات کو دیدینا چاہئے ۔ جب گورنمنٹ نے پولس ڈپارٹمنٹ سے اسکے متعلق دریافت کیا انھوں نے جواب دیا کہ یہ ناکے خود پولس کی ضروریات کے لئے محفوظ رکھے گئے ہیں لہذا کسی اور کو نہیں دئے جاسکتے ۔ باوجود اسکے اگر رفاہی ادارہ جات اسکی خواہش کریں ....

شری بی رام دیو — بعض ادارہ جات نے یہ رپرزنٹ کیا تھا کہ اون ناکون کو پرائیوٹ لوگاکو پائی کرلئے ہین -

شری میر احمد علی خان - اگرکوئی ایسی مثال سامنے لائی جائے تو پولس ڈپارٹمنٹ کو توجہہ دلائی جائیگی - کیونکہ اگروہ پولس کے اغراض کے لئے محفوظ نہیں ہیں تو دوسرے ادارہ جات کو دینے کے لئے غور کیا جاسکتا ہے -

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ఉర్దూలో మాట్లాడితే అర్థము కాదు. వారికి ఇంగ్లీషు వచ్చును కనుక ఇంగ్లీషులో మాట్లాడితే అర్థము చేసుకోడానికి వీలుంటుంది.

శ్రీ కె. రామయ్య చౌదరి (నందిపాడ్): అధ్యక్షా, మాకు ఉర్దూ, ఇంగ్లీషు రెండూ రావు. కాబట్టి మంత్రిగారికి వచ్చిన భాషలో మాట్లాడుతున్నారు.

Mr. Deputy Speaker: It is his choice. He can speak in any language he likes. In view of the request of the Members, if he feels that there are any important points that he should explain to them, such of the important points which he feels he should explain to the Members, he may do so in English. It is all left to him.

شری میر احمد علی خان - جناب رام دیو صاحب نے آبرسانی کے متعلق بھی فرمایا ھے - آبرسانی کے تعلق سے مین نے اپنی تقریر کے ابتدائی حصہ مین عرض کردیا ھے - دراصل آبرسانی کا محکمہ زبردست اخراجات کے ساتھ چلایا جارھا ھے - اب پونے چار کروڑ روپیہ کے صرفہ سے مانجرا ڈیم بنایا جارھا ھے اور اسکے پائپس کی تکمیل کیجا رھی ھے - پورے پونے چار کروڑ روپیہ ابھی صرف نہین ھوئے کچھہ رقم گزشتہ سال صرف کیجا چکی ھے اور کچھہ رقم یعنی ۸۰ لاکھہ روپیہ اس سال موازنہ میں شریک کئے گئے ہیں - شاید آئندہ سال بھی کچھہ رقم صرف کرنا پڑے - اس محکمہ پر بہت زبردست اخرجات ہورہے ہیں - اگر بلدیہ اس کو لینا چاہے تو گورنمنٹ کو کوئی عذر یا اعتراض نہیں ہوسکتا - شاید ہندوستان بھر میں یہی ایک ایسا شہر ہے جہاں کا آبرسانی نظام گورنمنٹ کی طرف سے راست طور پر چلایا جار ہا ہے - اگر بلدیہ اس کو لینا چاھے تو میں نہیں سمجھتا کہ گورنمنٹ کو اس میں کوئی عذر ہوگا - وہ ضرور اس مطالبہ پر غور کریگی -

شری بی - رام دیو - کیا بلدیہ کی طرف سے اب تک کوئی ایسا پرپوزل آیا ہے ؟

شری میر احمد علی خاں - مجھے اس کا علم نہیں ہے - اگر کوئی ایسا پرپوزل آئے تو غور کیا جائیگا - جس زمانے میں عثمان ساگر اور حمایت ساگر بنائے گئے اُس وقت ہمارے شہر کی آبادی چار لاکھ بھی نہیں تھی - اور تقریباً ۱۰ لاکھ کی آبادی کو بہ افراط پانی پہونچانے کی پیش بینی کے ساتھ وہ تالاب بنائے گئے تھے - لیکن آندھرا پردیش بننے کے بعد اس شہر کی آبادی میں کافی اضافہ ہوگیا - اس کی وجہ سے پانی کفایت نہیں کر رہا ہے - اور دقت سے پانی سپلائی کیا جارہا ہے مختلف مقامات پر پانی کی تکلیف ضرور ہے - پھر بھی جتنی امکانی کوشش ہے کی جارہی ہے - پائپ لائن بدلے جارہے ہیں - میرے پاس اس وقت فہرست موجود ہے - اُس سے معلوم ہوتا ہے کہ شہر کے مختلف محلوں میں پائپ لائن بدلے گئے ہیں - لیکن یہ کام محدود پیمانے پر کیا جارہا ہے - مالی گنجائش کو پیش نظر رکھکر کام کیا جارہا ہے - اس طرح پانی کے اوقات میں جہاں تک ممکن ہو اضافہ کرنے کی کرشش کی جارہی ہے اور آئندہ بھی کوشش کی جائیگی کہ عوام کو پانی کی زیادہ سے زیادہ سہولت حاصل ہو سکے اور دقتیں رفع ہوں - لیکن پوری تکالیف تو اس وقت ہی رفع ہونگی جب کہ آئندہ سال سنہ ۱۹۶٤ ع میں مانجرا ڈیم بن جائیگا اور اُس کا پانی حیدرآباد آنےلگے گا اِس وقت سکندرآباد اور بلارم کو بھی عثمان ساگر کا پانی دیا جاتا ہے - مانجرا ڈیم بن جانے کے بعد وھاں کا پانی اودھر دیا جائیگا - اُس وقت یقیناً کافی سہولت حاصل ہوجائیگی -

جناب صلاح الدین صاحب نے یہ فرمایا کہ اُن کے حلقہ میں کوئی نیا نل نہیں دیا گیا ہے - یہ کہا گیا کہ ملک پیٹھ میں زیادہ نل لگائے گئے ہیں - میں ایوان سے یہ بیان کرنا چاہتا ہوں کہ شہر کے مختلف محلوں میں نلوں کی تقسیم ہوئی ہے - جہاں جہاں سے محضر آئے ہیں یا جس کے متعلق معزز ارا کین بلدیہ نے یا معزز ارا کین اسمبلی نے توجہ دلائی ہے اُس پر غور کیا گیا ہے - جہاں بھی کسی معزز رکن نے میرے پاس شکایت کی مین نے فوراً اُس کے بارے میں توجہ دی اور اُس کام کو پورا کرنے کی کوشش کی اور وہ کام پورا بھی ہوا - بعض معزز ارا کین بلدیہ اور معزز ارا کین اسمبلی نے اس معاملہ میں دلچسپی لی - لیکن جہاں تک اویسی صاحب کا تعلق ہے مجھے معلوم نہین کہ انہوں نے بلدیہ میں یا اسمبلی میں یا محکمہ میں اس کے متعلق ریپرزنٹ کیا یا نہیں کیا - بہ ہر حال اگر وہ مجھے ریپرزنٹ کرتے تو ضرور توجہ کی جاتی - انہوں نے کہا کہ اپوزیشن کے حلقوں کا لحاظ نہیں کیا جاتا - مگر میں ان سے کہوں گا کہ رفاہی کاموں کے سلسلہ میں اپوزیشن اور رولنگ پارٹی کے حلقوں میں امتیاز نہیں کیا جاتا - ہمارا ناگرجوناساگر ڈیم جو تعمیر ہو رہا ہے اُس کا بہت بڑا فائدہ نلگنڈہ کو ہوگا - جہاں سے اپوزیشن کے ارکان کی اکثریت منتخب ہوتی ہے - مجھے وقت نہیں ہے ورنہ تفصیلی طور پر بتاتا کہ بلا لحاظ اپوزیشن یا رولنگ پارٹی کے کس طرح کام ہو رہا ہے - گنٹور ضلع میں واڈریو پورٹ کو ملانے والی روڈ کو ترجیح دی جا کر وہاں سڑک بنائی جا رہی ہے حالانکہ وہ ایک کیمونسٹ ممبر کی کانسٹی ٹیوانسی ہے - چیف انجینیر نے اس کی تحریک کی ہے اور اُس سڑک کو ۳۰ لاکھ کے صرفہ سے بنایا جائیگا - کیونکہ یہ روڈ پرچور اور چراله کو ملانے والی اہم روڈ ہے - ۶۲ - ۶۳ء میں اس پر ایک لاکھ ۲۵ ہزار روپیہ خرچ کئے جا چکے ہیں - باوجود منٹیننس کے سلسلہ میں مالی مشکلات کے

یہ کام کیا جا رہا ہے ۔ اس لئے یہ نہیں کہا جا سکتا کہ ایسے معاملوں میں اپوزیشن ممبروں کی کانسٹی ٹیونسٹی یا کانگریسی ممبرون کی کانسٹی ٹیوسٹی میں امتیاز کیا جاتا ہے ۔ سب اپنے ملک کے ہی لوگ ہیں اور پورے ملک کی ترقی ہونی ضروری ہے ۔ اس لئے اُن کا جو خیال ہے کہ اپوزیشن ممبروں کے حلقوں کا لحاظ نہیں کیا جاتا وہ غلط ہے ۔ آخر میں مین ایک چیز کہکر اپنی تقریر ختم کرتا ہوں ۔ انہوں نے یہ کہا کہ میرے مکان میں ایک بڑا نل لگا یا گیا ہے جس کی وجہ سے محلے میں پانی کی قلت ہوگئی ہے ۔ لیکن میں یہ بتا دینا چاھتا ہوں کہ میرے مکان میں صرف آدھے انچ کا نل ہے میں معزز ارکان کا شکریہ ادا کرتا ہوں کہ انہوں نے توجہ سے میری تقریر کو سنا ۔ میں نے جو تفصیلات بیان کی ہیں اُن میں کٹوتی تحریکات کا سبسٹنس بھی آ گیا ہے ۔ اس لئے میں اُمید کرتا ہوں کہ وہ کٹوتی کی تحریکات کو واپس لیکر جو ڈیمانڈس میں نے پیش کئے ہیں اُن کو معزز ارا کین ایک رائے کے ساتھ منظور فرمائنیگے ۔ میں آخر میں ایک چیز اور عرض کرونگا ۔ اویسی صاحب نے مسلم وقف بورڈ کے تعلق سے کہا ہے ۔ اس کا ڈیمانڈ سے کوئی تعلق نہیں ہے ۔ وہ ایک اسٹیٹیوٹری بورڈ ہے اس کو تحلیل کر کے دوسرا بورڈ قائم کرنے کی قانون میں گنجائش نہیں ہے ۔ اس کو صرف سوپرسیڈ کیا جاسکتا ہے اور گورنمنٹ اُس کو اپنے کنٹرول میں لے سکتی ہے ۔ لیکن ایسے حالات گورنمنٹ کے علم میں نہیں آئے کہ سوپرسیڈ کرنے کا انتہائی قدم اٹھایا جائے ۔ کسی ادارے کو سوپرسیڈ کرنا ایک انتہائی قدم ہے ۔ اور اس کی قانون میں گنجائش ہے ۔ لیکن اس کو تحلیل کر کے دوسرا بورڈ بنانے کی گنجائش نہیں ہے ۔ اور اس وقت گورنمنٹ کے سامنے ایسی کوئی بات نہیں جس کی بناء پر اس کو سوپرسیڈ کرنا ضروری ہو ۔

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—అధ్యక్షా, నేను రైజ్ చేసిన పాయింటుకు జవాబు చెప్పినట్లున్నారు కాని నాకు అర్థం కాలేదు. కాని అవునన్నారో "లేదో" నాకు తెలియలేదు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:—మీరు చెప్పినదానికి వారు ఇంగ్లీషులోనే జవాబు చెప్పారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—నేను వాగ్దేవు గురించి చెప్పాను. వారు ఉర్దూలో చెప్పినదానిలో వాగ్దేవు అనే పదం వినిపించింది. వాగ్దేవు ఇంగ్లీషులోనైనా, తెలుగులోనైనా, ఉర్దూలోనైనా వాగ్దేవు అంటారు. కనుక వారు వాగ్దేవు గురించి ఏమి చెప్పారో తెలియలేదు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—మీరు శాటిన్‌పై కాకపోతే వెళ్ళి అడగండి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—నా క్వశ్చన్ అది కాదు. **It is not a personal feeling.** వారికి ఇంగ్లీషు రాకపోతే మేము ఏమీ అనము.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—ఆ ఛాయిస్ వారిది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :- ఛాయిస్ కాదండి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :—ఇంగ్లీషు, ఉర్దూ రాకపోతే తెలుగువస్తే ఏమి చేస్తారు?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:- ఇంగ్లీషు, ఉర్దూరాక తెలుగులో మాట్లాడితే మేము ఏమీ అనలేము.

శ్రీ కె. ఎల్. నరసింహారావు:—అధ్యక్షా, భాష సౌలభ్యం చూసుకోవాలి. ఇంగ్లీషులో మాట్లాడగల్గిన వారు వారికి తెలుగురాదని తెలిసికూడా తెలుగులో మాట్లాడారు. అందువల్ల మైనారిటీ యొక్క అవసరాలు, వారికి వచ్చినభాష, వారు ఎక్స్‌ప్రెస్ చేసే భాషలో చేశారు. అది దృష్టిలో పెట్టుకొని మనం సహకార దృష్టితో పోవాలి కాని భాష మీద పట్టుబట్టటం సరైనది కాదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాల క్రిష్ణయ్య:- ఇది భాష ఇస్యూ కాదు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :- వారు ఏ భాషలో చెప్పగలరో ఆ భాషలో చెప్పారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాల క్రిష్ణయ్య:—వారు ఇంగ్లీషులో చెప్పలేదా ?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:—ఇంగ్లీషులో చెప్పారుకదా ?

శ్రీ వావిలాల గోపాల క్రిష్ణయ్య:—మాకు అర్థంకాకపోతే ఏమి లాభం ?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:—అర్థం కాకపోతే వారిని కలిసి తెల్సుకోవచ్చు. **It is his choice. He can speak either in English or in Urdu.**

శ్రీ వావిలాల గోపాలక్రిష్ణయ్య :— కాని ఎక్కువమంది మెంబర్స్ తెల్సుకో వలసిన అవసరం వుంది.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:—ఆ బైండింగ్ లేదు. **It is his choice. He can speak in English. He can also speak in Urdu.**

శ్రీ వావిలాల గోపాలక్రిష్ణయ్య:—మీరు అలా రూలింగ్ ఇస్తున్నారా ?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:—మీ పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ ఏమి, నా రూలింగ్ ఏమిటండి. వారు ఏ భాషలోనైనా చెప్పవచ్చు. పార్లమెంటులో కూడ హిందీలోచెబితే అనువాదం చేసుకొంటారు. కొందరు సభ్యులు ఉర్దూలో చెప్పారు. వారికి ఉర్దూలో సమాధానం ఇవ్వటానికి చెప్పివుండవచ్చు. దీనినింత పెద్ద విషయం చేసి, చర్చచేసిన...

శ్రీ వావిలాల గోపాలక్రిష్ణయ్య:—అయితే వారు చెప్పింది మేము వినాల్సిన అవసరం లేదన్నమాట. మా తిప్పలు మేము పడాల్సిందేనన్న మాట.

Mr. Deputy Speaker :– Let us give him that privilege.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:–We are not questioning that. It is a matter of convenience.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:— మీకు కావలసిన సమాధానం కావాలంటే వారిని కలసి మాట్లాడవచ్చు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలక్రిష్ణయ్య:—మనం ఆంధ్ర శాసనసభలో సభ్యులుగా వున్నాము. ఇచ్చట మేజర్ లాంగ్వేజ్ తెలుగు. అంటే నేను లాంగ్వేజ్ ఇష్యూ తీసుకు రావడంలేదు. నన్ను అటుకేసి డైవర్టుచేస్తే నేను అటునుండే రావలసివస్తుంది.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:—మీరు ఎటునుండి రావద్దనే నా మనవి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలక్రిష్ణయ్య:— అందుకు నా పాయింట్ కు నాకు అర్థ మయ్యేటట్లు చెప్పండి.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:— సిటి వాటర్ వర్క్సు గురించి రాందేవ్ గారు ఒవేసిగారు చెప్పినదానికి ఎక్కడా డిస్క్రిమినేట్ చేయలేదు; ఎక్కడెక్కడనుండి అప్లికేషన్సు వచ్చాయో అక్కడ ఇచ్చామని చెప్పారు. రూలింగ్ పార్టీ, అపోజిషన్ పార్టీ అనే భేదం చూపలేదన్నారు. అంజుమాన్ గురించి వారు చెప్పినదానికి సమాధానం చెప్పారు. ఇతర పాయింట్స్ కు వారు ఉర్దూలో సమాధానం చెప్పలేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలక్రిష్ణయ్య:—వాద్రేవు విషయం కావాలండీ.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:—వారు చెప్పిందంతా ట్రాన్స్లేట్ చేసుకొంటూ పోవాలా ?

శ్రీ కె. ఎల్. నరసింహారావు:—గోపాలకృష్ణయ్యగారు ఇంగ్లీషులో చెప్పమంటే ఇంగ్లీషు తెలియని గున్నయ్యగారు తెలుగులో చెప్పమంటే ఎలాగండి?—సభ్యుల యొక్క సౌలభ్యాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని నడచుకోవాలి. ఆంధ్రదేశంలో మైనారిటీ ముస్లిములు. అచ్చంగా ఉర్దూ వచ్చినవారే వుండవచ్చు. తెలుగులోనే చెప్పమంటే వారిని ఒక్క ప్రక్కకు నెట్టినట్లుగా వుంటుంది. అందువల్ల భాష విషయంలో పట్టుదల వదిలిపెడితే మంచిదని నా అభిప్రాయం.

శ్రీ వావిలాల గోపాలక్రిష్ణయ్య:— కె. ఎల్. నరశింహారావుగారు చెప్పినదానికి నేను ఎక్సెప్షన్ తీసుకొంటున్నాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్:—ఇప్పుడు ఆ వాదనలు ఎందుకండి ?

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:– I did not enter into the issue of minority language or majority language. I just asked for convenience. Meanwhile hon. Sri K.L. Narasimha Rao raised the minority question also. We are entering into controversy... ...

Mr. Deputy Speaker:–I know fully well that you are not meaning that. Your question is about convenience. If you are unable to understand him properly, you can approach him. Let us move on cordially here.

శ్రీ వావిలాల గోపాలక్రిష్ణయ్య:— అంటే ప్రతిదానికి పర్సనల్ గా వెళ్ళమంటారు?

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:—ప్రతిదానికి అని కాదు. ఎక్కడెక్కడ సమాధానం దొరకదో అక్కడ.

శ్రీ వావిలాల గోపాలక్రిష్ణయ్య:- తెలియనప్పుడల్లా వారిఇంటికి వెడుతూ వుండవలసిందేనన్న మాట.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్:—ఎక్కడ కన్వీనియంట్ గా వుంటే అక్కడకు పోవచ్చు.

శ్రీ పి. గున్నయ్య:—మంత్రిగారి ఉపన్యాసానికి అభినందిస్తున్నాను, కాని నా ఏరియాకు సంబంధించిన పర్లాకిమిడి వారణాసిరోడ్డు, బత్తిలి ఎర్రిగడ్డ రిజర్వాయర్ గురించి మంత్రిగారు తెలుగులో సమాధానం ఇస్తే సంతోషిస్తాను.

Mr. Deputy Speaker:–Will the hon. Minister tell about the roads which the hon. member has referred to in his speech, otherwise the Hon. Minister can send him a reply.

شری میر احمد علی خاں - سری کاکلم کے متعلق شری لکشمن داس نے جوکچھہ کہا ہے اُس کے متعلق مین تفصیلات تلگو مین ترجمہ کرا کے اون کے پاس بھجوا دونگا -

شری سلطان صلاح الدین - منسٹر صاحب نے فرمایا کہ میں نے نمائندگی نہیں کی حالانکہ دفتر میں نمائندگی کیا ہوں - کیا منسٹر صاحب ایک بھی مثال ایسی بتا سکتے ہیں کہ انہوں نے میرے حلقہ میں ایک بھی نل لگا یا ہو -

Mr. Deputy Speaker :—It is all right. Please sitdown. Let the hon. Minister verify where the applications are and try to give him, solution. The hon. Member says he has submitted some applications.

شری میر احمد علی خاں - اگر انہوں نے ڈپارٹمنٹ میں نمائندگی کی ہے تو اس پر ضرور غور کیا جائیگا - اس کا کوئی لحاظ نہیں کیا جائیگا کہ کون مخالف ہے یا کون موافق ہے -

Sri A. Sarveswara Rao: - The hon. Minister has left out one important thing viz., Elur-Kykalur road. It is more a life-line for the area which is quite backward. With a little investment that road can be taken up. I request the hon. Minister to see that it is expedited.

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—I will look into the matter.

Sri P. Subbiah :—The hon. Minister, while replying, stated that retrenched maistries are going to be employed. That is quite welcome. But so far as avenue coolies and gang coolies are concerned, they are retrenched in hundreds. Their fate is not decided. Therefore, will the Government see that gang coolies and avenue coolies are taken into service and their services are regularised?

Sri Mir Ahmed Ali Khan: - About gang coolies, I have already said, Sir. About avenue coolies, I will examine the matter.

DEMAND No. XXXII - *Public Works Rs.* 9,65,29,000

Mr. Deputy Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 Public Works by Rs. 100

గుంటూరుజిల్లా ఒంగోలు తాలూకా బకింగ్ హామ్ కెనాల్ 169 వ మైలునుంచి 183 వ మైలువర్కు వరదలకు కాలువపూడి సిల్టు పనిచెయ్యక అనేకవేల కుటుంబములు జీవించే పడవలు తిరగక ఇబ్బందిపడుచున్నప్పటికినీ 180 వ మైలువద్ద కాలువ కట్టతెగి గండిపడినది. పడినప్పటికి ప్రభుత్వము సదరు పనిని సత్వరము చేయనందున విచారము ప్రకటించుటకు.

The cut motion was negatived.

Mr. Deputy Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

తణుకు తాలూకా కానూరు అగ్రహారం గ్రామస్థులు తమ రోడ్డు నిర్మాణంకొరకు 10 వేల రూపాయలు కంట్రిబ్యూషన్ ఇచ్చి రోడ్డు వేయించుకుంటున్న సందర్భములో

ఎస్టిమేటు ప్రకారం సోలింగురాయి 6 అం. లు వేయుటకు బదులు కంట్రాక్టరు 3 అంగుళములరాయి వేస్తున్న సందర్భములో గ్రామస్తులు, పంచాయతీ తమ అభ్యంతరం తెల్పుతున్నా నేటికీ విచారణ చేయనందుకు చర్చించుటకు

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో పోలవరం తాలూకాలోని సంగారెడ్డిగూడెం బుట్టాయిగూడెం రోడ్డును మెటలు చేయనందుకు

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని పోలవరం తాలూకాలోగల కన్నాపురం-జీలుగుమిల్లి రోడ్డు పూర్తిగ చెడిపోయిననూ బాగుచేయనందున

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

తణుకు తాలూకా పెనుగొండనుండి సిద్ధాంతం రోడ్డు పూర్తిగా పాడగుటచే ఆర్.టి.సి. బస్‌లు కొంతకాలం తిరుగుటకూడ మాని వేయవలసివచ్చింది. నేటివర్కు ఆ రోడ్డు హైవేస్ డిపార్టుమెంటువారు పూర్తిగా బాగుచేయనందున ఏర్పడ్డ పరిస్థితిని గురించి

To reduce the allotment of *R*s. 9,65,29,000 for Public Works by *R*s. 100

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని కన్నాపురం- జీలుగుమిల్లి రోడ్డుమీద ప్రయాణమునకు ఆటంకముగనున్న కాలువలకు వంతెనలు నిర్మించలేకపోయినందున

The cut motions were negatived:

Mr. Deputy Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

For the failure of the Government to regularise the service conditions of the High Ways Workers in the State.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

For the failure to the Government of maintain our Roads on par with the roads in other States in the vicinity.

To reduce the allotment of Rs. 9,6?,29,000 for Public Works by Rs. 100

To discuss the policy of the Government regarding the allotment of Government houses to the I. A. S. and Deputy Secretaries giving priority overlooking the needs of the Junior Officers and N. G. O's in the Hyderabad City.

The cut motions were negatived.

Mr. Deputy Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

నల్లగొండజిల్లా దేవరకొండ తాలూకా దిండి ప్రాజెక్టులోని మునిసిపల్ వర్కర్సును తొలగించి వారికి చెందవలసిన గ్రాట్యుటీ చెల్లించనందుకు

To reduce the allotment of *R*s. 9,65,29,000 for Public Works by *R*s. 100

నల్లగొండజిల్లా మునగాల పరగణాలో హైవేస్ డిపార్టుమెంటు పనివారలకు రిట్రెంచిమెంటు కాంపెన్‌సేషన్ చెల్లించనందుకు

To reduce the allotment of *R*s. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

For not paying yearly increments to the Workers in Dindi Project of Nalgonda District since 1957.

The cut motions were negatived.

Mr. Deputy Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Pu*bl* Works by Rs. 100

తణుకు తాలూకా ఏతంపూడినుండి ఐనపర్రు వర్కు వున్న రోడ్డు నిర్మాణం చేసి 10 ఏండ్లయినది. ఇంతవర్కు ఈ రోడ్డును బాగుచేయనందులకు

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాలోని అత్తిలి-భీమవరం వయా కంచుమర్రు రోడ్డును స్కిన్నిశవురమునకు, కోరుకొల్లు గ్రామమునకు మధ్య పూర్తిచేయకుండా వదలివేసినందులకు

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

తణుకుతాలూకా పాదలాడ గ్రామంనుండి మునపర్రు వరకువున్న మట్టిరోడ్డును ఇంతవరక్కు మెటలురోడ్డుగా మార్చనందులకు

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

తణుకుతాలూకా సూరంపూడి గ్రామంనుండి విప్పర్రువరకు రోడ్డు నిర్మాణం చేయనందులకు

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

తణుకుతాలూకాలో పేకేరు పేరేటిపాడు, ఖండవల్లి, మల్లేశ్వరం, అన్నవరప్పాడు పి. వేమవరం గ్రామములకు అవుసరమైన నక్కల కాల్వకు బ్రిడ్జి నేటికీ నిర్మాణం చేయనందులకు

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

తణుకుతాలూకా పెనుగొండనుండి కంతేరువర్కు రోడ్డు ప్రయాణము చేయుటకే వీలుపడనంతగా చెడిపోయినప్పటికి ప్రభుత్వం పట్టించుకొనకుండా ఉన్నందులకు

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

తణుకుతాలూకా అత్తిలి పంచాయతీసమితిలో జుత్తిగ-వేల్పూరు రోడ్డునకు, జుత్తిగ, మల్లిపూడి గ్రామములమధ్య గోస్తనదికి వంతెన నిర్మించనందులకు

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

తణుకుతాలూకా అత్తిలి పంచాయతీసమితిలో వేల్పూరు-జుత్తిగ రోడ్డును కాయపురంనుండి జుత్తిగవరకు కంకరరోడ్డును వేయకుండ చాలకాలంగ ఆపి వుంచినందులకు గాను

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

తణుకుతాలూకా అత్తిలి పంచాయతీ కమిటీలోని, అత్తిలి–పాలి, సమితిరోడ్డు చాలకాలంగా పూర్తిగా పాడైపోయి వర్షాకాలంలో మనుష్యులుకూడ నడవటానికి వీలులేని స్థితిలో ఉన్నా ఇంతవరకు మరామత్తు చేయనందులకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాలోని నల్లజర్ల–కోడేరు హైవేసు రోడ్డునందు మొత్తం 8 ఫర్లాంగులు ప్రత్యేకంగా రిపేరు చేయవలసి ఉన్నదానిని ఇంతవరకు చేయనందులకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని నల్లజర్ల–కోడేరు రోడ్డు పిప్పరనుండి కోడేరువరకు పూర్తిగా పాడై ప్రయాణీకులకు చాలా ఇబ్బందికరంగా ఉన్నా ఇంతవరకు బాగుచేయనందుకు

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

తణుకు తాలూకా ఉత్తర పంచాయతీ సమితికి చెందిన మాముడూరు రోడ్డు పూర్తిగ పాడైపోయి చాలకాలమైనా ఇంతవరకు మరామత్తు చేయనందులకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

తణుకు తాలూకా ఏలేటిపాడునుండి ఇరగవరము వెళ్ళే రోడ్డు పూర్తిగా చెడిపోయి ప్రయాణాలు చేయుటకు కనీసం రైతులు పండిన ధాన్యమును మిల్లులకు తీసికొనిపోవుటకు బండ్లు నడుచుటకు కూడా వీలులేకుండా పోయినా ప్రభుత్వం రోడ్డునిర్మాణం చేయనందులకు

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

తణుకు తాలూకా అత్తిలి పంచాయతీ సమితిలోని, అత్తిలి వరిపేడు రోడ్డు చాలాకాలంగా పాడైయున్న ఇంతవరకు బాగుచేయనందున

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

తణుకు తాలూకా అత్తిలి పంచాయతీ సమితిలోని మంచిలి–ఉనికిలి రోడ్డు 10 నుండి పూర్తిగా పాడైపోయినా చిరకాలంనుండి బాగుచేయనందులకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

తణుకు తాలూకాలో తీపర్రువద్ద నర్సాపురం కాలువకు వంతెన నిర్మాణం చేయనందున

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా నిడదవోలు నుండి మారుటేరువరకు హైవేస్ రోడ్డు పూర్తిగా చెడిపోయి ప్రయాణీకులకు ఆర్. టి. సి. బస్‌లకు చాలా ఇబ్బందిగా ఉన్నప్పటికి ప్రభుత్వం ఈరోడ్డుకు సరైన మరమత్తులు చేయించనందులకు

The cut motions were negatived.

Mr. Deputy Speaker : The question is :

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by *R*s. 100

రోడ్ల అధ్వాన్న పరిస్థితిని చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of *R*s. 9,65,29,000 for Public Works by *R*s. 100

విజయవాడ, కృష్ణా, విశాఖ డివిజనులలో అడహాక్ డి. ఏ. రికవరీ చేసిన బాపతు తిరిగి చెల్లించనందుకు చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of *R*s. 9,65,29,000 for Public Works by *R*s. 100

అత్యవసర పరిస్థితుల దృష్ట్యా రాష్ట్రవ్యాపితంగా ఏకారణాలచేత నైతేనేమి పెండింగులో ఉన్న రోడ్ల నిర్మాణం 3 నెలల్లో పని ఆరంభించుటకు తగు చర్యలు తీసుకొనుటకై చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of *R*s. 9,65,29,000 for Public Works by *R*s. 100

నల్లగొండ డివిజనులో పనిచేయు టెంపరరీ మేస్త్రీలకు ఎంత సర్వీసు ఉన్నప్పటికీ గ్రాట్యుటీ చెల్లించకపోవటం గురించి. (బి) కనీస వేతనాలు ప్రకటించినతర్వాత కార్మికులకు బకాయిలు చెల్లించక పోవటంగురించి

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by *R*s. 100

షోలాపూరు - హైద్రాబాదురోడ్డు, మద్రాసు కలకత్తా రోడ్డు, అవనిగడ్డ - కోడూరురోడ్డు, మచిలీపట్నం - విజయవాడరోడ్డు మెయిన్ టెనెన్సు సరిగలేక ఆక్సిడెంట్సు జరగటం, వాహనాలకు నష్టం కలగటంగురించి చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of *R*s. 9,65,29,000 for Public Works by *R*s. 100

హైవేసు కార్మికులను మజ్దూర్లు, క్లీనర్లను ఖాయము చేయనందున మజ్దూర్లు, డ్రయివర్లు, క్లీనర్లు, ఫైర్ మెన్ లు, వర్కు_షాపు కార్మికులు, మేస్త్రీలు, వాచ్ మెన్ లు, స్వీపర్లకు కనీస సర్వీసు నిబంధనలు ఏర్పరచనందువలన

To reduce the allotment of *R*s. 9,65,29,000 for Public Works by *R*s. 100

అనంతపురం డివిజన్ లోని హైవేసు కార్మికులకు కనీసవేతనాలు బకాయలు చెల్లించనందున చర్చించుటకు గాను

To reduce the allotment of *R*s. 9,65,29,000 for Public Works by *R*s. 100

15, 20 సంవత్సరాల సర్వీసుగల జగ్గయ్యపేట మజ్దూర్లు మగ్గుర్ని వెంకటరత్నం, దానెయ్యేలు, ప్రసాదరావు, జిల్లాపరిషత్తుకు ట్రాన్స్ఫర్ చేయబడి, అక్కడినుండి పని ముగియగానే తిరిగి హైవేసుకు పంపటం తర్వాత తొలగించటంలాంటి ఇర్రెగ్యులర్ పద్ధతులను చర్చించుటకు

To reduce the allotment of *R*s. 9,65,29,000 for Public Works by *R*s. 100

కర్నూలు స్పెషల్, ఒంగోలు, శ్రీకాకుళం, నెల్లూరు డివిజనులలో డిపార్టుమెంటులో జరుగుతూవున్న అనవసర వ్యయాన్ని గురించి కార్మికులు, ఇంజనీర్లు ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చినప్పటికి విచారణ జరపనందుకు

To reduce the allo1ment of *R*s. 9,65,29,000 for Public Works by *R*s. 100

కడప, కాకినాడ డివిజనులలోను కార్మికులకు అన్యాయం తొలగించినందులకు

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Puhlic Works by Rs. 100

జగ్గయ్యపేట సెక్షన్ మజ్దూర్లకు కనీసవేతనాలు నిర్ణయించినతర్వాత అవుటుటర్నోవర్లు పద్ధతిగ చెల్లించినందువలన ఏర్పడిన బకాయిలు చెల్లించనందువలన

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

హైవేసు కార్మికులయిన మేస్త్రీలు మజ్దూర్లు 10-20 సంవత్సరాల సర్వీసుగల వారిని సహితము పనులులేవని తొలగించినందున తొలగించినవారికి రిట్రెంచుమెంటు నష్టపరిహారం చెల్లించనందున

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

జీతాలు, అలవెన్సులు, ఇంక్రిమెంట్లు, టి. ఏ. బిల్లులు సంవత్సరాల తరబడి నిల్చిపోగా తిరిగి పై ఇంజనీర్లకు, అక్కౌంటెంటు జనరల్‌కు పంపి పేమెంటు ఈనాటికి జరపనందుకు చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

కృష్ణాజిల్లా, రీజనల్ ఇంజనీరు ప్రభుత్వ ఆర్డర్సు సర్క్యులర్స్ అణచిపెట్టి కార్మికులకు నష్టం కల్గిస్తున్నందున

To reduce the allotment of *R*s. 9,65,29,000 for Public Works by *R*s. 100

హైవేసు కార్మికులకు ఈ నాటికి జీతాలు స్కేళ్ళు అలవెన్సులు నిర్ణయించనందున

To reduce the allotment of *R*s. 9,65,29,000 for Public Works by *R*s. 100

ఒంగోలు, కడప డివిజనులలో అసిస్టెంటు ఇంజనీరు పేమెంట్సు ఆపివేసి వేజెసు ఆక్టుకు భిన్నంగ కార్మికులపై జరిమానాలు విధిస్తున్నందువలన

To reduce the allotment of *R*s. 9,65,29,000 for Public Works by *R*s. 100

అవుట్ టరన్స్ పద్ధతి తొలగినా కనీసవేతనాలు మజ్దూర్లకు ఇవ్వక డివిజనల్ ఇంజనీర్లు కార్మికుల జీతాల్లో కోత పెడ్తున్నందుకు

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

ఇనస్పెక్షన్ బంగళాల్లో (నల్లగొండ జిల్లా) వాచ్‌మన్‌లు, స్వీపర్లకు గ్రాట్యుటీ ఇవ్వకపోవడం గురించి చర్చించుటకు గాను

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

1958 నుంచి తొలగించబడిన కార్మికులకు గ్రాట్యుటీ పేమెంటు సందర్భాన అడ్‌హాక్ రు. 6 కలిపి ఇవ్వకపోవటం గురించి చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of *R*s. 9,65,29,000 for Public Works by *R*s. 100

కడప డివిజనులో 83 మేస్త్రీలకు అడ్‌హాక్ డి. ఏ. పేమెంటు చేయకపోవటం గురించి

To reduce the allotment of *R*s. 9,65,29,000 for Public Works by *R*s. 100

మన రాష్ట్రి అవసరాల దృష్ట్యా కేంద్రప్రభుత్వానికి సూచించిన నూతన రైలు మార్గాలను సాధించుటలో విఫలత చెందినందులకు చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of *R*s. 9,65,29,000 for Public Works by *R*s. 100

హైదరాబాదు మసోల నేషనల్ హైవేస్‌కు ట్రంకురోడ్డు కూర్చుటకు పూను కోకపోవటం మరియు బ్రిడ్జిలను రోడ్డు వెడల్పునుబట్టి పెంచని కారణంగ విపరీతంగ జరుగుతూఉన్న ఆక్సిడెంట్సు గురించి చర్చించుటకుగాను

The cut motions were negatived.

Mr. Deputy Speaker:—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

For widening road at Sekarella Kathava on the Kurude Guntur road between Cumbum and Besthavarpet section of the road.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

For clearing the silt accumulated in Markapur Tank bed.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

For constructing a bridge across Aluguvagu between Cumbum and Cumbum Tank.

The cut motions were negatived.

Mr. Deputy Speaker:—The question is:

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

For not taking up the underbridge construction at the railway crossing near Bhadrachallam Road station Kothagudem Colleries.

The cut motion was negatived.

Mr. Deputy Speaker:—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

నల్లగొండజిల్లాలో ఏండ్ల తరబడిరోడ్లు కాంట్రాక్టు తీసుకోబడి పనులు సంపూర్తి గాకుండా నిర్లక్ష్యం చూపుతున్న కాంట్రాక్టర్లను మందలించకపోవుట గురించి చర్చించుటకుగాను

The cut motion was negatived.

Mr. Deputy Speaker:—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

హైద్రాబాదు, విజయవాడ రోడ్డుపై మునగాల పరగణాలో (హుజూర్ నగర్ తాలూకా) రోడ్డు గ్యాంగు మజ్దూర్లను రోడ్డు బ్లాకు ప్రూఫ్ జరిగిన తర్వాత అట్టివారికి గ్రాట్యుటీ, మరియు కాంపెన్ సేషన్ యివ్వనందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

మూసి ప్రాజెక్టు కార్మికులకు పని ఆగిపోయినదని తీసివేసిన వారికి యిప్పటివరకు కాంపెన్ సేషన్ యివ్వనందులకు.

The cut motions were negatived.

Mr. Deputy Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

నల్లగొండజిల్లా దేవరకొండ తాలూకా బస్సు స్టాండువద్ద ప్రయాణీకుల సౌకర్యార్థం షెడ్డు నిర్మించకపోవడం గురించి చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

నల్లగొండజిల్లా దేవరకొండ తాలూకా నుండి అచ్చంపేట తాలూకాకు వేయబడిన రోడ్డుపై మైనపల్లివద్ద వాగుపై వంతెన నిర్మించకపోవడం గురించి చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

హైద్రాబాదునుండి కల్వకుర్తివరకు పది లక్షలు ఖర్చుచేయబడి మెటలు రోడ్డు వేయబడినది. ఆ రోడ్డుపై యింతవరకు ప్రభుత్వం బస్సులు నడుపకపోవడం గురించి చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

రాష్ట్రమంతటా అన్నిజిల్లాలలో రోడ్లు జాతీయంచేసి ప్రభుత్వపు బస్సులు నడపకపోవడం గురించి చర్చించుటకుగాను.

The cut motions were negatived.

Mr. Deputy Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

To press for the removal of restrictions prohibiting the plying of motor vehicles over the R. C. Bridge over the vents of the Gannavaram Aqueduct (East Godavari district) during nights between 7 p.m. and 6 a.m.

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

To press for the speedy construction and completion of the bridges over the rivers, Gouthami at Alamuru and Vasista at Siddautam, and also for the formation of a approach roads.

The cut motions were negatived.

Mr. Deputy Speaker:—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

పట్లకువర్క్సు కాంట్రాక్టర్ల వర్క్సుగా రూపొందించ నందువల్లను.

The cut motion was negatived.

Mr. Deputy Speaker: —The question is :

To reduce the allotment of Rs. 9,65,29,000 for Public Works by Rs. 100

To impress upon the Government to arrange the metaling of the Sattanpalli, Gujjalapudi Road via Abour, Paidem Bhateru (2) Reddy Gudem Nakerkallu Road via Ganipuram Bajupalim, Uppalapadu, Inimetla(3)Bodanam Kollur Road via Katevaram Sugal Thanda, and Chityala in Sattenapalli Taluk, Guntur District.

The cut motion was negatived.

Mr. Deputy Speaker :—The question is :

DEMAND No. XLIX – Capital Outlay on Public Works
Rs. 3,89,29,000

To reduce the allotment of Rs. 3,89,29,000 for Capital Outlay on Public Works by Rs. 100

విశాఖపట్నంజిల్లా అనకాపల్లి చోడవరం రోడ్డులో రైల్వే అండర్ బ్రిడ్జి నిర్మించుటకు అవుసరమయిన ఎప్రోచ్ రోడ్డు మొదలగువాటికి అగుఖర్చు, అనకాపల్లి మునిసిపాలిటీ భరించుటకు అంగీకరించినను రాష్ట్రప్రభుత్వం అర్థికంగా ఏమాత్రం భరించవలసిన అవుసరము లేకపోయినను సదరు బ్రిడ్జి నిర్మాణమునకు ఆర్డరు యివ్వని కారణమున.

The cut motion was negatived.

Mr. Deputy Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 3,89,29,000 for Capital Outlay on Public Works by Rs. 100

నెల్లూరుజిల్లా శింగరాయకొండ-కనిగిరిరోడ్డు మధ్యగల పాలేరునది వరదల వలన వర్ష కాలము ప్రయాణములకు యిబ్బంది సక్రమముగా టపాలు రాకపోవుట జరుగుచున్నది. దీనిపై బ్రిడ్జి కట్టించవలసినదిగా గత 7,8 సంవత్సరములుగా ఆందోళన జరుగుచున్నప్పటికినీ ప్రభుత్వము తగు చర్య తీసుకొనకపోవు విధానమును విమర్శించుటకు.

To reduce the allotment of Rs. 3,89,29,000 for Capital Outlay on Public Works by Rs. 100

నెల్లూరుజిల్లా పొదిలి, గుంటూరుజిల్లా ఒంగోలు మధ్యరోడ్డులో గల మూసినదిపై వంతెన నిర్మించి ప్రజల ప్రయాణాలకు వర్షాకాలములో ఆటంకాలు లేకుండా చేయాలని ఆందోళన జరుగుచున్నది. కాని ప్రభుత్వము దీనిపై ఇన్వెష్టుగేషన్ జరిపినప్పటికినీ స్కీము శాంక్షను చేయక పోవువిధానమును విమర్శించుటకు.

The cut motions were negatived.

Mr. Deputy Speaker : - The question is :

To reduce the allotment of Rs. 3,89,29,000 for Capital Outlay on Public Works by Rs. 100

To impress upon the Government to invest more on roads under the Zilla Parishads and Panchayat Samithis.

The cut motion was negatived.

Mr. Deputy Speaker: The question is:

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 9,65,29,000 under Demand No. XXXII–Public Works."

That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 3,89,29,000 under Demand No. XLIX–Capital Outlay on Public Works."

The motions were adopted and the Grants made.

DEMAND No. II-Excise Department Rs. 1,02,04,000
DEMAND No. XXVIII-Welfare of Schedule Tribes, Castes and Other Backward Classes.– Rs. 3,33,96,700

The Minister for Excise and Prohibition (Sri M. R. Appa Rao): Sir, I beg to move.

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 1,02,04,000 under Demand No. II–Excise Department"

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 3,33,96,700 under Demand No. XXVIII – Welfare of Schedule Tribes, Castes and Other Backward Classes".

Mr. Deputy Speaker: Motions moved.

Sri M.R. Appa Rao: A printed note has been circulated, Sir. I will speak in the end.

Smt. A. Kamala Devi : –I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 1,02,04,000 for Excise Department by Rs. 100

For not scrapping prohibition.

Mr. Deputy Speaker :—Cut motion moved.

Sri M. Pitchaiah:—I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 1,02,04,000 for Excise Department by Rs. 100

నీరా పేరుతో వాస్తవంగ కల్లే అమ్ముతున్నప్పటికి ప్రొహిబిషన్ విజయవంతంగా ఉన్నదనీ గుడ్డిగ ప్రచారంచేస్తూ ప్రతిష్టకోసం మధ్యపాన నిషేధాన్ని రద్దుచేయని ప్రభుత్వ విధానాలు విమర్శించుటకు.

To reduce the allotment of Rs. 1,02,04,000 for Excise Department by Rs. 100

నీరా తయారుచేసే కల్లుగీత కార్మికులదగ్గర విపరీతంగా లంచాలు పుచ్చుకుంటున్న ఎక్సైయిజ్ డిపార్టుమెంటులోని పోలీసుల అవినీతిని అరికట్టలేని ప్రభుత్వ విధానాలు విమర్శించుటకు.

Mr. Deputy Speaker:—Cut motions moved.

Sri Jinna Malla Reddy :—I beg to move :

To reduce the allotment of *R*s. 1,02,04,000 for Excise Department by *R*s. 100

For not collecting dues since five years from big Excise Contractors.

Mr. Deputy Speaker :—Cut motion moved :

Sri S. R. Datla :—I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 1,02,04,000 for Excise Department by Rs. 100

రాష్ట్రములో మధ్యపాన నిషేధము అమలు జరుపుటలో ప్రభుత్వము విఫలమైనందున

Mr. Deputy Speaker :—Cut motion moved:

Sri N. Mohan Rao :—I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 1,02,04,000 for Excise Department by Rs. 100

అబ్కారీ శాఖలో ఫర్మానాలు ప్రకటనలు మొదలగునవి ప్రజలకు అందించాల్సినవి తెలుగు భాషలోగాక ఉర్దులో అందించటంవల్ల కల్గుతున్న ఇబ్బందులగూర్చి చర్చించుటకుగాను.

Mr. Deputy Speaker :—Cut motion moved :

Sri S. R. Datla :—I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 1,02,04,000 for Excise Department by Rs. 100

నీరా సొసైటీల స్థానే బెల్లం సొసైటీలను ప్రోత్సహించటం ప్రభుత్వ విధానం అయినప్పటికీ ఆదిలో బెల్లం సొసైటీలుగా రిజిష్టరు కాబడి దరిమిలా నీరా సొసైటీగా మార్చబడిన నరసాపురం తాలూకాలోని నీరా సొసైటీలు తిరిగి బెల్లం సొసైటీలుగా మార్చవలసినదిగా కోరినా ఆ విధంగా బెల్లం సొసైటీలుగా అనుమతించ నందులకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 1,02,04,000 for Excise Department by Rs. 100

ఆంధ్ర ఏరియాలో మధ్యపాన నిషేధం విఫలమైనా యింకా కొనసాగిస్తున్న స్థితిని చర్చించుటకు.

Mr. Deputy Speaker : – Cut motions moved :

Sri N. Mohana Rao :—I beg to move.

To reduce the allotment of Rs. 1,02,04,000 for Excise Department by Rs. 100

చట్ట విరుద్ధంగా, తాటి, ఈత చెట్లను నరికివేయటం జరుగుతూ వున్నప్పటికీ అబ్కారీ శాఖాధికార్లు చర్యలు తీసుకోకపోవడం గురించి చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 1,02,04,000 for Excise Department by Rs. 100

ఆంధ్రజిల్లాల్లోనూ సొసైటీలను స్థాపించుటకు బదులు నీరా షాపులను ఆక్షను పెట్టు ప్రభుత్వ విధానమును చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 1,02,04,000 for Excise Department by Rs. 100

తెలంగాణా గ్రామాలన్నిటి గీత కార్మిక సహకార సంఘాలు సెలకొల్పుటలో నిర్లక్ష్యపై ఖరి అవలంభిస్తున్నందుకు చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 1,02,04,000 for Excise Department by Rs. 100

తెలంగాణా గీత కార్మిక సహకార సంఘాలను క్రెడిట్ సొసైటీలుగ పరిగణించి తక్కువ వడ్డీలపై డబ్బు అప్పు యిప్పించు పద్ధతి అమలు జరుపనందులకు చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 1,02,04,000 for Excise Department by Rs. 100

గీత కార్మిక సహకార సంఘాలను జయప్రదముగ నడిపించుటకు బదులు అబ్కారీ శాఖ మరియు సహకార శాఖాధికార్లు (Monthly rentals) నెల వారి అడ్వాన్సులకు మించిన లంచాల మాములు పేరుతో కాజేయు పద్ధతిని చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 1,02,04,000 for Excise Department by Rs. 100

తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఎక్సయిజ్ షాప్స్ ఆక్షన్ చేయు పద్ధతిని సంపూర్ణముగ తొలగించకపోవటం గురించి చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 1,02,04,000 for Excise Department by Rs. 100

ఆబ్కారి చట్టంద్వారా పట్టెదార్లకు లభించిన రిజర్వేషను హక్కును భూస్వామి దుర్వినియోగపరచుటద్వారా గీత పారిశ్రామిక సహకారసంఘాలను స్థానిక గీత కార్మిక ఖాయిలా దార్లను దివాలా తీయించుటకు తాటి, ఈతచెట్లను రిజర్వేషను చేయించు పద్ధతిని చర్చించుటకు.

To reduce the allotment of Rs. 1,02,04,000 for Excise Department by Rs. 100

దేశ అత్యవసర పరిస్థితుల్లో ఆంధ్రజిల్లాలోని మద్యనిషేధ చట్టాన్ని ఎత్తివేసి ఆర్థిక వనరుల పెంచకపోవటం గురించి చర్చించుటకుగాను.

Mr. Deputy Speaker :—Cut motion moved.

Sri P. Syamsundara Rao :—I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 1,02,04,000 for Excise Department by Rs. 100

ఇప్పటికీ పన్నుల భారం యితర అన్ని రాష్ట్రాలలోకంటే మనరాష్ట్రంలో పెరిగినది. వాస్తవానికి రాష్ట్రంలో పంటలు తదితర ఉత్పత్తులు పెరగపోవడం ఆర్థిక వనర్ల విషయంలో వెనకబడ్డాం. నేటి క్లిష్ట పరిస్థితుల మూలకంగా ప్రణాళికా కార్యక్రమములను త్వరితం చేసుకొనుటయేగాక దేశరక్షణలాంటి గురుతర బాధ్యతనుకూడ నెరవేర్చవలసియున్నందున రాష్ట్రానికి ఆదాయాన్ని చేకూర్చె అన్ని అవకాశాలను వినియోగంలోకి తీసుకోవలసి వుంటుంది. సంపూర్ణంగా విఫలమైనప్పటికీ ఫలితంలేని అదనపు ఖర్చులకు మనల్ని నెట్టుతున్న ప్రొహిబిషన్ పూర్తిగా ఎత్తివేయనందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 1,02,04,000 for Excise Department by Rs. 100

మధ్యపాన నిషేధ చట్టం సంపూర్ణంగా విఫలమైనప్పటికీ దేశంలోని యించుమించు అన్నివర్గాలు దీన్ని రద్దు చేయడం అన్నివిధాలా సముచితమని ప్రకటిస్తున్నప్పటికీ ప్రజాభిప్రాయమునకు వ్యతిరేకముగా ఈ చట్టమును అమలు పర్చుతున్నందుకు విచారము తెలుపుతూ రద్దు చేయుటనుగురించి చర్చించుటకు.

Mr. Deputy Speaker :—Cut motions moved.

Sri G. Rama Rao :—I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 1,02,04,000 for Excise Department by Rs. 100

To discuss all out failure of prohibition in the State as far as it increases corruption drunkeness and illicit tapping, loss of public morality and health.

Mr. Deputy Speaker : - Cut motion moved.

Sri P. Paravatha Reddy :—I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 1,02,04,000 for Excise Department by Rs. 100

రాష్ట్రమంతటా మద్యపాన నిషేధము రద్దుగావించి రాష్ట్ర ఆర్థికాభివృద్ధిగావించుటలో చర్య తీసుకోనందున చర్చించుటకు గాను.

To reduce the allotment of Rs. 1,02,04,000 for Excise Department by Rs. 100

రాష్ట్రమంతటా వేలము పద్ధతి రద్దుగావించి, గీత పారిశ్రామికులకే కల్లుదుకాణములను యివ్వకపోవడం గురించి చర్చించుటకుగాను.

Mr. Deputy Speaker :—Cut motions moved.

Sri A. Sarweswar Rao :—I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 1,02,04,000 for Excise Department by Rs. 100

కల్లు, సారా, రహస్య ఉత్పత్తికేంద్రాలు ప్లాను ప్రకారం విస్తరణ చెందుతూ వున్నందువల్లనూ, యీ కేంద్రాల అధిపతులు స్వంత సైన్యాలను సృష్టించి, పోషించి, సమాజ జీవితాన్ని ధ్వంసం చేస్తూ వున్నందువల్లనూ, దేశరక్షణ అత్యవసరపరిస్థితుల దృష్ట్యా కావలసిన ఆర్థికవనరుల సేకరణకంటే ప్రొహిబిషన్ ఫ్యాడ్‌కే ప్రాధాన్యత

యిచ్చి ప్రభుత్వం కీర్తిస్తూ వున్నందువల్లనూ మద్యం సేవించే పర్మిట్ దార్ల పేర్లను బహిరంగ పరచనందువల్లనూ ఈ ఉద్యమానికి ప్రభుత్వం మంగళహారతులు పట్టుతూ వున్నందువల్లనూ.

Mr. Deputy Speaker :—Cut motion moved.

Sri Kudupudi Suryanarayana :—I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 1,02,04,000 for Excise Department by Rs. 100

To press for the scrapping of prohibition and the issue of licences for tapping toddy instead of Neera on payment of the prescribed tree tax.

Mr. Deputy Speaker :—Cut motion moved.

Sri Bh. Nagabhushan Rao :—I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 1,02,04,000 for Excise Department by Rs. 100

For not giving protection to contractors in Warangal district in collecting Gulmoha seeds in the year 1962–63.

Mr. Deputy Speaker :—Cut motion moved.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya :—I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 1,02,04,000 for Excise Department by Rs. 100

To draw the attention of the Government to the ineffective management waste of material and leakage in storage and disbursement and indifference of the authorities in accounting of the Narayanguda distillery and Kamareddy Alchahol factory.

Mr. Deputy Speaker :—Cut motion moved.

Demand No. XXVIII Welfare of Schedule Tribes, Castes and Other Backward Classes Rs. 3,33,96,700.

Sri M. Pitchiah: I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of Scheduled tribes, castes and other backward classess by Rs. 100

విశాఖజిల్లా పాయికరావు పేట బ్లాకులోని జగన్నాథపురం హరిజనులకు మరుగు దొడ్ల సౌకర్యం కల్పించలేని ప్రభుత్వ అసమర్థతను విమర్శించుట.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96, 700 for welfare of Scheduled tribes, castes and other backward classes by Rs. 100

For the failure of the Government to set up a machinery for implementation and enforcement of Anti-untouchability Act, in the State.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of schedule tribes, castes and other backward classes by Re. 1

To provide House sites to Harijans of Rapur Village, Rapur Taluk, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs.3,33,96,700 for welfare of Scheduled tribes, castes and other backward classes by Re. 1

To express dissatisfaction for the abnormal delay of the Government to provide house sites to the Harijans of Varini Village, Kovur taluk, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of Scheduled tribes, castes and other backward classes by Re. 1

To provide house sites to the Harijans of Chundugunta village H/o of Kovur Taluk, Nellore dt. as it is pending since very long time, in Government level.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Re. 1

To provide pathways to the Harijans of Marripadu village Kovur Taluk, Nellore Dt.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of schedule tribes, castes and other backward classes by Rs. 100

For the failure of the Government to provide house sites to the Harijans of Buchireddipalem village, Kovur Taluk, Nellore district.

To reduce the allotment af Rs. 3,33,96,700 for welfare of Scheduled tribes, castes and other backward classes by Rs. 100

For the failure of the Government to provide pathways to the Harijans of Inamadugu Village, Kovur Taluk, Nellore Dt.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes, and other backward classes by Rs. 100

To urge on Government to provide house sites to the Harijans of Manubolu Village, Nellore District and taluk.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Rs. 100

To urge on Government to provide path-way to go to burial ground to the Harijans of Chenapalepalam Village, Nellore Tq. & Dt.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Rs. 100

For the failure of the Government to provide house sites to the Harijans of Indukur-pet, Nellore Tq. and District.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Rs. 100

For abnormal delay of the Government to provide house sites to the Pallikapula of Pallipalam village (Patur) Nellore district (Kovur Taluk).

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Rs. 100

For gross delay of the Government to provide house sites to the Harijans of Daruvamadugu, Kovur Taluk, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Rs. 100

To urge on Government to provide house sites to the Palli Kapulu of Pallipalam H/o Annareddipalem Village, Kovur, Tq. Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Rs. 100

To express dissatisfaction for the undue delay of the Government to provide house sites to the Harijans of Kothavangallem Village Kovur Taluk, Nellore district.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Rs. 100

To provide house sites to the Harijans of Maneguntapadu Village, Kovur Taluk, Nellore district.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Re. 1

To provide House sits to the Harijans of Minagallu Village Kovur Taluk, Nellore district.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Re. 1

To provide house sites to the Harijans of Parlapalli Village, Kovur Taluk, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of schedule tribes, castes and other backward classes by Re. 1

To provide house sites to the Harijans of Allu Village Kovur Taluk, Nellore district.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Re. 1

To provide house sites to the Harijans of Vengareddipalem H/o Padamatapalu Village, Kovur taluk, Nellore, district.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Re. 1

To provide house sites to the Harijans of Siddipuram village Kovur taluk, Nellore district.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Re. 1

To provide house sites to the Harijans of Makthapuram village Kovur taluk, Nellore district.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Re. 1

To provide house sites to the Harijans of Annareddipalem village, Kovur Taluk, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, and other backward classes by Re. 1

To provide house sites to the Harijans of Kalaya Kagullu village, Kovvur taluk, Nellore. district.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Re. 1

To urge the Government to provide house sites to the Harijans of Vegur village, Kovur taluk, Nellore district.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled trices, castes and other backward classes by Re. 1

To provide House sites for Harijans of Pothireddipalem village, Kovur taluk, Nellore district.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Re. 1

To urge the Government to provide house sites to the Harijans of Gollapalem H/o Reddipalem (S. No. 735) Gudur taluk, Nellore dt.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Re. 1

To provide house sites to the Harijans of Maram-reddipalli village (S. No. 485) Udayagiri taluk, Nellore district.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Re. 1

To provide house sites to the Harijans of Purini village, Kovur taluk, Nellore district.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other bactward classes by Re. 1

To provide house sites to the Harijans of Indupur village, Kovur taluk, Nellore district, as it is pending since very long time.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Re. 1

To urge the Government to provide house sites to the Harijans of Navalak Garden H/o Allipuram, Nellore taluk and district.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Re. 1

To provide house sites to the Harijans of Jagadevi-peta village, Nellore taluk and district.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Re. 1

To urge the Government to provide house sites to the Harijans of Allipuram village, Nellore taluk and district.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Re. 1

To urge the Government to provide house sites to the Harijans of Punnur village, Nellore district and taluk.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Re. 1

To urge the Government to provide house sites to the Harijans of Lebur village, Nellore taluk and district.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Re. 1

To express disagreement with the Government for not providing house sites to the Harijans of Nidumusali, Nellore taluk and dt.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Re. 1

For the failure of the Government to provide house sites to the Harijans of Gangapatnam village, Nellore taluk and district.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Re. 1

To urge on Government to provide house sites to the Harijans of the Mudivarthipalem village, Nellore taluk and district.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Re. 1

To express disagreement for the Government to provide house sites to the Harijans of Kudithepalem village, Nellore taluk and district.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Re. 1

For the utter failure of the Government to provide house sites to the Harijans of Kodurpadu of Nellore taluk and district.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Re. 1

To express disagreement with the Government for not providing house sites to the Harijans of Pallipadu village, Nellore taluk and district.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Re. 1

To express disagreement with the Government for the abnormal delay to provide house sites for the Harijans of Brahmadevam village, Nellore taluk and district.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Re. 1

To express disagreement for the failure of the Government to observe the principle of reservation of appointments and promotions in all caders in all departments for the scheduled castes and tribes and other backward classes in the State.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Re. 1

To express dissatisfaction for the failure of the Government to provide employment to the educated scheduled castes and tribes and other backward classes people in the State.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Re. 1

For the failure of the Government to provide house sites, drinking water wells, pathways and burial grounds to the needy Harijans in rural as well as in urban areas in the State, as much inconvenience is being felt by the poor f r the same.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Re. 1

To express disagreement for the failure of the Government to remove untouchability in the State and for the through failure of the Government to enforce the provisions of the Act.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Re. 1

For the failure of the Government to provide house sites to the Harijans of Tummur village, Sullurpet taluk, Nellore dist.

Mr. Deputy Speaker: Cut motions moved.

Sri J. Malla Reddy :—I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Rs. 100

For not showing proper distribution of funds to backward classe in ratio to their population

Mr. Depty Speaker :—Cut motion moved.

Sri M. Pitchiah :—I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of schedule castes, tribes and other backward classes by Rs. 100

నెల్లూరుజిల్లా కనిగిరి బ్లాకులోని పెదయిర్లపాడు హరిజనులకు మంచినీటి భావి లేక చాలా బాధపడుతూ ఆందోళన చేస్తూ యున్నారు. కాని యింతవరకు వారికి మంచినీటి భావిని ప్రభుత్వం శాంక్షను చేయకపోవు విధానమును విమర్శించుట.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of schedule tribes, castes and other backward classes by Rs. 100

For the failure of the Government to continue the policy of the sanctioning of residential scholarships to the inmates of Social welfare subsidised hostels in the current year.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,7000 for welfare of schedule tribes, castes and other backward classes by Rs. 100

For the failure of the Government to maintain *status quo* regarding the sanction of the additional temporary grants to social welfare subsidised hostels in the State during the current year.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Rs. 100

To discuss the policy of the Government regarding the disreservation of D. C. Lands and assigning the same to the political sufferers in the State.

Mr. Deputy Speaker :—Cut motions moved.

Sri S. R. Datla :—I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of Scheduled tribes, castes and other backward classes by Rs. 100

పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలోని ఏజన్సీ ప్రాంతములో నివసించు ట్రైబ్సును మైదానపు ప్రాంతము నుంచి వచ్చు వడ్డీ వ్యాపారస్తుల నుండి కాపాడలేక పోతున్నందున.

To reduee the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Rs.

పశ్చిమ గోదాపరి జిల్లాలోని ఏజన్సీ ప్రాంతములో నివసించె షెడ్యూల్డు ట్రైబ్సుకు ఋణ సౌకర్యము కలుగచేయనందున.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes castes and other backward classes by Rs. 100

పశ్చిమ గోదావరిలోని ఏజన్సీ ప్రాంతములోగల షెడ్యూల్డు ట్రైబ్సుయొక్క భూములను మైదానప్రాంతమునుంచి వచ్చినరైతులు స్వాధీనము చేసుకొనకుండా చేయుటలో ప్రభుత్వము విఫలమైనందున.

To reduee the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Rs. 100

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా పోలవరం ఏజన్సీలోని హిల్ ట్రైబ్సుకు మంచినీటి వసతులు కలుగచేయనందున.

Mr. Deputy Speaker :—Cut motions moved.

Sri M. Pitchiah :—I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Rs. 100

విశాఖజిల్లా పాయికరావు పేటబ్లాకులోని గునుపూడి హరిజనులు యిండ్లు ప్రతి సంవత్సరం వర్షాకాలంలో నీళ్ళు యిండ్లలోకి ప్రవేశించి అక్కడి ప్రజలు అనేక జబ్బులకు గురి అయినప్పటికి లెక్కచేయక వారికి మెరక ప్రాంతంల్లో యిండ్లస్థలాలు మంజూరు చేయడంతో విఫలమైన ప్రభుత్వ విధానాన్ని విమర్శించుటను.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Rs. 100

విశాఖజిల్లా పాయికరావుపేట నియోజకవర్గంలో డొంకాడ, నక్కపల్లి గ్రామాల్లోని హరిజనులకు ఏండ్లతరబడి యిండ్లస్థలాలు ప్రొవైడ్ చేయడంలో విఫలమైన ప్రభుత్వ విధానాన్ని విమర్శించుటకు.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Rs. 100

విశాఖజిల్లా మాసాయిపేట హరిజనులు ఇండ్లకొరకు పది సంవత్సరాలనుండి ప్రభుత్వాన్ని అర్థిస్తున్నప్పటికి యిండ్లస్థలాలు యిస్తానని చెప్పి యలమంచిలోని ఒక ప్లీడరు పెట్టిన పేచీలకు లొంగిపోయి స్థలాలు మంజూరు చేయడంలో విఫలమైన ప్రభుత్వ విధానాన్ని విమర్శించుటను.

Mr. Deputy Speaker:-Cut motions moved.

Sri S. R. Datla :—I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes, and other backward classes by Rs. 100

తణుకు తాలూకా అత్తిలి పంచాయితీ సమితిలోని పాలమూరు గ్రామ హరిజనులకు ఉద్దేశింపబడిన హౌసింగు కాలనీని ఇంకన్యా నిర్మించనందులకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled tribes, castes and other backward classes by Rs 100

తణుకు తాలూకా పెనుగొండ పంచాయితీ సమితిలోని అలమూరు గ్రామ ఆరుంధతీయుల ఇండ్లస్థలములకు చాలాకాలంగా పట్టాలు ఇవ్వనందులకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for welfare of scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 10J

తణుకు తాలూకా అత్తిలి పంచాయితీ సమితిలోని ఆరవిల్లి గ్రామ హరిజనులకు దరఖాస్తు చేసుకొని చాల సంవత్సరములైనప్పటికి, ఎసంబ్లీ పరిముఖంగా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురాబడినా ఇంతవరకు ఇండ్ల స్థలములు మంజూరు చేయనందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

తణుకు తాలూకా అత్తిలి పంచాయితీ సమితిలోని తిరుపతిపురం గ్రామ హరిజనులకు ఇండ్ల స్థలములు మంజూరు చేయవందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

తణుకు తాలూకా, అత్తిలి పంచాయతీ సమితిలోని ఉనికిలి గ్రామ హరిజనులకు ఇండ్ల స్థలములు మంజూరు చేయనందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

గత 15 ఏండ్లనుండి తణుకు తాలూకా పిట్టల వేమవరం గ్రామ హరిజనులు ఇండ్ల స్థలములకు పెట్టుకున్న అర్జీ విన్నపములు నేటికీ అసలు విచారణే జరపకుండా వున్నందున.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

తణుకు తాలూకా అన్నవరప్పాడు మల్లేశ్వరము గ్రామ హరిజనులు అరుంధతీయులు ఇండ్లకొరకు పెట్టుకొన్న దరఖాస్తులు నేటికీ విచారణజేసి ఇండ్ల స్థలములు కేటాయించనందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 3,33.96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

తణుకు తాలూకా తీపర్రు—ఉనికియేరు, కానూరు అగ్రహారం హరిజనులు గత 10 సంవత్సరములనుండి ఇండ్ల స్థలములకొరకు అర్జీలు పెట్టుకుంటున్నప్పటికీ నేటివరకు అవి శాంక్షన్ కానందున.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

తణుకు తాలూకా శాకరపర్రు హరిజనులు అరుంధతీయులు గత పదేండ్లనుండి ఇళ్ళస్థలములకు అర్జీలు పెట్టుకున్నా జిల్లా పరిషత్ ఆమోదించినా యింతవరకు స్థలము కేటాయించి హరిజనులకు అరంధతీయులకు ఒప్పజెప్పనందున.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

తణుకు తాలూకా పెరవలి గ్రామ హరిజనులు అరుంధతీయులు యిండ్ల స్థలములకు అర్జీలు పెట్టి 10 ఏండ్లయినను స్కీము ఆమోదించినా యింతవరకు డబ్బు కేటాయించనందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

తణుకు తాలూకా ముక్కామల గ్రామ హరిజనులు 15 సంవత్సరముల నుండి ఇండ్ల స్థలములకొరకు అర్జీ పెట్టుకున్న సందర్భములో స్కీము ఆమోదించినా యింత వరకు స్థలము సర్వే జేసి ధనము కేటాయించి హరిజనులకు స్థలము ఒప్పజెప్పనందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

తణుకు తాలూకా కొత్తపల్లి అగ్రహారం హరిజనవాడపల్లపు ప్రాంతంలో వుండుట మూలంగా వర్షాకాలంలో మొత్తం పేట మునిగిపోయి అనేక రోగాలకు హరిజనులు గురి అవుతున్న సందర్భంలో హరిజన పేటను అక్కడనుండి మెరక ప్రాంతపు స్థలములకు తరలించుటకు పెట్టుకున్న అభ్యర్థనలను యింతవరకు ఆమోదించనందున.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

తణుకు తాలూకా ఖండవల్లి సివారు లంక మాలపల్లి-ఖండవల్లి హరిజనవాడ అరుంధతీయులు పెట్టుకున్న యిండ్ల స్థలములకు నేటికీ ఇండ్ల స్థలములు కేటాయించనందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

తణుకు తాలూకా కొత్తపాడు గ్రామంలో వెనుకబడిన జాతులవారు ప్రభుత్వపు అసలు మినహా పోరంబోకుల్లో యిండ్లు కట్టుకొని ఏండ్లతరబడి నివసిస్తూ వున్న వారికి పట్టాలు యివ్వనందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

తణుకు తాలూకా చెఱుకువాడపాలెం అగ్రహారం-హరిజనులు-అరుంధతీయులు గీత కార్మికులు మొదలగు వెనుకబడ్డ తరగతులవారు గత 25 ఏండ్లనుండి అసలు మినహాయింపులలో ఇండ్లు నిర్మించుకొని కాపురముంటున్నప్పటికీ వారికి ఇళ్ళ స్థలములకొరకు నేటికీ పట్టాలు గ్రాంటు చేయనందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

తణుకు తాలూకా, అత్తిలి పంచాయితీ సమితిలోని పాలూరు గ్రామ హరిజనులకు ఇండ్లస్థలాలు మంజూరు చేయనందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

తణుకు తాలూకా ఓగిడి గ్రామ అరుంధతీయులు గత పది ఏండ్లనుండి ఇళ్ళ స్థలములకు దరఖాస్తులు ఎన్ని పర్యాయములు పెట్టుకున్నా నేటివరకు ఎట్టి చర్యలు తీసికోని పరిస్థితిని చర్చించుటకు.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

తణుకు తాలూకా కాకులయిల్లింద్రపర్రు హరిజనులు అరుంధతీయులు గత 15 సంవత్సరములనుండి ఇండ్ల స్థలముల కొరకు అర్జీ పెట్టుకున్న సందర్భంగా స్థలము కేటాయింపు జరిగినా ప్రభుత్వం నేటికీ డబ్బు శాంక్షను చేయనందున.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

తణుకు తాలూకా ఇరగవరం గ్రామంలో గత 25 ఏండ్లనుండి ప్రభుత్వపు అసలు మినహా పోరంబోకు స్థలములలో గీత వృత్తిదార్లు వెనకబడిన తరగతివాళ్ళు స్థిర నివాసములు వుంటున్నప్పటికీ నేటికీ వారిస్థలములకు పట్టాలు యివ్వనందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

తణుకు తాలూకా కంతేరు గ్రామము ఐనపర్రు గ్రామముల హరిజనులకు ఇండ్ల స్థలములు కేటాయించనందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfars of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classee by Rs. 100

తణుకు తాలూకా పేకేరు ఏలేటిపాడు గ్రామ హరిజనులు ఇండ్ల స్థలము కొరకు దరఖాస్తులు గత 5 సంవత్సరములనుండి పెట్టుకుంటున్నప్పటికీ యింతవరకు ప్రభుత్వం శాంక్షన్ చేయనందున.

Mr. Deputy Speaker : Cut motions moved.

Sri Kudupudi Suryanarayana : I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

To press for the enhancement of allotment for the grant of scholarships to the pupils of the other backward classes.

Mr. Deputy Speaker: Cut motion moved.

Sri G. Rama Rao : I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

To discuss and to express disagreement to G. O. Ms. 1086 of 27—7—1962 in changing the order of rotation from 2nd place to ninth in the appointment of Harijans as in Government Services which is a disregard to the provisions of the Constitution.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

Failure to provide weightage in all administrative services (in all ranks and cadres) after effectively putting the Provisions of Reservations of appointments, into force as laid down in G.O. Ms. 559 dated 4-5-1961 in respect of direct recruitments & promotions.

To reduce the allotment of Rs 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

Failure to appoint an effective Committee just as a Regional Committee for Telangana to look into the work relating to the Welfare (Economic & Social) of the Scheduled Castes & Tribes and to give suggestions to Government.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

To discuss about the separation of Social Welfare Department from Zilla Parishads and maintain an Independent and separate Department for the Scheduled Castes & Tribes.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

Failure to provide house sites for the Harijans of Bommaulur, Gudivada Taluq after withdrawing the award passed for, requisition of house sites according to the promise by the Collector, Krishna to grant sites.

Failure to provide house sites for 200 families of Harijans in Chinaogirala Village of Gannavaram, Krishna District who have been awfully congested and are undergoing a lot of troubles in dry and unsuitable lands in R. S. Nos. 18 19 of the Village.

To reduce the allotment of Rs. 3,33.96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

Failure to hand over acquired sites to the Harijans in Kurumavali, Dondapadu, Prakerla, Gudivada (Padmelapalli) even though the lands were taken possession of by Government a year back.

To reduce the allotment of Rs 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

Failure to allot sufficient funds towards Scholarships for Harijans and Girjans and other Backward Communities and for delaying sanction; if sanctioned non-payment till the end of the financial year.

Failure to exempt payment of special fee, deposits etc. by the Harijan and Girijan students to the institutions (Colleges, High Schools Technical & Medical) at the time of admission which amounts to hundreds of rupees as it is ordinarily not possible for these poor people to meet.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

Failure to grant ad–hoc advances towards Scholarships to the students of Scheduled Castes and Tribes to facilitate purchase of books, etc.

Failure to grant Scholarships in monthly instalments as it was previously done.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

To discuss about nepotism and corruption rampant in the Office of the Director of Social Welfare.

Failure to produce an annual report by the Government regarding the activities, and targets achieved by the Social Welfare Department every year.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

Failure to prevent leakage of vast sums of moneys provided for Social Welfare Department for Hostels, Works, Provision of houses, Societies etc.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

Failure to abolish private managements of Hostels for Scheduled Castes and Tribes etc., and hand them over to responsible Government and Quasi Government bodies, like Zilla Parishads, Panchayat Samithies and Major Panchayats and Heads of Colleges & Municipalities in addition to Government.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

Failure to amalgamate all the 8 hostels existing in Gudivada Town on party and group basis, into one Government Hostel thereby save a lot of Social Welfare Fund.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

Failure to minimise the cumbersome procedure adopted for providing house sites for Harijans and Girijans according to the existing Land Acquisition Act.

Failure to provide sufficient funds for acquisition of house sites for Harijans and Girijans.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

Failure to provide house sites for hundreds of Harijan families in Ventrapragada, Undrapudy, Kammamuru, Rinimanapudy, Balliparm, Valivartipadu, Guntakodum, Pamulapadu, of Gudivada Taluq, Krishna District in spite of requests and petitions by the Harijans.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

Failure of Government in the matter of giving legal assistance to Harijans and Girijans in the State (both in Civil and Criminal cases).

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

Failure and irresponsibility of Government for not enquiring into and taking suitable action against the Caste Hindus who high handedly stopped and beat Harijans of Ravalpadu of Nandigama Taluq, Krishna District in June 1962 for having lead a marriage procession, even though the matter was brought to the notice of the Collector on the same day by the aggrieved Harijans.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

Failure of Government for not providing a fresh water well to the Harijans of Rimmanapudy (Madigapally) Gudivada Taluq, Krishna District inspite of repeated petitions to the District Social Welfare Officer, Krishna.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

To discuss about Government's 'unkindest' attitude in removing the Scheduled Castes from the second place and put it in the ninth place in the order of rotation in every

cycle of twenty five vacancies in the government services (to scrap G. O. Ms. No. 1086, dated 27—7—1962 and to invoke G. O. Ms. No. 44, dated 10—1—1961 (G. A. Services Department).

To reduce the allotment for Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

To discuss Government's attitude in not reserving seats in all the thirteen appointments to the recruited by direct recruitment in Class I category for Harijans this year.

Mr. Deputy Speaker: Cut motions moved.

Sri M. Veeraraghava Rao: I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

Failure of the Government to declare the 46 villages in Pattipadu Constituency in East Godavari District as agency villages.

Cut motion moved.

Sri Vavilala Gopalakrishnaiah: Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

To criticise the Government for not providing house sites to Harijans in Deepalanandivaripalem, Paridem Chagantivaripalem, Marpalli, Ponnekapadu, Madala Villages in Sattenapalli Taluq.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

For not providing sufficient grants especially for the acquisition of land.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

To impress upon the Government to devote to Sriharikota Agency.

To reduce the allotment of Rs. 3,33,96,700 for Welfare of Scheduled Tribes, Castes and other Backward Classes by Rs. 100

To impress upon the Government not to change the Cadres of the Teachers of Welfare Schools and handover to the Panchayat Samithies and Zilla Parishads as their service is pensionable.

Mr. Deputy Speaker: Cut motions moved.

శ్రీ జి. రామారావు (గుడివాడ):—అధ్యక్షా, Social Welfare Demand దగ్గర దగ్గర 80 లక్షల జనాభాకు సంబంధించినది. రాజ్యాంగచట్టములో వీరి ఆర్థిక సాంఘిక పరిస్థితులను బాగుపరచడానికి నిర్ణయించబడిన పద్ధతులలో ఈ Demand మన ముందు ఉన్నది. అయితే ఈ హరిజన, గిరిజన, వెనుకబడిన జాతులవారికి సంబంధించి ఏ యే పథకాలు తీసుకొన్నారో. ఏవేవి ఏ విధంగా ముందుకు పోతున్నాయి. దానిలో ఏమైనా లోసుగులు ఉన్నాయా లేవా అనే విషయాలు తెలుసుకోడానికి మాత్రము సరియైన report మాకు మాత్రము లేకుండా పోయింది. అందువల్ల ఇకముందైనా సరే, ఇంత ఎక్కువ జనాభాకు సంబంధించిన విషయాన్ని గురించి annual report ఒకటి ప్రతి సంవత్సరం ఈ అసెంబ్లీముందు పెట్టినట్లయితే, దాన్నిబట్టి ప్రతి విషయాన్ని దీర్ఘంగా ఆలోచించడానికి వీలుంటుంది. ఈ లోపాన్ని పూర్తి చేస్తారని మీ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత ఈ సంవత్సరం బడ్జెటు surplus అని చూపించారుగాని ఈ Social Welfare కు, ఈ వెనుకబడిన జాతులకు సంబంధించిన బడ్జెటుమాత్రం 22 లక్షలు తగ్గించినట్లుగా కన్పడుతున్నది. ఈ 22 లక్షలకు ఏవో adjustment అదనో ఇదనో చెప్పారు. Surplus Budget అని చెప్పుతున్న రోజులలో, ఈ పేదలకు సంబంధించిన డబ్బు తగ్గించడం అంటే, ఇది అన్యాయంగా కనిపిస్తున్నది. ఇదేగాక ఈ బడ్జెటుకు సంబంధించి, కొన్ని తెలియని పరి

స్థితులలో grants to local bodies కు, జిల్లా పరిషత్తులకు ఇచ్చేటటువంటి funds గాని, ఇంకా ఇతర Charges కు ఉన్నటువంటివి అనేకరకాలుగా ఎక్కువడబ్బు మాత్రం కన్పడుతున్నది. అయితే actual గా ఈ హరిజన, గిరిజన, వెనుకబడిన జాతులను పైకి తీసుకురావడానికి, వారి ఆర్థిక పరిస్థితిని బాగుపరచడానికి మాత్రం చాలా డబ్బు ఖర్చుపెడుతున్నట్లు కన్పడుతున్నది.

(Sri B. V. Siviah in the Chair)

సోషల్ వెల్‌ఫేర్ బడ్జెటులో వుమెన్ వెల్‌ఫేర్ మొదలైన ఇతర అంశములు కూడ కలిపి ఒక పెద్ద బడ్జెట్‌గా చూపిస్తున్నారు. హరిజన, గిరిజన, వెనుకబడిన జాతుల వారికి మన రాజ్యాంగము ఇచ్చిన హక్కులను సక్రమంగా రక్షించటానికి ప్రభుత్వము శ్రద్ధ తీసుకోవటం లేదు. వారి అభివృద్ధికి చెందిన కార్యక్రమాలను ప్రభుత్వం ప్రక్కకు నెట్టినట్లు కనబడుతున్నది. వారికి ఇవ్వబడే సహాయం ఏ విధంగా వెనక్కు నెట్టుతున్నారో ఈ బడ్జెట్‌లోని ఫిగర్స్‌బట్టి అర్థమవుతుంది.

హరిజనులకు, షెడ్యూల్డ్ కాస్టువారికి స్కాలర్‌షిప్స్, స్కూలింగ్ చార్జెస్ కొరకు 1961–62 లో రు. 11.40 లక్షలు ఇస్తే, 1962–63 లో రు. 9.5 లక్షలు మాత్రమే ఇచ్చారు. 1963–64 లో ఇంకా తగ్గించి 7.78 లక్షలు మాత్రమే ఇచ్చారు. హరిజన్ క్రిష్టియన్స్‌కు 1961–62 లో రు. 3.39 లక్షలు ఇచ్చారు. 62–63 లో రు. 10.54 లక్షలు ఇచ్చారు. 63–64 లో రు. 10.54 లక్షలు ఇచ్చారు బోర్డింగ్ గ్రాంట్స్‌కు 1961–62 లో రు. 19.24 లక్షలు 1962–63 లో రు. 18.9 లక్షలు, 63–64 లో రు. 18 9 లక్షలు ఇచ్చారు. పోస్టు మెట్రిక్యులేషన్‌కు–గవర్నమెంట్ ఆఫ్ ఇండియా స్కాలర్ షిప్స్‌కు 1961–62 లో రు. 5.47 లక్షలు ఉన్నవి. 62–63, 63–64 సంవత్సరములలో రు. 7.14 లక్షలు చొప్పున ఉన్నవి. జిల్లాపరిషత్‌లకు హరిజనుల ఇండ్ల స్థలాలకోసం – పబ్లిక్ హెల్త్‌కు గ్రాంట్ ఇన్ ఎయిడ్ గా 1961–62 లో రు. 9.32 లక్షలు, 1962–63, 1963–64 సంవత్సరాలలో రు. 17.24 లక్షలు ఇచ్చారు. హరిజన గిరిజన వెల్‌ఫేర్ కొరకు కేటాయించబడిన డబ్బు తగ్గుతూ వచ్చింది తప్ప, వారికేమాత్రం సహకారిగా ఉండేటట్లు లేదని మనవిచేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా ఈ బడ్జెట్ హరిజన, గిరిజన వెనుకబడిన వారి ఆర్థిక సాంఘిక వ్యవస్థను బాగుపర్చడానికి ఉపయోగపడేదికాదు. హరిజన, గిరిజన వెనుకబడిన జాతులవారు 40 లక్షలమంది ఉన్నారు. వారు వ్యవసాయమే ప్రధానవృత్తి కలిగిఉన్నారు. ఆహారోత్పత్తికి వారు ప్రధానపాత్ర వహిస్తున్నారు. వీరంతా వ్యవసాయ కార్మికులు. మన

దేశంలో ఆహారోత్పత్తి చాలా ప్రధానమని చెబుతున్నాము. కాబట్టి వ్యవసాయ కార్మికుల పరిస్థితి బాగుపడి, వారి ఆర్థికవ్యవస్థ, సాంఘికవ్యవస్థ బాగుపడి, వారి శక్తిసామర్థ్యాలు పెరిగినరోజున, మొత్తం దేశం ప్రజలు బాగుపడటానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఏదో పాపం పోవటానికి ఒకరోజు పేదవారికి సంతర్పణచేసి భోజనంపెడితే, ఆ ఒక్క రోజు వారుతిని, సంతోషపడి, తర్వాత మళ్ళీ వారి పరిస్థితి అడుక్కోవటముగా ఉన్నట్లు ఈ హరిజన, గిరిజనుల పరిస్థితి ఉన్నది. వారికి ఏదో ఒకరోజు సంతర్పణ భోజనం పెట్టినట్లుగా, ఈ బడ్జెట్ ఉన్నదేతప్ప, వారి పరిస్థితి బాగుచేసేటట్లుగా లేదని మనవి చేస్తున్నాను. వారికి స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలు కలిగేపరిస్థితి ఏర్పాటు చేయాలి. వారిచేత ఈ నాటికీ అనేకరకాల వెట్టిచాకిరి చేయించుకోవటం జరుగుతున్నది. అది వెంటనే మాన్పించాలి. అస్పృశ్యత ఇంకా అట్లాగే ఉంది. వారు వ్యవసాయంతప్ప, ఇంకే వృత్తీ చేసుకొనే పరిస్థితిలేదు. వారేదైనా వ్యాపారం చేస్తే, వారిదగ్గరకుపోయి కొనుక్కొనేవారు లేరు. కాబట్టి వారు దేనిపైన ఆధారపడి జీవిస్తున్నారో, ఆ భూమి వారికిచ్చే సౌకర్యాలు కల్పించాలి. వారికి వ్యవసాయ సౌకర్యాలు కలుగచేయాలి. మనం ఒక సోషల్ రివల్యూషన్ తీసుకువస్తే తప్ప, వారిని పైకితీసుకురాలేము. రైళ్ళలో బిచ్చగాళ్ళకు బిచ్చం వేసినట్లు ప్రతిసంవత్సరం కొద్దిగా ఈ హరిజన, గిరిజనులకు బిచ్చం పెట్టటం జరుగుతున్నది. అట్లా గాకుండా, వారి అభివృద్ధికొరకు బాగా హెచ్చుడబ్బు ఖర్చుపెట్టి, వారి ఆర్థిక సాంఘికాభివృద్ధికి శాశ్వతమైన ఏర్పాట్లు,-సోషల్ రివల్యూషన్ తీసుకురావాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. మనం లాండ్ రిఫారమ్స్ తీసుకువచ్చి, వ్యవసాయ భూములపై సీలింగ్ పెట్టాము. బంజరుభూముల పంపకం చేస్తున్నామన్నారు. ఎన్నో సంవత్సరాలుగా సాగుచేసుకొంటున్న పేదరైతులను భూములనుండి బలవంతంగా తొలగించే భూస్వాముల మాదిరే ప్రభుత్వం కూడా ప్రభుత్వ భూముల నుండి సాగుచేసుకొంటున్న రైతులను తొలగిస్తున్నది. బంజరు భూములు, ప్రభుత్వ భూములు వాటి విషయంలో భూస్వాములకు ఉన్న లక్షణమే ఈ ప్రభుత్వానికి ఎందుకు ఉండాలి? బంజరుభూములనుండి సాగుచేసుకొంటున్న వారిని తొలగించటం చాలా అన్యాయం. చాలాకాలంనుండి బంజర్లు సాగుచేస్తున్నవారికి ఆభూమి ఇవ్వటానికి వీలులేదు; యుద్ధంనుండి తిరిగివచ్చిన సైనికులకు ఆ భూమి ఇస్తామని చెబుతున్నారు. ఇప్పుడు ఆభూమి సాగుదార్లకు ఇవ్వకుండా సైనికులకు ఇస్తామని పోటీపెట్టటం అన్యాయమని మనవిచేస్తున్నాను. 16 సంవత్సరాలనుండి బంజర్లను సాగుచేసుకొంటున్న రైతులను ఏ విధంగా అవస్థలకు, కష్టాలకు గురిచేస్తున్నారో అందరికి తెలుసు. వారెంతో కష్టపడి ఆ భూమి సాగుచేసుకొంటున్నారు. ఆభూమి ఇప్పుడు సైనికులకు ఇచ్చినట్లయితే వారుకూడ ఆ అవస్థలకు, కష్టాలకు గురికావటం తప్ప. వారికేమీ ఉపయోగం

ఉండదు. కాబట్టి బంజరుభూములు సైనికులకు ఇస్తామని చెప్పి ప్రజలను మోసపుచ్చ వద్దని కోరుతున్నాను. ఈ నాడు దేశంలో అత్యవసర పరిస్థితి ఏర్పడినట్లు ఉపన్యాసాలిస్తున్నాము. ప్రతి మానవుడు యుద్ధానికి తయారు కావాలని చెబుతున్నాము. అడుక్కొనే బిచ్చగాడిదగ్గరనుండి భూస్వామిదాకా అందరూ ఎన్. డి. ఎఫ్. ఫండ్ ఇచ్చారు. కొందరు తమకళ్లు కూడ తీసిఇవ్వటానికి సిద్ధపడ్డారు. కాబట్టి మనం యుద్ధం నుండి తిరిగివచ్చిన సైనికులకు సహాయపడవలసిందే. అయితే వారికి ఆ బంజరుభూములు ఇచ్చేబదులు ప్రతిగ్రామంనుండి భూస్వాములదగ్గర 10 ఎకరాలు చొప్పున తీసుకొని సైనికులకు ఇవ్వండి. మంచి సారవంతమైన భూమి సైనికులకు ఇవ్వండి. మనరాష్ట్రంలో ఉన్న 20 వేల గ్రామాలలో, గ్రామానికి 10 ఎకరాలు చొప్పున భూస్వాములనుండి సంపాదించితే మొత్తం 1 లక్షా, 20 వేల ఎకరాలు మంచి సారవంతమైన భూమి సైనికులకు ఇవ్వటానికి వీలవుతుంది. అంతేగాని వారికి పడ్రభూములిస్తామని చెప్పి, బంజర్లను సాగుచేసుకొంటున్న వ్యవసాయకార్మికుల పొట్టగొట్టే పద్ధతి న్యాయమైంది కాదని మనవి చేస్తున్నాను. హరిజన, గిరిజనులకు రాజ్యాంగరీత్యా కొన్ని హక్కులున్నవి. మన రాజ్యాంగంలోని 335 ఆర్టికల్‌లో ఈ విధంగా ఉంది.

"The claims of the members of the Scheduled Castes and the Scheduled Tribes shall be taken into consideration consistently with the maintenance of efficiency of administration, in the making of appointments to services and posts in connection with the affairs of the Union or of State."

Servicesలో recruit చేసేటప్పుడు appointmentsలో కూడ వీరికి proportionateగా ఒక weightage ఇవ్వాలనే ఉద్దేశ్యం ఇంకా కొన్ని clause లలో ఉన్న దానినిబట్టి కనబడుతున్నది. అయితే appointments లోగాని, services లోగాని, recruitment చేసేటప్పుడు గాని హరిజనులకు న్యాయం జరుగుతోందా, అన్యాయం జరుగుతోందా అనేవిషయం ఏమైన ఆలోచిస్తున్నదా అంటే— ఆలోచించడం లేదు అనేది నాకు దొరికిన కొన్ని లెక్కలప్రకారం తెలుస్తున్నది. హరిజనులయొక్క ఈ representation అయినా servicesలో ఉన్నట్లయితే కొంత administrative justice, ఎక్కడ జరగకపోయినా, వీరికైనా న్యాయం జరుగుతుంది. కులతత్వాలు, మతతత్వాలు అన్నీ పెరిగిఉన్న ఈ పరిస్థితులలో కొంతవరకైనా న్యాయం జరుగుతుంది అనే ఉద్దేశ్యంతో weightage నిర్ణయించబడింది. ఆ weightage maintain చేయడం

చాల అవసరం. ఇది administrationలో చూస్తున్నారా అంటే చూడడం లేదని ఈ లెక్కలవల్ల తెలుస్తుంది. మొత్తం రాష్ట్రంలో Deputy Collector, sanctioned posts 189 ఉంటే హరిజనులకు రావలసిన quota 26. అయితే ఇవ్వాళ 9 మాత్రమే హరిజనులు fill up అయిఉన్నారు. Police Officersలో sanctioned posts 186 ఉంటే అందులో 26 హరిజనులకు రావలసిఉంటే అయిదుగురు మాత్రమే fill up అయిఉన్నారు. Commandants, Special Police-23 postsలో మూడు హరిజనులకు రావాలి. ఒక్క post కూడ రాలేదు. Miscellaneous, Gazetted Officers of the police department మొత్తం sanctioned posts 14. అందులో రెండు హరిజనులకు రావలసివుంది. ఒక్కటి కూడ fill up కాలేదు. Education departmentలో class (1) officers 21 posts ఉంటే మూడు హరిజనులకు రావాలి. రెండుమాత్రమే ఈరోజువరకు fill up అయి ఉన్నాయి. Class II officers 285 posts ఉంటే 40 హరిజనులకు రావాలి. ఒక్క post హరిజనులది fill up చేయబడిఉన్నది. Animal Husbandry, District Veterinary officeలో 98 ఉంటే 13 హరిజనులకు రావాలి. ఒక్క ఉద్యోగంకూడ హరిజనులకు లేదు. Veterinary Assistant Surgons 8 ఉంటే కనీసం ఒక్కటైనా రావాలి. కాని ఆ ఒక్కటికూడ లేకుండా పోయింది. Fisheries departmentలో 22 posts ఉంటే మూడు హరిజనులకు ఒక్కటికూడ ఇవ్వలేదు. Forest departmentలో Conservator of Forestకు 5 posts ఉంటే ఒక్కటికూడ హరిజనులకు లేదు. Deputy Conservators posts 20 ఉంటే మూడు హరిజనులకు రావాలి. ఒక్కటికూడ ఇవ్వలేదు. Assistant Conservator of Forest 45 posts ఉంటే 6 posts హరిజనులకు రావాలి. ఒక్కటికూడ ఇవ్వలేదు. Labour departmentలో Labour Officer Grade-I లో 4 posts ఉంటే హరిజనులు ఒక్కరుకూడ లేరు. Grade-II లో 20 postsఉంటే కనీసం మూడు అయినా హరిజనులకు రావలసి ఉంటే ఒక్కటిమాత్రమే ఈరోజువరకు fill up చేయించారు. Commercial Tax Officer 52 posts ఉంటే 7 హరిజనులకు రావలసిఉంటే 4 మాత్రమే fill up చేసి ఉంచారు. Social Welfare Departmentలో Social Service Officers and other Gozetted Officers 20 posts ఉంటే కనీసం మూడు అయినా హరిజనులకు రావలసిఉంటే ఒక్కటికూడ fill up కాలేదు. Hindu Religious Endowment Boardలో Commissioners, Deputy Commissioners, Assistant Commissioners 14 posts ఉంటే రెండు హరిజనులకు రావాలి అసలు ఒక్కటికూడ రాలేదు.

Treasury and Accounts departmentలో Treasury Officers posts 36 ఉంటే 5 హరిజనులకు రావాలి. ఒక్కటి మాత్రమే fill up చేశారు. Local Administrationలో Municipal Commissioners 54 posts ఉంటే 12 హరిజనులకు రావాలి. ఒక్కటిమాత్రమే హరిజనులకు ఇవ్వబడ్డది. అదేవిధంగా Agriculture department లో Deputy Agriculture Officers and other officers posts ఉంటే 25 హరిజనులకు రావలసివున్నది. ఒక్కటికూడ ఇవ్వలేదు. అదేవిధంగా Secretariat departmentలో Deputy Secretaries, Assistant Secretaries 24 posts ఉంటే 14 హరిజనులకు రావాలి రెండుమాత్రమే fill up చేయబడ్డాయి. Transport department లో కూడ అంతే అన్యాయం జరుగుతున్నది. Tahasildars including Assistant settlement officers—204 posts ఉంటే 28 posts హరిజనులకు రావాలి. రెండుమాత్రమే హరిజనులకు ఇవ్వబడ్డాయి. Superintendents in the Secretariat 271 posts ఉంటే 38 హరిజనులకు రావాలి. 4 posts లో మాత్రమే హరిజనులు ఉన్నారు. Superintendents in the head quarters departments including Board of Revenue, 727 posts లో 101 హరిజనులకు రావాలి. అసలు ఒక్కటికూడ ఇవ్వలేదు. ఈ విధంగా ఇంకా చాల departments లో ఉద్యోగాలు ఉన్నాయి. ఈ list అంతా నేను చదవదలచుకోలేదు. Direct recruitments అనో, లేకపోతే promotions లో అనో, సంజీవయ్యగారు ఒక G.O. చేశారు. ఆ G.O. ప్రకారం promotions లో కూడ హరిజనులకు ఇవ్వాలి. ఈ posts fill up చేయడం, ఈ weightage రాదని ఆయన G.O. pass చేసిపోతే దానిని అమలులోకి వచ్చేవరకు సంజీవరెడ్డిగారు వచ్చి దానిని రద్దుపరచినారని తెలిసినది. రద్దుపరచడమే కాదు, ఇంకో అన్యాయంకూడ తీసుకువచ్చిపెట్టారు. Weightage maintain చేయాలంటే ఈ posts అన్నీ fill up చేయాలి. Superintendents విషయం వచ్చేటప్పటికి నలుగురు సూపరింటెండెంట్సు ఉన్నారు. Deputy Collectors చాలమంది fill up కావలసిఉన్నది. Deputy Collectors, తాహశీల్దార్లు ఈ posts అన్నీ fill up చేయకపోతే ఏవిధంగా weightage maintain చేయడానికి అవకాశం ఏర్పడుతుందనే విషయం ఆలోచించడంలేదు. ఇది ఆలోచించకపోగా, ఇంకొక అన్యాయం జరిగింది. ఏమిటంటే— దీనికి ఒక circle పెట్టారు. 100 posts ఉంటే హరిజనులకు $12\frac{1}{2}$ రావాలి. మిగతావారికి $12\frac{1}{2}$ అని. ఈ 25 posts కూడ ఒక circle పెట్టాము, దీనిప్రకారము communal rotation ప్రకారం ఇస్తున్నాము అన్నారు. ఈ communal rotation లో ఏమిచేశారంటే మొత్తం హరిజనులకు, గిరిజనులకు, ఈ

25 posts కు కూడ రెండవస్థానం ఇచ్చారు. ఇప్పుడు క్రొత్త G.O. ప్రకారం 9వ స్థానం ఇచ్చారు. ఇవ్వాళ immediateగా promotion రావలసిన హరిజనుడు ఎవరైన ఉన్నట్లయితే 9 ఏళ్ళవరకు వచ్చే పరిస్థితిలేదు. 9వ స్థానం రావాలంటే 9 ఏళ్ళు పడుతుంది. ఇంకా ఎన్నిఏళ్ళయినా పడుతుంది. ఈ reservations యొక్క కాలంకూడ 69 తో ఆఖరై పోతుంది. 1969 లో ఆఖరై పోయినతరువాత, హరిజనులు, గిరిజనులు అందరికి కూడ ఉద్యోగాల విషయంలో weightage చూశాము చాల బాగా చేశాము అని చెప్పుకోడానికి అస్కారం ఉన్నదా అనేది మాత్రమే ముఖ్యంగా నేను మనవిచేస్తున్నాను. సంజీవరెడ్డిగారు హరిజనులకు ఈ విషయంలో చాల అన్యాయం చేశారు. సంజీవయ్యగారు చేశారు కాబట్టి, తప్పకుండా తిరగతోడాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ విషయంలో చేశారని నేను చెప్పక తప్పదని మీముందు పెడుతున్నాను. రెండవస్థానం హరిజనులకు గిరిజనులకు అని చెప్పినతరువాత 9 వ స్థానానికి ఎందుకు తీసుకువెళ్ళవలసివచ్చింది. ఏదైన న్యాయం ఉంటే, రెండోస్థానంలో వీళ్ళకురావలసియున్నది తీసివేస్తున్నాము. కాబట్టి next స్థానం అయినా ఇస్తే కొంత అర్థంఅయినా ఉన్నది. లేదు, backward people కాబట్టి వాళ్ళకు ముందు స్థానం ఇవ్వాలని ఉద్దేశ్యం ఉన్నట్లయితే Scheduled Tribes కు మొదటిస్థానం ఇవ్వవలసి ఉన్నది. ఆ తరువాత backwardగా ఉన్న హరిజనులకు ఇవ్వాలి. తరువాత open competition మొదలైనది పెట్టినా ఫరవాలేదు. ఇప్పుడు రెండవస్థానం తీసివేసి 9వ స్థానానికి వెళ్ళేటప్పటికి ఎన్ని ఏళ్ళు పడుతుందో ఒక్కొక్క ఉద్యోగస్థుడికి 10, 15 ఏళ్ళు కూడ పట్టవచ్చు. Top ranks పొందడానికి అవకాశం ఉన్నటువంటి కొద్దిమంది హరిజనులకు చాల దెబ్బ, ప్రమాదం. ఇతర కులాలువారు వచ్చినట్లయితే తమవారికెవరికైన ఉద్యోగాలు పోతాయనే ఉద్దేశ్యంచేత, బంధుప్రీతితో ఈ G.O. తీసుకువచ్చి అడ్డంపెట్టి, 9వ స్థానం ఇస్తే అడ్డంలేకుండా పోతారనే సదుద్దేశ్యం కానిపద్ధతిలో ఈ విషయంలో చేశారని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఈ circle లో ఇంకొకటికూడ చెప్పవచ్చు. ఈ circle ను 25 కాదు 50 కి వెయ్యవచ్చు, ఇంకా వెనక్కు తీసుకువెళ్ళవచ్చు. ఈ circleను 20 వరకు కుదించినట్లయితే త్వరలో రావడానికి అవకాశం ఉన్నది. న్యాయం కలిగించాలంటే Scheduled Tribesకు మొట్టమొదటి seat ఇచ్చి తరువాత హరిజనులకు ఇచ్చి ఆ తరువాత వరసగా పెట్టినట్లయితే అందరికిన్యాయం కలుగుతుంది. ఆ పద్ధతిమాత్రం చేయలేదు. ప్రభుత్వం శ్రద్ధతీసుకొని అది తప్పకుండా చేయవలెనని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

ఇంక అంటుదోషము విషయమున్నది. ఇది ఇంకా చాలా ఎక్కువగా వున్నది. పూర్వం వేదాలనుండి యిది వస్తున్నట్లుగా వున్నది. దోపిడీ విధానాన్ని సుల

భంగా సాగించుకొనడం కొరకు కొన్ని కులాలను ఈ విధంగా ఆ రోజుల్లో సెట్టారు. శాస్త్రిలను సృష్టించారు. అయితే, ఈనాడు అవన్నీ పోయినట్లుగా రాజ్యాంగ చట్టములో వ్రాసుకుంటున్నాము. కాని, అదేవిధమైన దోపిడీ విధానము ఈనాడు దాని అసలు రంగులో జరుగుతున్నది. అది అనేక రూపాలలో వున్నది. తత్ఫలితంగా దరిద్రుడు దరిద్రుడుగానే వుంటున్నాడు. ధనవంతుడు ధనవంతుడుగానే వుంటున్నాడు. అయితే, ప్రభుత్వం మాత్రం మనరాష్ట్రంలో అంటు దోషమే పూర్తిగా పోయినట్లుగా చెబుతున్నది. కమీషనర్స్ రిపోర్టు ఒకసారి చూడండి. అందులో వారు ఈ విధంగా వ్రాశారు.

"The Government of Andhra Pradesh has issued instructions to the Collectors of all the Districts for maintaining such lists in the year 1955 and information for the year 1959-60 has now been furnished by them. It appears from that untouchability has been completely eradicated from all the villages in the districts of the State" ఇది మిస్‌లీడింగ్ రిపోర్టు. అంటుదోషం మన రాష్ట్రంలో నిజంగా పోయిందా? పల్లెటూళ్ళకు వెడితే అది ఎంతవరకు పోయిందీ మనకు కనబడుతుంది. ఈ రిపోర్టు ఢిల్లీ వెడుతుంది. వారు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో అంటుదోషం పోయిందను కుంటారు. ప్రపంచంలో ఎవరైనా చూసినప్పుడు ఇండియాలో అంటుదోషం లేదను కుంటారు. కాని, ఈ రిపోర్టు వాస్తవ పరిస్థితులను చూపేదిగా మాత్రం లేదని మనవి జేస్తున్నాను. ఇది చాలా మిస్‌లీడింగ్ రిపోర్టు. సోషల్ వెల్‌ఫేర్ శాఖను గూర్చి మాట్లాడే ఈ సందర్భములోనే స్కావెంజెర్స్‌గూర్చి కూడ చెప్పవలసిన అవసరమున్నదని భావిస్తున్నాను. ఈనాడు వారు అనుభవిస్తున్న దుర్భరపరిస్థితిని మనం చూస్తూనే వున్నాం. వారు ఏ ప్రదేశాలలో జీవిస్తున్నారో, వారికి ఆరోగ్య సదుపాయాలేవిధంగా వున్నాయో మనకు తెలుసు. సంఘములో వారిస్థితి అటుంచి ప్రభుత్వముకూడ ఉద్యోగాలలో వారిని మీనియల్ సర్వెంట్సుగా చూస్తున్నది. వారికి విద్య, వైద్య సదుపాయములు కల్పించి, మనుషులుగా వారు బ్రతికే పరిస్థితిని మాత్రం కల్పించడంలేదు. అలాగే ఇతర రాష్ట్రాలు వీరిని ఏ విధంగా పరిగణిస్తున్నది మన రాష్ట్రంలో ఏ విధంగా పరిగణిస్తున్నది తెలియజేస్తాను. దానినిబట్టి మన ప్రభుత్వం వీరిని ఏ విధంగా చూస్తున్నది తెలుస్తుంది. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో వీరి జీతం 12 రూపాయిలనుండి 15 రూపాయిలవరకు ఉన్నది. కంటింజెంట్ స్టాఫ్‌గా వీరిని ట్రీట్ చేస్తున్నారు? కేరళలో ఇరవై అయిదురూపాయిలు జీతం, డి. ఎ. ఇరవై అయిదు రూపాయిలు, కాజువల్‌లీవు ఎరండ్‌లీవ్ మొదలైన సౌకర్యాలున్నాయి. పంజాబులో అరవై రూపాయిలవరకు జీతం యిస్తున్నారు. లీవు

రూల్సు అమలుజరుపుతున్నారు. నాలుగవ తరగతి ఉద్యోగులుగా వారిని పరిగణిస్తున్నారు. అంటే పర్మినెంటు కాటగిరీ క్రింద వారు అక్కడ వుంటున్నారన్నమాట. అంతేగాక, రెంట్ ఫ్రీ క్వార్టర్సు వారికి యిస్తున్నారు. తక్కిన రాష్ట్రాలలో వారి పరిస్థితి ఆవిధంగా మన రాష్ట్రంలో మాత్రం ఎందుకు ఈ విధంగా వుండాలి? ఎందుకని ఈ రోజువరకు వారిని కంటింజెంట్ స్టాఫ్‌గా పరిగణిస్తున్నారు? మీనియల్ సర్వెంట్సుగా ఈ రోజువరకు వారిని ఎందుకు అనవలసివస్తున్నది? మేము కూడ ఉద్యోగస్థులమని వారు అనుకునేవిధంగా ఎందుకు చేయడంలేదు? ఎందుకని వారి సర్వీసెస్ రెగ్యులరైజ్ చేయరు? మంత్రిగారు ఈ విషయాన్ని చాలా సీరియస్‌గా తీసుకోనవలసిన అవసరమున్నదని మనవిజేస్తున్నాను.

ఈ సమయములో హరిజనులకు, ఇళ్ళ స్థలాలు యిచ్చే విషయముగూర్చి కూడ చెప్పవలయునను కుంటున్నాను. చాలాకాలం అవస్థపడ్డ తరువాత లాండ్ ఎక్విజిషన్ అనే చట్టాన్ని తీసుకువచ్చారు. అయితే, ఈ చట్టములో అనేక అడ్డంకులున్నాయి. ఆ అడ్డంకులన్నిగాక, యిప్పుడు మరొక కొత్త అడ్డంకినికూడ యిందులో ప్రవేశ పెట్టారు. అది, దీనిని జిల్లాపరిషత్తులకు అప్పగించడమే ఈ కొత్త అడ్డంకి. జిల్లా పరిషత్తులలో స్టాండింగ్ కమిటీలు ముందు పాస్ చెయ్యాలి, ఆ తరువాత జనరల్ బాడీ పాస్ చేయాలి. ఇంక అందులో ఏ నంబరు భూమి కావాలి, ఎవరికి కావాలి అనే విషయాలన్ని వస్తాయి. ఇంక, ఆ పంచాయితీ ప్రెసిడెంట్సు, జిల్లాపరిషత్తులలోను ఎవరెవరు వుంటారో తమకు తెలుసు. హరిజనులకు ఇళ్ళస్థలాలు యివ్వడానికి వీలులేదనే లాండ్ లార్డ్సు అంతా అందులో వుంటారు. దీనివలన ఒక్క సెంటు భూమికూడ హరిజనులకు రావడానికి వీలులేదు. అందువలన దీనిని హరిజన వెల్‌ఫేర్ డిపార్టుమెంటునుండి విడదీసి ప్రత్యేక శాఖగా రూపొందించి ఈ సమస్యను న్యాయంగా పరిష్కరించవలసినదిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. గున్నయ్య (కొత్తూరు) :- అధ్యక్షా, సాంఘిక సంక్షేమ పద్దును బలపరుస్తూ మీద్వారా ఈ సందర్భములలో మంత్రిగారి దృష్టికి కొన్ని విషయాలు తీసుకువస్తాను.

ఈ సంవత్సరం ఈ డిమాండు క్రింద కేటాయించిన డబ్బు చాలా తక్కువగా వున్నది. ఇంకే యితర పద్దులలోనైనా తగ్గించవచ్చునుగాని, హరిజనుల అభివృద్ధికి ఉపకరించే ఈ పద్దులో తగ్గించడం మాత్రం చాలా విచారకరమైన విషయం. స్వరాజ్య సంపాదనానంతరం హరిజనులదుస్థితి కొంతవరకు బాగుపడిందనే చెప్పవచ్చును. మద్రాసు

ప్రభుత్వములో శ్రీ. శే. పూజ్యులు ప్రకాశం పంతులుగారున్నప్పుడు ఒకకోటి రూపాయిలు హరిజన రిజర్వేషన్ ఫండ్‌గా ఏర్పాటుచేశారు. ఇప్పుడు ఆంధ్రుల ఏకైక నాయకులు పూజ్యులు శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారు కూడ ఎంతో శ్రద్ధతో ఈ విషయాలను గమనిస్తున్నారు. ఈ సంవత్సరం ఒక కోటి రూపాయిలు హరిజన నిధిగా ఏర్పాటుచేసి, ప్రతి జిల్లాకు అయిదులక్షల రూపాయిల చొప్పున కేటాయించి హరిజనులకు యిళ్ళ స్థలాలు యిచ్చేందుకు ఉపయోగిస్తే బాగుంటుందని మనవిజేస్తున్నాను. అప్పుడు హరిజనులు ప్రభుత్వానికి కృతజ్ఞతగా వుంటారని తెలియజేస్తున్నాను.

హాస్టల్సులో చదువుకునే పిల్లలకు చాలీచాలని విధంగా గ్రాంట్లను యిస్తున్నాను. 15,20 రూపాయిలచొప్పున వారికిబోర్డింగు గ్రాంట్సు యిస్తున్నారు. అది గాక, లంప్ సమ్‌గా కొంత గ్రాంటు యిదివరకు మన ప్రభుత్వంవారు ఏర్పాటుచేశారు. ఇంకా అదనంగా ఈ గ్రాంట్లను ఏర్పాటు చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. మునిసిపాలిటీ ఇంకా, 200 రూపాయిలవరకు అద్దెచెల్లిస్తూ హాస్టల్సు నడుపుతున్నవారున్నారు. వారికేమీ దీనివలన లాభముండదు. కనీసం ఇంటి అద్దె అయినా వారికి యిచ్చేట్లుగా చేయవలసిందని ప్రార్థిస్తున్నాను.

ఆ ప్రాంతంలో 200–300 హాస్టల్ గ్రాంట్స్ యిస్తున్నారు. సంతోషం. ప్రభుత్వం యిచ్చిన గ్రాంట్సుతోనే గాకుండా మేనేజర్సు చాలాచోట్ల సరిపోయినంతఅన్నం యిస్తున్నారని వింటున్నాను. అందుకు సంతోషమే. కాని పదిమందితో ఒక్కొక్క హాస్టలు నడపమని ప్రభుత్వ వుత్తరువులున్నాయి. వాటిని రద్దుచేయాలి. ఒక హాస్టలుకు కనీసం 20 మంది పిల్లలైనా వుండాలి. లేకపోతే హాస్టలు మేనేజర్సు సరిగా నడిపించలేరు. కాబట్టి ఆ ఏర్పాటు చేయాలి. 100–200 గ్రాంట్స్ యిస్తున్నచోట అదనంగా 20 గ్రాంట్స్ అయినా యివ్వాలి. పర్మనెంటు గ్రాంట్లు 5–6 అయినా యిప్పిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

హరిజన సాంఘిక సంక్షేమ జిల్లాపరిషత్తులకు, పంచాయతీ సమితులకు యిచ్చారు. కాని, క్రింద ఒకటిన్నర సంవత్సరాలనుంచి ఏమీ జరగడంలేదని చెప్పడానికి విచారిస్తున్నాను. మనం మదరాసు రాష్ట్రంలో వున్నప్పటినుంచీ నేను శాసనసభ్యుడనుగా వుంటున్నాను. కూర్మయ్యగారు మంత్రివర్గంలో వుండగా జిల్లా కలెక్టరుద్వారా ఒక సోషల్ వెల్‌ఫేర్ కమిటీని వేశారు. ఆ కమిటీ ఎన్నో పనులు చేయించింది. ఈ బడ్జెటులో హరిజన, గిరిజన సంక్షేమం గురించి ఎన్నో స్కీములున్నాయి. గ్రామ లెవెల్‌లో ఇందులో నాలుగవ వంతుకూడా అమలు జరగడం కష్టం అవుతోంది. ఇది ఏమవుతుందో

మాకు తెలియడం లేదు. రాజ్యాంగం లోని 45వ సూత్రం తమరు చదివి వినిపించాలని కోరుతున్నాను. హరిజనులకు, గిరిజనులకు అన్ని విధాలా అభివృద్ధికి వచ్చేవరకు నేరుగా స్టేటు గవర్నమెంటే చూడాలని వున్నదంటున్నారు. అలాంటి పరిస్థితులలో కడుబీద లైన హరిజన, గిరిజన ప్రజలను ప్రభుత్వమే నేరుగా చూడాలి. కన్నతల్లినుంచి వేరుచేసి మారుడుతల్లిదగ్గర పెట్టితే బిడ్డలను సరిగా చూస్తుందా? అందుచేత ఈ రిజర్వేషన్స్ వున్నంతకాలం స్టేటు గవర్నమెంటు, జిల్లా లెవెల్ లో కలెక్టరుద్వారా ఈ పనులు నిర్వహించినట్లయితే పేదవారికి ప్రభుత్వం ఎంతో ఉపకారం చేసినట్లవుతుంది. జిల్లా పరిషత్తులకు, సమితులకు అప్పజెప్పకుండా నేరుగాప్రభుత్వమే జిల్లా వెల్ ఫేర్ కమిటీ వేసి కలెక్టరు ఆధ్వర్యాన సంక్షేమ కార్యక్రమాలు జరిపించాలని ప్రార్థిస్తున్నాను.

పందులు, ఎడ్లు, కోళ్ళు మున్నగువాటిని కొనుక్కోడానికి కొన్ని స్కీములు ఉన్నాయి. వెల్ ఫేర్ ఆఫీసరుద్వారా, కలెక్టరుద్వారా అడ్వయిజరీబోర్డు వేసి హరిజనులకు, గిరిజనులకయిస్తే వారు బాగుపడడానికి అవకాశం వుంటుంది కాబట్టి ఆవిధంగా చేయాలి. బావుల విషయంలో కొన్ని యిబ్బందులున్నాయి. ఏజెన్సీ ప్రాంతంలో 2–3 గ్రామాలకైనా ఒక బావి త్రవ్వించే ఏర్పాటు చేయాలి. కొన్ని గ్రామాలలో మనిషి నడవడానికికూడ త్రోవలేకుండా వుంది కాబట్టి ప్రభుత్వం రహదారి సౌకర్యాలుకూడ కలిగించాలి. బామిని అని ఒక గ్రామం వుంది. అక్కడ కొండజాతి ప్రజలున్నారు. అక్కడ కాలనైజేషన్ స్కీము ఏర్పాటుచేశారు. రోడ్సు వేశారు. ఇళ్ళకు శాంక్షన్సు చేశారు. ఆ తరువాత ఆపుజేశారు. ఇది విచారకరమైన విషయం.

పాతపట్టణం తాలూకాలోని బామిని కాలనీ ఏర్పాటుచేసి గిరిజనులకు తగిన సౌకర్యాలు చేయాలి. ఏజన్సీ ఏరియాలోని డాక్టర్లకు, మాస్టర్లకు ఏజెన్సీ అలవెన్సు యివ్వాలి. లేకపోతే అక్కడకు ఎవరూ రావడంలేదు. నా ప్రాంతం అక్కడ సీతంపేటకు దగ్గరగా ఉన్నది. సీతంపేట సెంటర్ లో వున్నది. అక్కడి హాస్పిటలును అభివృద్ధి చేయాలి. ప్రతిరోజు ఏజెన్సీ ప్రాంతంనుంచి వేలకొలది హరిజనులు, గిరిజనులువచ్చి వైద్యం చేయించుకుంటున్నారు. వయోజన ఓటింగులో సమితులు పరిషత్తులు ఎన్నుకోబడలేదు. హరిజనులకు వాటిలో ప్రాతినిధ్యం ఉన్నదికాని అంత సరైనదికాదు. ఆ యా జిల్లాలలోవున్న హరిజన, గిరిజన ఎం. ఎల్. ఏ.ల నందరిని బ్లాకులలోని అన్ని కమిటీల మీటింగులకు ఆహ్వానించాలని ప్రభుత్వం ఉత్తరువులివ్వాలి. నూటికి 15 రూపాయలు వారికోసం ఖర్చుచేయాలని ఏర్పాటున్నది. దాని నింతవరకు గ్రామాలలో ఏసమితివారు కూడ అమలుచేయలేదు. పూజ్యులు సోషల్ వెల్ ఫేర్ మంత్రిగారు ఆ డబ్బు సరిగా

ఖర్చయిందో లేదో చూడడానికి ఆ మీటింగులన్నిటికీ ఎం. ఎల్. ఏల. నందరినీ పిలవాలని ఉత్తరువులు జారీచేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. విద్యార్థులకు స్కాలర్‌షిప్స్ వున్నాయి. ఇందులో దళాకి జరుగుతున్నట్లు వింటున్నాము. అట్లాగాక, నేరుగా విద్యార్థులకు ముట్టేట్లు చేయాలి. విద్యార్థులకు స్కాలర్‌షిప్ వస్తుందా లేదా అనే భయం లేకుండా ముందుగానే ప్రభుత్వంవారు కాలేజీ అథారిటీస్‌కు మీ కాలేజీలో హరిజనులు, గిరిజనులు వున్నట్లయితే స్కాలర్‌షిప్పులు యివ్వడానికి అభ్యంతరం లేదని ముందుగా తెలియజేస్తే అవొక హామీగా వుంటుంది. అస్పృశ్యత చాలవరకు నివారణ అయింది. కాని గ్రామాలలో యింకా ఇందుకు కృషి చేయవలసి వుంది. ఇదివరకు సాంఘిక సంక్షేమ సంఘం ఒకటి వుండేది. నిజమైనసేవ చేసిన మన వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు, తెన్నేటి విశ్వనాథంగారు, వేములకూర్మయ్యగారు మున్నగువారితో ఒక కమిటీయేర్పాటు చేసి ఈ కార్యక్రమం గురించి ప్రచారం చేయించి, గట్టిచర్యలు తీసుకోవాలని ప్రార్థిస్తున్నాను.

Sri R. Dasarathararamu Reddy (Kovur): In the report it is mentioned that Yerukulas, Yenadis and Sugalis or Lambadas, as they are otherwise called, in Andhra area, have been declared as Scheduled Tribes. I learn that on the basis of the recent Census Report, the Yerukula population is stated to be 2,50,381 and the Central Government, in view of this number, has taken the opinion that it is microscopically a small population therefore, it should be taken out from the Scheduled Tribes and that a communication has been sent to the State Government for its opinion in the matter. In this connection, I would like to submit that in the year 1959, the Home Ministry appointed a Nomadic Tribes Enquiry Sub-Committee and that Sub-Committee had gone into the question and made its recommendations. Lateron the Parliament has appointed the Dhebar Commission which has again submitted its report in the year 1960. Andhra Pradesh itself has appointed its own Committee known as the Andhra Pradesh Tribes Enquiry Committee. This Committee went into the question of these people living out-side the scheduled

areas and its report is also before the Government. In view of these reports which have unanimously recommended for special treatment for Yenadi community, I submit it that it is necessary that the State Government, in view of the fact submitted by me, should recommend for the continuance of these privileges for these communities.

It is on the basis of this, communities have been added to the scheduled tribes and special representation was given to them and in Nellore, Kavali constituency has been allotted for them and we find it has a representative as a member of this house. These Yenadis come under non-agricultural tribes. They are people who live more on food that is gathered rather than on the food that is produced and therefore these people receive special treatment and I request that this Government should consider this problem seriously and make its recommendations to the Central Government.

In regard to the houses that are being allotted either for the Yenadi community or for the Harijan communities we find that most of these houses that are constructed, are not fit for occupation and several people complain that these houses are very badly constructed and sometimes these associations themselves approached the authorities that they themselves may be permitted to construct the houses in which case it must be recognised that these people have no resources and therefore special facilities should be given to them to enable them to construct the houses at their own cost so that they may be properly constructed.

In regard to the hostels, several people are applying every year for recognition so that they may render some

social service to the backward communities in these areas. I request that as far as these applications are concerned, Government should take a sympathetic view and grant them sanction at a very early date. In this connection I would also point out that recently it is the experience of several people that most of these managements are making a profit out of these institutions. We find apart from what the Government gives by way of amount for the boarders, they are also receiving from outside agencies milk powder and such other commodities on a large scale and most of these commodities which are intended by these outside organisations to be used for the benefit of the pupils in the hostels are being sold in the black-market and money is made by them. Government must take a very strict view of this matter and see that every institution that is allotted this stuff should utilise the same for the benefit of the pupils that are living in these hostels. I would also say that the such shops which were introduced over 10 years ago for the benefit of the people who were unemployed and also to rehabilitate the ex-tappers has been found to be a great failure and therefore many of these neera shops are not working for a number of years past. The prohibition policy has been considered by all the members - most of the members of the Treasury Benches - have expressed unanimously their view that in the existing conditions, it is a proper case of repeal, but the national policy has been different and therefore the State Government is not able to act on the suggestion made by the Members of this House and therefore they have suggested that instead of having these neera shops on the basis of licences, they would introduce an auction system which is likely to introduce a healthy competition and it is also likely to result in great benefit to the State. I submit that

these neera shops are not going to work as neera shops and if they are going to work as neera shops and the Government is going to see that they sell neera only, I am sure the Government will not get any amount. These neera shops will collapse immediately after they are started. I am sure that they are going to be used for other purposes for sale of toddy, sweet toddy which is manufactured on a very large scale and therefore I would request the Government to reconsider the policy with regard to the licensing or auctioning of these neera shops. I thank the hon. Speaker for having given me this opportunity to speak on this occasion.

శ్రీ ఎం. రాంగోపాలరెడ్డి (మైలారం):-అధ్యక్షా, నేను ప్రవేశపెట్టిన డిమాండు చాలా ముఖ్యమైనది. స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో అంటరానితనం నశించాలని, మద్యపాన నిషేధం జరగాలనే నినాదాలతో ముందుకు పోయాము, ఆ నినాదాలతోనే దేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చిందంటే అతిశయోక్తికాదు. అంటరానితనం చట్టరీత్యా నిర్మూలన కావాలని చట్టం చేశారు. అంటరానితనం వాస్తవంగా పాటించేవారెందరు? హరిజన నాయకులుకాని, శాసనసభ్యులుకాని, ప్రజాప్రతినిధులుకాని, పాటిస్తున్నారా? అంటుకున్న మాత్రాన వచ్చేదిలేదు; పోయేదిలేదు. అతడు తోటి మానవుడు, తోటి భారతీయుడు, అతడు చిన్నతనంనుంచి బీదరికంలో వుండడం ప్రతిమనిషి నొసటనున్న నల్లమచ్చ అనే feeling ప్రతివారిలో ఉండాలి. అపుడే వారి ఉద్ధరణ జరుగుతుంది కాని ఉపన్యాసాలతో కాని ప్రభుత్వ రిజర్వేషన్ల వల్లకాని వారి ఉద్ధరణ జరుగదు. అస్పృస్యతా నివారణ తరువాత backward వారు, backward కానివారు అని రెండు తెగలుగా విభజించారు. ప్రతిభకలవారు, శక్తివంతులు, విద్యాగలవారు, ఆదాయం, ఆస్థికలవారు ఒక తెగ, ఇవి లేనివారు అమాయకులు మరొక తెగ, backward classes, వెనుకబడినవారిని ముందున్నవారి level కు తీసుకురావాలనే ప్రయత్నం తీవ్రంగా జరుగుతోంది. ఆ ప్రయత్నానికి ప్రతిమనిషి ఎట్లా తోడ్పడాలి? ఇందుకు అనేక సూచనలు చేస్తున్నారు. గ్రామసీమలలోని బంజరుభూములను హరిజనులకు ఇస్తే హరిజనులు బాగుపడతారని అంటున్నారు. కాని ఆ భూమి ఎవరికి ఇస్తే వారికి ఆ భూమి ఎన్నాళ్లు ఉంటుందో అన్నాళ్ళు దరిద్రం అంటుకునే ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. కృష్ణా, గోదావరి, నిజామాబాదు వంటి జిల్లాలకు వ్యవసాయం చేసుకునే రైతుకే దరిద్రం

పోలేదని గొంతెత్తి ఏడుస్తూంటే, ఉపన్యాసాలు చేస్తూంటే, ఏదో ఎక్కడనో వెయ్యి సంవత్సరాలనుంచి ఎవరూ ముట్టుకోని భూమి హరిజనునకు ఇస్తే అతడు బాగుపడతాడని అంటే ఎట్లా ? బిచ్చగానికి ఒకపైస ఇచ్చుచున్నట్లు తలాొకగుంట భూమి అడుగుతాడు. దానితో లాభమేమీ లేదు. భూమిమీద ఒత్తిడి తగ్గించాలని ప్లానింగ్ కమిషన్ అంటోంది అని, 75% వరకు ఉండే వత్తిడిని 60% వరకైనా తగ్గించాలని అంటున్నారు. అమెరికాలో నూటికి 12 మందే భూమిపై పనిచేస్తున్నారు. వీరందరిని మొదట కార్ఖానాలకు తీసుకురావాలి. కుచేలునికి ఎక్కువ సంతానం అన్నట్లు పేదవారికే ఎక్కువ సంతానం, ధనికులకు తక్కువ సంతానం ఉంటుంది. ఒక నైజాంకు మాత్రమే పెద్దసంతానం. పెద్ద వారిలో సంతానం కంట్రోలు అయిపోయింది. ధనికుల సంతానం ఇద్దరు ముగ్గురే. బీదవారికి 8 నుంచి 12 వరకు ఉంటుంది. వీరి ఆర్థిక పరిస్థితి బాగుపడాలంటే ప్రజాప్రతినిధులైనవారు ఊరూరా తిరిగి గుడిసె గుడిసెకుపోయి ఇద్దరికంటె పిల్లలు ఎక్కువ అయినచో నీ భార్య ఆరోగ్యానికి, పిల్లల ఆరోగ్యానికి మంచిదికాదుఅని నచ్చచెప్పి కంట్రోలు చేయిస్తే వారు బాగుపడతారు. ప్రతి సంవత్సరం 80 లక్షల జనాభ పెరుగుతూంటే ఎక్కడనుంచి భూమి తేవాలి. ఎక్కడ పుండు ఉందో అక్కడనే మందు పెట్టాలి కాని ఉపన్యాసాలతో కాదు. అందరూ దీక్షపూనాలి–వచ్చే సంవత్సరానికి జనాభా పెరుగుదలను 2.15% నుంచి 1% కు reduce చేయాలి.

ఇంకా కొంతకాలం మన జనాభా static గా ఉండాలి. వ్యక్తి బాధ్యతను గుర్తించి పనిచేస్తే దేశం బాగుపడుతుంది. కాని కేవలం అసెంబ్లీలో ఉపన్యాసములు చేసినందువల్లగాని గవర్నమెంటును ఎత్తిపొడిచినందువల్లగాని లాభంలేదు. ఇది కేవలం గవర్నమెంటుని సపోర్టుచేసే ఉపన్యాసమని అపోహపడవచ్చు. అదికాదు. నిజముగా అభివృద్ధి జరగాలంటే కష్టించిపనిచేయాలి. గవర్నమెంటును ఎత్తిపొడవడం సీట్లు ఎక్కువ సంపాదించడానికి అక్కరకు వస్తుంది, శ్రీ సంజీవయ్యగారు ఒక జి. ఓ. యిచ్చిపోయినారు. అది అమలు జరగలేదని అంటున్నారు. వృద్ధి కావడానికి ప్రతిమనిషికి సమానఅవకాశం ఉండాలి. ప్రమోషన్లు ఆడే నిష్పత్తిలో యివ్వాలంటే చిక్కువస్తుంది. ప్రతిభగలవారిని, సమర్థులను సూపర్ సీడ్ చేసి శక్తి ప్రతిభ లేనివారికి ప్రమోషన్లు యిస్తే శక్తి గలవాడు పనిచేయడు, శక్తిలేనివాడు పనిచేయలేరు. ఆవిధముగా జరగవలసిన కార్యక్రమాలు కుంటుబడతాయి. ఉద్యోగాలు అంటే కేవలం గవర్నమెంటు ఉద్యోగాలేనా ? ఇతర ఉద్యోగాలు లేవా? ఫ్యాక్టరీలలో కోటా అడగవచ్చు. మద్యపాన నిషేధం ఉండాలా పోవాలా, చైనా దండయాత్ర జరిపింది కాబట్టి పైకం కావలసివుంది, అంచేత ప్రొహిబిషన్ పోవాలని అనేకమంది సభ్యులు మాట్లా

డారు. ప్రతి దండయాత్రవచ్చినప్పుడు, ప్రతి క్లిష్టసమయంలో మూల సూత్రాలన్ని తిరగదోడితే Where are we going to stand? మద్యపాన నిషేధం అతిపవిత్రమైనదని అనుకొన్నాము. దానిని మూలసూత్రముగా పెట్టుకున్నాము. ప్రతి శాసనము ఆంధ్రప్రదేశ్ అంతకు వర్తించాలి. కాని మద్యపాన నిషేధం ఆంధ్రకు మాత్రం వర్తిస్తుంది తెలంగాణాకు వర్తించదు. సగము చీకటి, సగము వెలుగు. Prohibition ఉన్నచోట వెలుగా లేనిచోట వెలుగా అంటే అది వేరే విషయం. పూర్తిగా cent per cent results రాకపోతే 50% తో 51% తో తృప్తి పడాలి. ఆంధ్రప్రాంతంలో ఉన్న ప్రొహిబిషను అట్లా కంటిన్యూ అయి ఇక్కడ కొంతకాలంవరకు ప్రొహిబిషను రాకుండా ఉంటే మంచిది కాని ప్రొహిబిషన్ scrap చేస్తే ఆదాయం పెరుగుతుంది అంటారు. మొత్తం దేశం ఆదాయం 14 వేల కోట్ల రూపాయలు ఏ రూపంలో tax వేసినా, బట్టలమీద tax వేసినా, సినిమామీద వేసినా, బస్సు ప్రయాణంమీద వేసినా ఆదాయం వస్తుందిగాని కొత్త రూపాయలు పుట్టవు. 14 వేల కోట్లరూపాయలలో 8%, లేక 10% పన్ను రూపంలో ఆదాయం వస్తున్నది. అబ్కారీ ఆదాయం పెరిగితే యితర ఆదాయం తగ్గిపోతుంది. త్రాగుడుపన్నుద్వారా ఆదాయం వచ్చినపుడు, త్రాగేవారు బట్టలు కొనలేరు, సినిమా చూడలేరు. కాని భోజనాలు తక్కువవుతాయి. కేవలం దానితో ఆదాయం పెరగదు అని మనవిచేస్తూ శలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ సి. బాలిరెడ్డి (పులివెందల) :– అధ్యక్షు మహాశయా, ఇప్పుడు మానవ సంఘంలో అందులో ముఖ్యంగా సోషలిస్టిక్ పేటర్న్‌లో అన్నికులాల మానవులందరు సమానంగా ఉండాలనే ఉద్దేశ్యముతో ఎక్కడయినా వెనుకబడి ఉంటే వారందరిని అన్నివిధాలా ఆర్థికంగా, సాంఘికంగా, మానసికంగా అందరితోసమానంగా చేయాలనే ఉద్దేశ్యముతో ఇన్ని కోట్లు ఖర్చుపెట్టి ఈ డిమాండును ప్రతిపాదించినారు. చాల సంతోషమే. బడ్జెటులో గిరిజనులు, హరిజనులు, స్త్రీలు, ఇంక వెనుకబడిన చాల కులాల వారందరికి సంబంధించిన డిమాండు ఇది. గిరిజనులు మన్యప్రాంతాలలో మానవులకు దూరంగా ఉంటున్నారు. వారుకూడా దేశస్వాతంత్ర్యముకోసము, విదేశీయులను మన దేశంనుంచి పారద్రోలడానికి పాటుపడ్డారు. శ్రీ సీతారామరాజుగారి కృషి అందరికి తెలిసినదే. అటువంటప్పుడు వారికి కూడా సౌకర్యాలు కలుగజేయాలనే ఉద్దేశ్యముతో స్కూల్సు, హాస్టల్సు పెట్టినారు. నాగరికతతో వారుకూడా ముందుకు రావాలంటే ముఖ్యమయినవి కమ్యూనికేషన్సు. రోడ్లు ఎక్కువగా వేయాలి. వారు మన ప్రాంతానికి రావడానికి, మనం అక్కడకు వెళ్ళడానికి వారు సంపాదించే సంపదను ఇతరత్రా

అమ్ముకొనడానికి వీలుగా ఉండేటట్లు రోడ్లు చాల ముఖ్యమయిన పాత్ర అని నేను విన్నవించుకుంటున్నాను. గిరిజనులకు రోడ్డు సదుపాయాలు కలుగజేస్తే మనతో సంబంధం కలుగజేసుకొని వారు ముందుకు రావడానికి వీలుంటుంది. ఇంకొక బాధ కూడా ఉంది. గిరిజనులకు గోదావరి, విశాఖపట్నం జిల్లాలలో మాత్రం కొన్ని సదుపాయాలను కలుగజేసినట్లు తెలవిచ్చారు. అయితే రాయలసీమలోకూడా కర్నూలు జిల్లాలో కొండప్రాంతాలలో చాలమంది గిరిజనులు ఉన్నారు. వారికికూడా సదుపాయాలు కలుగజేయాలని కోరుతున్నాను. తెలంగాణా ప్రాంతంలో ఉన్న కొంతమంది గిరిజనులు పశువులు మేపుకొనడానికి పుల్లరి లేదని తెలిసినది. అదేప్రకారం రాయలసీమలో పశువులను మేపుకొనే సుగాలీ మొదలగు గిరిజనులకు సదుపాయాలు కలుగజేయాలి. అయితే freeగా విడిచిపెట్టి కొండలు పాడుచేయాలనికాదు. కొన్ని హద్దులలో సదుపాయాలు చేస్తే బాగుంటుందని కోరుతున్నాను. హరిజనులగురించి చెప్పారు. ఇంతకుముందు విన్నవించుకున్నాను. హరిజనులు చాలా వెనుకబడిఉన్నారు. పల్లెలలో నానా అవస్థలు పడుతున్నారు. వారికి ఏవేవో సదుపాయాలు చేస్తున్నారు. అన్నిటికంటె ఆర్థికముగా సహాయము చేయడమే మొట్టమొదటిదిగా ఉంటుంది. ఎప్పుడయితే వారు ఆర్థికముగా ముందుకువచ్చి, విద్యలో కొంతవరకు చదువుకొని ఇండ్లు కట్టుకొని మనతోపాటు సరిసమానంగా శుభ్రంగా ఉంటారో అప్పుడు భేదం అనేది ఉండదని చాలా అనుభవం. ఆవిధముగా చేయాలి. ఇండ్లు కట్టించడంలో ఏమాత్రం లోటు లేకుండా ప్రయత్నం చేయాలని ఇంతకుముందుకూడా శ్రీ సంజీవరెడ్డిగారికే ఒకమారు విన్నవించుకుంటిని. వారుకూడా ఒప్పుకున్నారు. వారు ఏవిధముగా ముందుకు రావడానికి వీలుంటుందో పరిశుభ్రంగా ఉండడానికి వీలుంటుందో మానసికంగా ఆవాతావరణం కలుగజేస్తే బాగుంటుంది. భూములు ఇస్తున్నామని చెప్పారు. ఇంతకుముందు మిత్రుడు అడుక్కొన్నట్టు ఉందన్నారు. వాస్తవమే. ఒక భూమి చేయాలంటే దానికి స్థోమతు ఉండాలి. ఒక కాడి ఎద్దులు ఉండాలి. విత్తనాలుండాలి. చేసేదానికి కూలి ఉండాలి. అది వారేచేస్తారు. ఈ సదుపాయాలన్నీ చేయడంలో ఈ సంవత్సరం బడ్జెటులో ఎడ్లకుమాత్రం గతసంవత్సరం రు. 9.59 లక్షలను రు 8 లక్షలవరకు తగ్గించేసినారు. గతసంవత్సరం రు. 1.70 లక్షలుంటే ఈసంవత్సరం రు. 1.20 లక్షలు చేశారు. ఇది కొదవగాఉంది. ఎందుకంటే ఎడ్లు లేకుండా హరిజనులు ఎట్లా వ్యవసాయం చేయడానికి వీలవుతుందో అవగాహనకాలేదు. కాడి ఎద్దులుంటే రైతుకు ఒక గౌరవం ఉంటుంది. హరిజనులకు కాడి ఎద్దులనైనా సమకూరిస్తే వారు భూమిని చేసుకొనడానికి గాని ఇతరులకు వ్యవసాయానికిపోయే ఒక స్థోమతు ఏర్పడుతుంది. సాంఘికంగా విలువ వస్తుంది. కాబట్టి ఎద్దులకు ఏమాత్రం తగ్గించకుండా వారికి ఒక కాడి ఎద్దులను యిస్తే నే

బాగుంటుందని నా విన్నపం. ఇండ్లనుగురించి విన్నవించుకొన్నాను. చాలాచోట్ల స్థలాలు యిచ్చినారు. శాంక్షను అయినాయి. పులివెందల తాలూకాలో అలమన్నపాడు గ్రామంలో శాంక్షనయి రెండుసంవత్సరాలయినది. డబ్బులేక అభూమిని ఇతరులకు అమ్ముకొనడం డబ్బులేదని ప్రభుత్వం కొంచెం చీకాకులు కలిగించడం జరిగింది. గృహాలు కట్టించడానికి స్థలాలు యివ్వడానికి ఆటంకాలు లేకుండా తొందరగా చర్యలు తీసుకోవాలని నా విన్నపం. ఉద్యోగాలకు సంబంధించి సంజీవయ్యగారు ఒక చట్టము చేశారు. సంజీవరెడ్డిగారువచ్చి దానిని ఉల్లంఘించారని చాలామంది మిత్రులు చెప్పారు. మేము చదువుకొనేటప్పుడు మా హెడ్‌మాష్టరు బాగా marks వచ్చేవారిని ఒకపక్కకు పెట్టి marks రానివారిని ప్రశ్నలు అడిగేవారు. ఆవిధముగా వున్నవారికి 2 మార్కులు ఇచ్చి pass చేయాలని ఎక్కడాలేదు.

(*Mr. Speaker in the Chair*)

Merit అనేది మంచిది. Marks తక్కువ వచ్చినప్పటికి కొంతమందిని తీసుకొంటే బాగుంటుంది కాని చదువురాని అందరిని తెచ్చి పరిపాలన చేయండని అంటే ఎంతో విపరీతముగా వుంటుంది. ఈయన హరిజనులకు వ్యతిరేకమా అని కొంతమంది మిత్రులు భావించవచ్చు. కాని ఉన్నయదార్థపరిస్థితిని తెలియచేస్తున్నాను. వారికి నైపుణ్యము వున్న పనులలో వారికి సదుపాయాలు కలుగచేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. ప్రతిసారి Promotions కావాలని అనడము న్యాయముకాదు. Merit వల్లనేకదా సంజీవయ్యగారు ముఖ్యమంత్రి అయినారు. హరిజనులకు చదువుచెప్పించి, ఆర్థికంగా వారిని ముందుకు తీసుకొని రావాలి అని మనవిచేస్తున్నాను. Communal rotationలో మాకు విచారము కలుగుతోంది. మేముకూడ కాపులమే. ఒకజిల్లాలో కాపులు వెనుకబడినవారమని, ఇంకొకజిల్లాలో కాపులు ముందువుండినారు అని అంటారు. ఆవిధముగా కాకుండా ఎవరయినాసరే economic backwardnessని దృష్టిలోపెట్టుకొని సదుపాయాలు కలుగచేయాలి. భిక్షుక గృహాలకు కొంతడబ్బు కేటాయించారు. ప్రతిచోట్ల వీరిబెడద చాల దుర్భరముగా వుంది. ప్రతిటౌనులోను భిక్షుకగృహాలను ఏర్పాటుచేసి వారికి పనులు కల్పిస్తే వారికి ఈదురలవాట్లు పోతాయని అనుకొంటున్నాను. స్త్రీల సంక్షేమము ప్రతి పురుషుడు చూడవలసిన అవసరము ఉన్నది. "పురుష నిర్మిత వట్టాల క్రిందపడి నలిగిపోతున్నాము" అని ఈమధ్య మన మినిష్టరుగారు చెప్పినది స్త్రీలకు చెడ్డ చేస్తున్నాము అని నాకు అనిపించలేదు. వారికి మనకంటె బాధ్యత ఎక్కువగా వుంటుంది. వారిని పవిత్రముగా చూసుకుంటున్నాము. అందరము వారి సంక్షేమముగురించి పాటు పడాలనే మనవిచేస్తున్నాను. మద్యనిషేధము తీసివేయాలని దానివల్ల లంచగొండితనము

ఎక్కువ అవుతున్నదని, అవినీతి ఎక్కువ అవుతున్నదని అందరు చెప్పుతున్నారు. కాబట్టి మద్యనిషేధాన్ని ఎత్తివేస్తే బాగుంటుందని మనవిచేస్తూ ఈ అవకాశము ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు తెల్పుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ జి. మల్లికార్జునరావు (చిల్లంచర్ల) : ఆంధ్రప్రదేశ్ విధానమండలి సభాపతి మహాశయా, ఈనాడు షెడ్యూల్డు జాతుల, షెడ్యూల్డుకులాల, ఇతర వెనుకబడిన తరగతి సంక్షేమడిమాండును బలపరుస్తూ నాకుగల సందేహాలను విన్నవించుకొంటున్నాను. గిరిజనులు, హరిజనులు వెనుకబడిన జాతులవారు. అప్పటి పరిపాలకులు వారిని దరిచేరనీయక అనేకవిధాలుగా విడిచిపెట్టడముచేత వారికోసము కోట్లాదిరూపాయలు ఖర్చుపెట్టి వారిని పైకి తీసుకొనిరావలసివస్తున్నది. వారు చేసే గురాచారాలు బిక్షుకము, దొంగతనము వగైరా మానవులు చేయని పనులు చేసేస్థితిలో పడివున్నారు. అంటే పెద్దవైనవారు, రాజ్యపాలకులు, హుందాకల్గినవారు, విద్యావంతులదే ఈ లోపము అని ఈ సభయందు చెప్పకతప్పదు. అందుచేత వారికొరకు ఖర్చుపెట్టాలి. చేసిన తప్పు సవరించుకొనడము అవసరము. వారందరిని పైకి తీసుకొనిరావలసిన బాధ్యత మన ప్రభుత్వాలపైన ఉంది. అలా చేయనినాడు మనదేశములో 15 కోట్లు జనాభా వున్నవారు ఇంకొకవిధముగా భావించి వ్యతిరేకదృక్పథముతో వుండి ప్రభుత్వానికి సహకరించే పద్ధతిని సడలించుకొని, వెనుకకు తగ్గే దుస్థితి వస్తుందని అనుకొంటున్నాను. ఆ స్థితి రాకూడదు. వారికోసం వెచ్చిస్తున్న డబ్బు సరియైన పద్ధతులలో అమలు జరుగుతున్నదా లేదా అని ప్రభుత్వోద్యోగులు మధ్యమధ్య ఆలోచించుకోవలసిన అవసరమువుంది. చదువులేనిదే ఎవ్వరూ ముందుకు రాలేరు. ధనవంతుల పిల్లలయినా, ఉన్నత కుటుంబములోని పిల్లలయినా చదువుకొంటేనే ముందుకు రాగలరు. చదువు లేకపోతే సంఘమునుంచి వేరు; రూపమునుంచివేరు; జాతినుంచి వేరు; ఆచారమునుంచి వేరు; బ్రాహ్మణుల పిల్లలయినప్పటికి చదువుకోకపోతే ముట్టుకోడానికి భయపడతాము. ఆ విధముగా వేరుకాగలుగుతారు. వెనుకబడిన జాతులవారికి చదువు పథకాలు వేసి, ఎక్కువ డబ్బును ఖర్చుపెట్టాలని మనవిచేస్తున్నాను. 1961 నుంచి ఖర్చుపెడుతున్న మొత్తాలను చూస్తే క్రమముగా తగ్గుతూవున్నట్లు కన్పిస్తుంది. షెడ్యూల్డు ట్రైబ్స్, మాల మాదిగ అని పిలువబడే జాతులయావన్మందికి విద్యా సౌకర్యాలు కలుగచేసి, వారిని అభివృద్ధిలోకి తీసుకొనిరావడానికి ఎక్కువ డబ్బును ఖర్చుపెట్టాలని మనవి చేస్తున్నాను. కొన్నిచోట్ల సరిగా చదువుకోలేక పోతున్నారు. ఒక బి. ఎ. విద్యార్థి scholarship కొరకు దరఖాస్తు పెట్టుకొన్నాడు. సమయానికి రాలేదు. Fees కట్టడానికి డబ్బులేదు. పరీక్షలకు పోవాలి. ఈ scholarship

వస్తుందో రాదో అని గ్యారంటీ లేకపోవడమువల్ల హరిజనులు, గిరిజనులు, వెనుకపడిన వారంతా భయపడుతున్నారు. ఆ కారణంవల్ల తొమ్మిదినెలలు చదివినా కూడా మార్చి నెలలో పరీక్షకు వెళ్ళేముందు గుండె దడదడ కొట్టుకొని, మతిపోయి, పిచ్చెక్కి-చనిపోతున్నారుకూడా. కనుక మంత్రిగారు ఫలానా ఫలానా జాతులవారు అప్లికేషనులు పెట్టుకొంటే తప్పక డబ్బు ఇస్తామని ఎస్యూరెన్సు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. లేకపోతే ఒక కోఆపరేటివ్ సంఘాన్ని పెట్టి దానిద్వారా పుస్తకాలు, note books, పరీక్షఫీజ్, పెన్సిళ్ళు మొదలైనవి విద్యార్థులకు అందేటట్లు చేయాలి. నిజంగా వెనుకబడిన జాతులవారు అభివృద్ధిలోనికి రావాలంటే హరిజన గిరిజన హాస్టల్స్‌కు ప్రభుత్వం ఇతోధిక సహాయం చేయాలి. హరిజనులకుగాని, ఇతర వెనుకబడిన జాతులకు గాని ఇచ్చే స్కాలర్‌షిప్పులకు జమా ఖర్చులు లేవు. గత సంవత్సరంకూడా అలా జరిగితే నేను ఎసంబ్లీలో చెప్పాను. ఈసారి వచ్చిన అప్లికేషన్స్‌కు ప్రభుత్వం శాంక్షన్ చేసినందుకు సంతోషం. కాని దానికి సంబంధించిన డైరెక్టర్లు, ఇతర ఆఫీసర్లు వెంటవెంటనే పనులు చేసేటట్లు చూడాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఈ జాతివారు బాగుపడటానికి హైదరాబాదులో ఒక సాంస్కృతిక పరిశోధనా సంస్థను ఏర్పాటు చేశామని చెప్పారు. ఆ జాతులవారు సాంఘిక, ఆర్థిక, నైతిక, విజ్ఞాన విషయాలు అక్కడ తెల్సుకొనటానికి వారికక్కడ ఎక్కువ సౌకర్యాలు కలిగేవిధంగా చూడాలని కోరుతున్నాను. అక్కడ వారికి training సంపూర్ణంగా ఇచ్చినపిదప వారిని పల్లెటూర్లకు పంపిస్తే కొద్దికాలంలోనే గ్రామంలోని ప్రజలు అభివృద్ధిలోనికి వస్తారు. వారికి ratio ప్రకారం ఉద్యోగాలు రాకపోయినా చదువుకొన్నవారికైనా వచ్చేటట్లుగా ప్రభుత్వంవారికి సహకారం ఇచ్చి వారిని అభివృద్ధిలోనికి తెచ్చేవిధానాలను ఆలోచించి అమలుచేయాలని కోరుతూ ఇంతటితో శలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ కె. బుచ్చయ్య (బూర్గంపాడు) : అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన సంక్షేమ డిమాండువల్ల మన రాష్ట్రంలో శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్నం, తూర్పుగోదావరి, పశ్చిమగోదావరి, వరంగల్లు, ఆదిలాబాద్, ఖమ్మం, మహబూబ్‌నగర్ జిల్లాలలో 1961 జనాభా ప్రకారం షెడ్యూల్ జాతులవారు 11,24,368 మంది ఉన్నట్లు తెలుస్తున్నది. అయితే వారికి ఈ బడ్జెటులో 30.90 లక్షలు కేటాయించారు. అంటే మనిషికి సగటున సంవత్సరానికి రు. 2-35 న. పై. కేటాయించబడింది. అంటే మనిషికి నెలకు 18 నయాపైసలు కేటాయించారన్నమాట. ఆ 18 పైసలతో ఆర్థికంగా సాంఘికంగా ఎంత ముందుకువస్తారో ఎంత అభివృద్ధిచెందుతారో ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. వారికి అవసరమైన విత్తనాలు, ఎరువులు, ఇంకా ఇతర వ్యవసాయ

పరికరాలు, దుక్కిటెడ్లు మొదలైనవి సప్లయి చేయటంలేదు. ఇప్పుడడుగుతుంటే అత్యవసర పరిస్థితి ఏర్పడిందని చెబుతున్నారు. వెనుకబడిన జాతులవారు- చేసుకొనే వ్యవసాయానికి, కుటీరపరిశ్రమలకు, రాకపోకల సౌకర్యాలు కల్గించటానికి, వాటి సరఫరాకు, వైద్య, విద్య, గృహవసతులు కల్గించటానికి, వారి విద్యార్థులకు స్కాలర్ షిప్స్ ఇవ్వటానికి వీటికోసం అత్యధిక డబ్బు కేటాయించవలసివున్నా అత్యవసర పరిస్థితివల్ల ఆ కేటాయింపులో కొంత తగ్గించారు. వారున్న ప్రాంతాలలో ఇంతవరకు ఎంత అభివృద్ధి జరిగిందో ఖమ్మం జిల్లాకు సంబంధించినంతవరకు చెబుతాను. ఖమ్మం జిల్లాలో బూర్గంపాడు తాలూకాలో, పాల్వంచ, ఇల్లెందు తాలూకాలలో కోయ లున్న ప్రాంతాన్ని ఏజన్సీలుగా ప్రకటించారు. అక్కడున్న గట్టు నెంబర్లు, చెంచురాయిలు, పోరంబోకులను వారు చేసుకొంటుంటే వారిని భూస్వాములు బేదఖలు చేయిస్తున్నారు. ఆ విషయం గురించి వారు వ్రాతపూర్వకంగా సోషల్ డిపార్టుమెంటువారికి దరఖాస్తులు పెట్టుకున్నారు. నేనుకూడ వారికి అన్యాయం జరుగుతున్నదని అక్కడవున్న R.D.O. కు చెప్పినా ఆయన వారిని బేదఖలు చేయించటానికి not ice ఇచ్చారు. అలాకాక వారికి న్యాయం కలుగచేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

•

ఇక రాకపోకల విషయం చూస్తే అడవిప్రాంతంలో ఉన్న కోయలు తమవద్ద ఉన్న వస్తువులను బస్తీలకు తెచ్చి అమ్ముకోవాలంటే వారు బస్తీకిరావటానికి రోడ్లు వేయాలని ఎప్పటినుంచో కోరబడుతున్నది. 1962–63 లో రోడ్లకు 9.59 లక్షలు కేటాయిస్తే 1963–64 లో 3.88 లక్షలు కేటాయించారు. 5.71 లక్షలను ఎందుకు తగ్గించవలసివచ్చిందో నాకు అర్థంకావటంలేదు. రోడ్లన్నీ పూర్తిగా వేయటం అయినదా అని అడుగుతున్నాను. షెడ్యూల్ ఏరియాలోవున్న బావులను ఇంతవరకు పూర్తి చేశారా అని అడుగుతున్నాను. ఈ 15 సంవత్సరాలలో ప్రభుత్వం షెడ్యూల్ జాతులున్న ప్రాంతాలలో ఎన్ని చెఱువులు, కుంటలు మరమ్మతు చేశారని నేను అడుగుతున్నాను.

ఉదాహరణకు బూర్గంపాడులో తుమ్మలచెరువు అని ఒక చెరువు ఉన్నది. అది ఎప్పుడో పురాతనకాలంలో త్రవ్విన చెరువు. దానిక్రింద దాదాపు 13 వేలు ఎకరాలు సాగు అవుతుంది. ఆ చెరువు పోయినందువల్ల, ఎన్నో సంవత్సరాలనుంచి కాస్తా సాగుచేసుకొంటున్న కోయలు ఇప్పుడు బాధపడుతూఉంటే, ఈ ప్రభుత్వానికి గత అసెంబ్లీలోకూడా నేను చెప్పటం జరిగింది. కాని ఈసారి వ్రాతపూర్వకంగా

పెట్టడం జరిగింది. కాని మన బడ్జెటులోగాని, Irrigation పద్దుక్రిందగాని చూచినప్పుడు, ఇది ఎక్కడాకూడా సూచింపబడలేదు. అసలు కోయలను బాగుచేయడానికి ఆ చెరువులుగాని, కుంటలుగాని బాగుచేయించడానికి ప్రయత్నించడంలేదు. వారు ఎక్కడో నీళ్లుత్రాగి విపరీతమైన జబ్బులతో బాధపడుచున్నారు. వాళ్ళకు అలాంటి జబ్బులు రాకుండా ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా అంటే లేదు. ఎక్కడైనా వైద్యులను పెట్టితే, డాక్టర్లు తమదగ్గర ఉన్న మందులను అమ్ముకొని ఆ కోయలకు వెనుకబడిన జాతులకు ఇచ్చినట్లు వ్రాసుకొంటారు. ఆ డబ్బులు మాత్రం ఇంతవరకు ఇయ్యలేదు. ఈనాడు గ్రామాలు తిరిగి ఎంతవరకు మందులు పంపకం చేసింది ఆ రిపోర్టు మాత్రం స్పష్టంగా ఇస్తారు. అయితే ఈ మందులన్నీ కూడా ఎక్కడికి పోతున్నాయంటే, డబ్బు ఉన్నవారికే అవి పోతున్నాయి. వారికే అవి అమ్ముకోవడం జరుగుతుంది. రెండవది, వాళ్ళ వ్యవసాయాన్ని అభివృద్ధిచేయాలంటే, ప్రభుత్వము ఏమి చేయవలసియుంటుంది? ఎన్నోరకాలుగా వాళ్ళకు సహాయం చేస్తున్నామనే పేరుతో ఆ ఉద్యోగస్తులను మేపటం తప్ప, ఆ కోయలను బాగుచేసే పద్ధతి ఏమీ కనపడడం లేదు. ఎన్నో schemes పెట్టారు. కాని ఈ schemes ద్వారా కొంతమంది ఉద్యోగస్తులకు జీతాలు దక్కుతున్నాయి గాని వాటిద్వారా కోయలు బాగుపడలేదు అనేది స్పష్టంగా నేను చెప్పదలచుకొన్నాను. ఈ కోయలను, ఈ schedule జాతులకు, వెనుకబడిన వారిని అభివృద్ధిపరచాలంటే వ్యవసాయ సహకార సంఘాలద్వారా ప్రభుత్వము వాళ్ళకు అనేకరకాల ఆర్థిక సహాయం చేస్తూ వాళ్ళను ప్రోత్సహించి, వారికి వ్యవసాయం చేసే పద్ధతులను వివరంగా చెప్పి దానితో వారిని ముందుకు తీసుకు రావడానికి ప్రయత్నం చేసినప్పుడే వాళ్లు బాగుపడతారు. కుటీరపరిశ్రమలని, అవి అనీ, ఇవిఅనీ ఎన్నోరకాల స్కీములు పెట్టి, వాటికొరకు ఇంత staff అని, ఇంతమంది గ్యాంగు అని ఈవిధంగా డబ్బు ఖర్చుపెడుతున్నారు. కాని ఈ గ్యాంగులన్నిటికి కూడా డబ్బును లెక్కవేసుకొన్నప్పుడు, ఈ పద్దులో కేటాయించిన డబ్బు ఆ ఉద్యోగస్తుల జీతాలకి సరిపోతుంది. అంతేకాకుండా కొన్నిచోట్ల వారికి సహాయంగా ఇచ్చే ఆ కొద్దిడబ్బుకూడా ఉద్యోగస్తులు కాజేస్తూ, వారికి ఆ సహాయం లేకుండా చేస్తున్నారు. ఉదాహరణకు ఇల్లందు తాలూకాలో సోదల ఆఫీసు ఉన్నప్పుడు, అక్కడ కోయలకు కొంతమందికి దున్నేటి ఎడ్లు supply చేసే నిమిత్తం డబ్బు ఇస్తే, "మీకు డబ్బు ఇస్తే కాపుసారాయి త్రాగుతారు, అందువల్ల మీకు డబ్బు ఇవ్వడం సాధ్యపడదు, అందువల్ల మేమే ఎడ్లు తీసుకువచ్చి ఇస్తామని అన్నారు" కాని ఆవిధంగా చేయకుండా ఒకఊరిలో ఇద్దరి రైతుల పేర్లు, కోయవాళ్ళ పేర్లు వ్రాసుకొని, వారికి డబ్బు ఇచ్చినట్లుగా ఎవరైనా ఆ యేటిమీదకు వచ్చినప్పుడు, వారితో సంతకాలు

తీసుకొనేవారు. ఆవిధంగా recordలో మాత్రం ఫలానావారికి డబ్బు ఇచ్చినట్లుగా ఉంటుంది. ఆ డబ్బుమాత్రం వాళ్ళకుముట్టదు. ఆ డబ్బు వచ్చింది వాళ్ళకు తెలియదు. ఆదేమిటోకూడా వారికి తెలియదు. ప్రభుత్వము ఏదైతే కోయలను ముందుకుతీసుకు రావాలని ప్రేమతో 18 న. పైసలు పెంచిందో, అది వారికి దక్కుతుందా అంటే లేదు; officersకు దక్కుతుంది. కాబట్టి, ఆవిధంగా అది officersకు దక్కకుండా ఆ ప్రజలను పైకితీసుకురావాలనేటటువంటి అభిప్రాయం ప్రభుత్వానికి ఉన్నట్లయితే, సహకార వ్యవసాయ సంఘాలుపెట్టి, వాటిద్వారా వారిని పైకితీసుకురావడానికి ప్రయత్నం చేయాలని మనవిచేస్తూ శలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ సి. గంగిసెట్టి (అల్లవరం) : అధ్యక్షా, గౌరవనీయ మంత్రిగారు ప్రతిపాదించిన Social Welfare Demandను, Excise శాఖ Demandను బలపరుస్తూ, కొన్ని విషయాలు తమ ద్వారా ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావలెనని సంకల్పించినాను. ఈ Social Welfareకు 1962–63 లో రు. 3,55,99,000/– లు కేటాయించారు. అంటే రు. 21,92,300 లు ఈ సంవత్సరం తగ్గించారు అనేది ఈ అంకెలవల్ల తెలుస్తున్నది. ఈ Social Welfareకు సంబంధించి, ఇందులో ఒక్క హరిజనులకేకాదు, గిరిజనులో ఇతర వెనుకబడిన తరగతులు, వర్గాలు అన్నీకూడా ఇందులోనే ఇమిడి ఉన్నారనేది అందరికి తెలిసినవిషయమే. అటువంటప్పుడు ఈపద్దు వీరి అభివృద్ధికి ఎంతమాత్రం చాలదని నామట్టుకు నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. విద్యావిషయకంగా ఇంకా తల దాచుకొనేదానికి స్థానం లేక అనేక ఇబ్బందులు పడుతున్నటువంటి ఈ నిమ్నజాతుల ఉద్ధరణకు ఇది ఎంతగానో ఉపకరించదని నా అభిప్రాయము. కుటీర పరిశ్రమలు ఆయా వృత్తులకు పరికరాల సహాయం చేయడం, మొదలగు కార్యక్రమం ఇందులో చూపించారు. ఇంకా వీరికి hostels అని, schools అని, scholarships అని ఇంకా ఎన్నోరకాలుగా సహాయం చేయుటకు ఇందులో provisions చూపించారు. కాని ఇదంతా వట్టిమాటలతోనే వ్యవహారం చేస్తున్నట్లు ఉన్నదితప్ప సంతృప్తికరంగా వారు ముందుకుపోయేదానికి వీలుగా చేస్తున్నట్లు ఏదీ నాకు గోచరించడంలేదు. ఇప్పుడు వీరికి నివాసస్థలాలకొరకు ఆరులక్షల చిల్లర కేటాయించినట్లు తెలుస్తున్నది. ఒక్క తూ. గోదావరిజిల్లా చూచుకొన్నట్లయితే, అక్కడపరిషతులోStanding Committee 3 (b) లో నేను సభ్యుడుగా ఉన్నప్పుడు, మేము నిర్ణయించిన ప్రకారంగా తూర్పు గోదావరి జిల్లాలోని 25 Blocksలో ఒక్కొక్క Blockలో ఒక్కొక్క గ్రామం చొప్పున తీసుకొని, ఆ విధంగా 25 బ్లాకులకు 25 గ్రామాలలో ఒక్కొక్కదాంట్లో 50 నివాసస్థలాలు ఏర్పాటు చేసినప్పటికిని ఈ నిమ్నజాతులకు ఇళ్ళస్థలాలు ఇవ్వడానికి,

ఒక్క జిల్లాలోనే ఆరు లక్షలు రూపాయలు అవుతుంది. అటువంటప్పుడు రాష్ట్రం మొత్తంమీద ఈ మొత్తంలో వారికి ఎంతవరకు ఇళ్ళస్థలాలు ఇవ్వడానికి అవకాశం ఉంటుందో ఆలోచించవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అట్లాగే hostels విషయం ఉన్నది. పోనీ ఆ గ్రామాలలో దారులుఅయినా సరిగా ఉన్నాయాఅంటె, ఆ గ్రామాలలో దారి తెన్ను లేక వారు ఎన్నో ఇబ్బందులు పడడం జరుగుతున్నది. ఇక మంచినీటి సదుపాయాలు ఏవో చేశారు. అది సంతృప్తికరంగా ఉన్నదని చెప్పక తప్పదు. ఇక **elementary schools** విషయంలో, హరిజన పేటలలో ఉన్నటువంటివి చాలా అధ్వాన్న పరిస్థితులలో ఉన్నాయి. వాటికి పైకప్పులుకూడా లేక, గోడలు కూడాలేక వాటికి అసలు స్వరూపాలే లేక, ఏ చెట్లక్రిందనో, అరుగులు మీదనో కాలక్షేపము చేసుకొనే పరిస్థితులు **Social Welfare Department**కు సంబంధించి తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో ఉన్నాయి. దీన్ని గురించి ఈ **House**లో ఎన్నోపర్యాయాలు మనవి చేసుకొన్నాను. ఇదివరకు, తూర్పుగోదావరి జిల్లాలోను, అనాథపురంలోను, **Middle Schools, High Schools** పుష్కలంగా నిర్మింపబడుతున్న ఈ కాలంలో **Higher Elementary Schools**కు అవకాశాలు లేవు. **Higher Elementary School**లో **public** పరీక్ష **pass** అయినప్పటికీ హిందీలోను, ఇంగ్లీషులోను **pass** కానిదే **IV form**లో చేర్చుకొనేదానికి అవకాశాలు లేవు అనే కారణంచేత **Higher Elementary Schools** ను **Middle Schools** గా **convert** చేయడం జరుగుతూ వచ్చింది. అదేపద్ధతిమీద అనాథపురంలో ఉన్నటువంటి **Higher Elementary School** ను **Middle School**గా **convert** చేశారు. అది నడుస్తూ ఉన్నది. కాని దానికి **building** లేక వారు బాధపడుతున్నారు. అల్లవరం హయ్యర్ ఎలిమెంటరీస్కూలు ఉంది. ఆ స్కూలులో 200 మంది విద్యార్థులు ఉన్నారు. ఆ స్కూలును మిడిల్ స్కూల్ క్రింద కన్వర్టు చేయించమని నాలుగైదు మాసాలక్రిందటే సోషల్ వెల్ ఫేర్ డైరెక్టర్ గారికి, మినిస్టర్ గారికి దరఖాస్తు ఇచ్చుకొన్నారు. అది ఇంతవరకు శాంక్షన్ కాలేదు. ఆ స్కూల్ నుకూడ త్వరలో మిడిల్ స్కూల్ క్రింద కన్వర్టు చేయించమని కోరుతున్నాను. ఎలిమెంటరీ పాఠశాలల్లో మిడ్ డే మీల్స్ ఏర్పాటుచేశారు. అవి బాగానే నడుస్తున్నవి. ఒక బోర్డర్ కు 16 న. పై. చొప్పున ఇవ్వటం జరిగింది. అదెంతవరకు సరిపోతుందో ఆలోచించమని మనవిచేస్తున్నాను. అది 16 న. పై నుండి 20 న. పై లకు హెచ్చించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ప్రయివేట్ వ్యక్తుల చేతులలో నడుపబడుతూ ప్రభుత్వంనుండి ధనసహాయం పొందుతున్న హాస్టల్స్ 717 ఉన్నవి. అక్కడ ఒక్కొక్క బోర్డర్ కు నెలకు రు. 15 చొప్పున ఇవ్వటం జరుగుతున్నది. అంటే, రోజుకు రు. 0–8–0 అయినదని

మనవిచేస్తున్నాను. ఇంటిఅద్దె, లైటింగ్ చార్జెస్, భోజనసదుపాయం— ఇవన్నీ ఈ ఎనిమిది అణాలనుంచే జరగవలసిఉంటుందని ప్రభుత్వదృష్టికి తెస్తున్నాను. ఈ రు. 15 ఎంతమాత్రం చాలవని, ఇంకో రు. 5 అయినా పెంచి, ఒక బోర్డర్‌కు రు. 20 అయినా ఇస్తే, చాలావరకు ప్రయివేటు హాస్టల్సులోవారికి సదుపాయం చేసినట్లు అవుతుంది. సోషల్ వెల్‌ఫేర్ పాఠశాలలలోని ఉపాధ్యాయులు రిటైర్ కాగానే వారికి పెన్షన్ ఇవ్వటం జరుగుతున్నది. అయితే అది ఒక నిర్ణీతపద్ధతి ప్రకారం, ఒక క్రమపద్ధతిలో అందరికీ ఒకేరకంగా పెన్షన్ ఇవ్వటం అన్నది జరగటంలేదు. మనిషికొకరీతిగా ఈ పెన్షన్ ఇవ్వటం జరుగుతున్నది. వారికి పెన్షన్ ఇవ్వటానికి ఒకపద్ధతి నిర్ణయించాలి. 30, 40 సంవత్సరాలు సోషల్ వెల్‌ఫేర్‌లో పనిచేసి, వృద్ధులై రిటైర్ అయిన ఉపాధ్యాయులు తమ అంత్యదశలో సుఖంగా ఉండటానికి వీలైన మొత్తాలను వారికి పెన్షన్‌గా ఇవ్వాలనికోరుతున్నాను. మాకు ప్రభుత్వంవారు ఇస్తున్న డబ్బు ఏమాత్రం చాలటంలేదని మా స్వజాతీయులవారందరూ గుర్తించిన విషయమే. ప్రభుత్వం ఇచ్చిన స్వల్పమొత్తంకూడ సక్రమంగా వినియోగం కావటంలేదని ఘంటాపథంగా చెబుతున్నాను. ఇది డిపార్టుమెంటల్‌గా దుబారా జరుగుతున్నదితప్ప హరిజనులకు వెనుకబడిన జాతులవారికి ఆ డబ్బు ఉపయోగపడటంలేదు. గత సంవత్సరం కొన్ని హాస్టల్స్‌కు మార్చి 28వ తేదీ హఠాత్తుగా రికగ్నిషన్ ఇవ్వటం, అది అన్యాయమని మేము పిటీషన్ పెట్టటం, వారు ఎంక్వయిరీచేసి, అంతా చక్కగానే ఉన్నదని రిపోర్టు పంపించటం జరిగింది. ఇది చాలా అన్యాయం. డిశంబరు 10 వ తేదీన మా తూర్పుగోదావరిజిల్లా ఎం. ఎల్. ఏ.లం నలుగురము ముఖ్యమంత్రిగారిని, డైరెక్టర్ గారిని కలుసుకొని మా సమక్షంలో హరిజన గ్రాంట్స్ ఏర్పాటుచేయవలసిందని కోరాము. డైరక్టర్ గారుకూడ దానికి అంగీకరించారు. మొన్న ఫిబ్రవరి 18 వ తేదీన వారిని దర్శించి హరిజన గ్రాంట్స్ గురించి కోరాను. "మీరెవరు ఉండనక్కరలేదు; నేను న్యాయంగా చేస్తాను" అని చెప్పటం జరిగింది. వారు 19 వ తేదీ రాత్రి ఈ గ్రాంట్సు వేయటం జరిగిందట. 20 వ తేదీ నేను వెళ్ళి లిస్టు అడిగితే డైరెక్టర్ ఆఫీసులో నాకు లిస్టు ఇవ్వలేదు. ఎవరో మేనేజర్ లిస్టు తీసుకువచ్చి చూపిస్తే, మేము చూడగలిగాము. ఆ విషయం వెంటనే ఫైనాన్స్ మినిస్టర్ గారికి, ముఖ్యమంత్రిగారికి మనవి చేశాను ఆ శాఖకు చెందిన మంత్రిగారికికూడ చెప్పాను. ప్రభుత్వం ఇస్తున్న స్వల్ప డబ్బు అయినా సక్రమంగా హరిజనులకు ముట్టేటట్లుగా చూడవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. మల్లారెడ్డి (సుల్తానాబాద్) : అధ్యక్షా, మద్యనిషేధ శాఖామాత్యులు ప్రవేశపెట్టిన రెండు డిమాండ్సులో సోషల్ వెల్ఫేర్, బ్యాక్ వర్డ్ క్లాసెస్ కు చెందిన డిమాండ్ ను బలపరుస్తున్నాను. కాని ఎక్సైజ్ డిమాండ్ నుమాత్రం నేను పూర్తిగా వ్యతిరేకిస్తున్నాను. మనదేశంలో ఉన్న బీదతనానికి కారణము ఏమిటో మొట్టమొదట మన ప్రియతమ నాయకుడు గాంధీగారు మన అందరిముందర పెట్టినారు. ఒకటి– అంటరానితనము– అస్పృశ్యత. రెండు–సురాపానము. ఈ రెండూ సమాజానికి చీడ పురుగులువంటివి అన్నారు. వాటిని మనం ఎంత త్వరలో వీలైతే అంతత్వరలో తొలగించుకోవాలని మన రాజ్యాంగములోకూడ పొందుపర్చుకున్నాము. అందుకు తాము శ్రద్ధ తీసుకొంటామని కేంద్ర రాష్ట్రప్రభుత్వాలు చెబుతున్నవిగాని, శ్రద్ధ తీసుకోవటం లేదు. అందుకు తగిన కార్యక్రమాలు చేపట్టలేదు. సోషల్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంట్ కు కేటాయిస్తున్న డబ్బు ఏవిధంగా చూసినా సరిపోదు. హరిజన గిరిజన వెనుకబడిన జాతులవారిని కేవలం ఈ డబ్బుతోనే బాగుచేయాలని నేను అనను. హరిజనగిరిజన వెనుకబడిన జాతులవారికి చెందిన కొందరు శాసనసభ్యులుగా, పార్లమెంటు సభ్యులుగా ఎన్నుకోబడటం జరిగింది. వారు గ్రామాలలోని పేదజనుల దగ్గరకు పోయి సహాయం చేసినట్లు కనుపించదు. వారిని బాగుచేయటానికి ఈ సభ్యులందరు గ్రామాలకు తరలిపోవాలని, వారిని సరైన పద్ధతిలో ఎడ్యుకేట్ చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. తెలంగాణాప్రాంతంలో మద్యనిషేధం అమలుజరపము–ఇప్పుడున్న అత్యవసరపరిస్థితులదృష్ట్యా అమలుజరపటంలేదని అంటున్నారు. మద్యనిషేధం లేని కారణంగా మన రాష్ట్రంలో ఎంత అవినీతి హెచ్చుతున్నదో నేను చెప్పనలవికాదు. డిపార్టుమెంటువారు దుకాణాలను ఆక్షన్ వేస్తున్నారు. అందువల్ల ధనవంతులు ముందుకు వస్తున్నారు. పదిరూపాయలుఉన్నది రు. 100 ఉన్నది వెయ్యిరూపాయలువరకు పెరుగుతున్నది. దుకాణాలమీద పన్ను పెంచుతున్నారుగాని, చెట్లసంఖ్య మాత్రం అంతే ఉంటున్నవి. వస్తున్న మద్యము తక్కువ. త్రాగేవారికి కొద్దికల్లు సారా పోసి వారిని మత్తులో పెట్టాలనే దృష్టితో హైడ్రో క్లోరైడ్ అనే మత్తుపదార్థములను వాడుతూ హెచ్చు డబ్బు సంపాదించబడుతున్నది. త్రాగేవారి సంఖ్య ఎక్కువ అవుతున్నది. ప్రజలు పేదవాళ్లైపోతున్నారు. త్రాగేవారిలో అధికులు ఈ మాల మాదిగులు, హరిజనులు గిరిజనులు ఉన్నారు. వెనుకబడిన జాతులవారియొక్క, హరిజనులయొక్క జీవనప్రమాణం చాలా తక్కువ. వారి ఆర్థికస్థితి బాగుపరచి, వారిని పైకి తీసుకురావాలంటే– తప్పనిసరిగా మద్యనిషేధం అమలుజరపాలి. మద్యనిషేధం అమలు జరపకుండా, వారిని ముందుకు తీసుకుపోవటం సాధ్యంకాదు.

ఇంకా చాలా అన్యాయం జరుగుతున్నది. సూత్రప్రాయంగా అవినీతిని ఒప్పుకున్నాము అని దీనిని కొనసాగనివ్వండి ఏమి చిక్కులేదు. మద్యపాన నిషేధంలేని కారణంగా బీద జనం అనేక లంచాలు యిచ్చుకోవలసి వస్తున్నది. దీనివల్ల excise departmentలో అధికారులు బాగుపడ్డారు. ప్రతి అధికారి బాగుపడ్డాడని నేను అనడం లేదుగాని అధిక సంఖ్యలో బాగుపడ్డారు. మొదటి పరిస్థితులకు యిప్పటి పరిస్థితులకు పోల్చిచూడండి. వాళ్ళ పరిస్థితులు ఏమైపోయినాయో, హరిజనులు బాగుపడలేదు. మధ్య తరగతివాళ్ళు బాగుపడలేదు. శ్రీమంతులు పన్ను చెల్లించుకుంటే వాళ్ళకు ఏమి నష్టంలేదు. గాంధీ సూత్రాలను అవలంబించి బాగుచేయాలి అనుకొన్నప్పుడు మద్యపాన నిషేధం జరగనంతవరకు అది సాధ్యంకాదు. రాష్ట్రప్రభుత్వాలకు కేంద్ర ప్రభుత్వానికి దీనిని గురించి ఒక చిక్కు వచ్చింది. సూత్రాన్ని వారు ఒప్పుకుంటున్నారు. కాని డబ్బు ఎట్లారావాలి అనేది సమస్య అయిపోయిందని అంటున్నారు. నిజమే కావచ్చు కాని అవినీతి పెరిగి పోతూఉంటే అత్యవసర పరిస్థితి దూరమైన తరువాత ఈఅవినీతిని ఒకేసారి నిర్మూలనం చేయాలంటేకూడ సాధ్యంకాదు. పైరులకు చీడపురుగులు తగిలి ప్రతి సంవత్సరం ఎక్కువై పోయినట్లే మానవుని నీతి అంతా చెడిపోయిన తరువాత ఒకేసారి అత్యవసర పరిస్థితి దూరమైపోయిన తరువాత ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టినాగాని వారికే చాల కష్టమై పోతుందనీ నేను మనవి చేస్తున్నాను. త్రాగేవాళ్ళ దగ్గరనుంచి పన్ను వసూలు చేస్తున్నాము అంటున్నారు. Prohibition పెట్టి ప్రతివారిమీద కొంతపన్నువేసి నిర్బంధంగా వసూలు చేసినాగాని యివ్వడానికి తయారుగాఉన్నారు. గాని అవినీతి హెచ్చు పెరిగి పోతూఉంటే చూడడానికి యిష్టపడడంలేదు. బహిరంగంగా ప్రతి గ్రామంలో బజారులలో, దుకాణాలలో ప్రతిచోట కల్లు సారాయి అమ్మడం చూస్తూఉంటే చాల కష్టమై పోతూఉంది. ముఖ్యమంత్రిగారుకూడ యిక్కడే ఉన్నారు. ప్రజలను educate చేసే కార్యక్రమం ఒక్కటైనా యివ్వండి లేకపోతే తక్షణమే చర్య గైకొని వచ్చే సంవత్సరమైనా మద్యపాన నిషేధాన్ని తెలంగాణాలో అమలుజరపాలని కోరుతున్నాను. ఎంత తొందరగా అయితే అంతమంచిది. హరిజనులను బాగుచేసేందుకు భూములు పంచినామని అన్నారు. చాల చక్కటి కార్యక్రమం బాగానే ఆలోచించారు. వాళ్ళకుకూడ కొంత భూమి ఉండాలి. చాల రోజులనుంచి కూలి నాలి చేసుకొని ఏమి భూమి లేకుండా ఉండడం మంచిదికాదు. అందరితోపాటు వాళ్ళుకూడ జీవనోపాధి కల్పించుకోవాలి. అయితే మనం పంచిపెట్టిన భూములు ఎంతమందికి ఉచితంగా దొరికినాయి? తెలంగాణా అంతటా వాళ్ళభూములు కొనుక్కున్నట్లు అయింది. అప్పులు తెచ్చుకొని, లంచాలుకూడ చెల్లించుకోలేక పోయినారు. ఇప్పుడు లంచాలు క్రింద ఆ భూములు తాకట్టుపడ్డాయి. మామూళ్ళక్రింద డబ్బు చెల్లించుకున్న తరువాత కాస్తో

కూస్తో ఆ భూములు దొరికినాయి. అవికూడ సక్రమంగా దొరకడంలేదు. ఎన్నో files pendingలో పడిఉన్నాయి. తక్షణమే చర్యతీసుకొని ఆ భూములు హరిజన గిరి జనులకు ఎంత తొందరగా వీలుఉంటే అంత తొందరగా ఈ జమాబందిలో ఆ భూములు దొరికేటట్లు చేయాలని ముఖ్యమంత్రిగారికి, Excise మంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. భూములనుంచి తొలగించినారు అనడం కాదు పట్టాలు కాకుంటే కూడ తృప్తిలేదు. వారు తగిన చర్యలుతీసుకొని లంచాలు తక్కువ చేయనంతవరకు ఈ అవినీతిపోదు. అధికారులు లంచాలు తీసుకుంటూ విచ్చలవిడిగా జీతగాళ్ళను విడిచిపెడుతున్నారు. ప్రతిచోట దుకాణాలు పెడుతున్నారు. నాగరికులైన స్త్రీ పురుషులకు చాలకష్టంగా ఉంటోంది. నేను ఏదో ఒక గ్రామం గురించి చెప్పడంలేదు. ప్రతి గ్రామం విషయం చెపుతున్నాను. తెలంగాణా అంతటా, వారు తిరిగి చూచితే, విచ్చలవిడితనం జరుగుతూ ఉన్నదని. దీనిని తొందరగా దూరం చేయాలని తమద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారిని, ఆబ్కారీ శాఖామాత్యుల వారిని కోరుతున్నాను. హరిజనులకు గిరిజనులకు ప్రతి గ్రామంలో ప్రత్యేకంగా యింతవరకు బావులులేవు. వారు బావులు లేక చాల యిబ్బంది పడుతున్నారు. బావులు జిల్లా పరిషత్ సమితులద్వారా అక్కడ త్రవ్వించాలని ఆదేశాలు ఉండవచ్చుగాని అక్కడ పని సక్రమంగా జరగడంలేదు. ప్రతిగ్రామానికి ఒక బావి యింతవరకు తయారైనట్లు కనబడదు. దాని విషయంలో చాల శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నామని ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినారు. వారి కార్యక్రమం ఏమిటో నాకు బాగా తెలుసు. ప్రతి గ్రామంలో హరిజనవాడలో ఒక బావి తప్పకుండా ఉండాలని వారు మనముందు చాలసార్లు చెప్పినారు. అటువంటి ఆజ్ఞలుకూడ ఉన్నాయి. కాని అక్కడ పనిసాగి బావుల త్రవ్వకం జరగడంలేదు.

డా. టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు (విజయవాడ–సౌత్):—అధ్యక్షా, మహాత్మ గాంధిగారు మనదేశంలో నాయకత్వం వహించి నప్పటినుంచి వారు జాతికి ప్రసాదించిన అతి ముఖ్యమైన కార్యక్రమాలలో మద్యపాన నిషేధం ఒకటి. అంటరానితనం నిర్మూలన ఒకటి. ఖాదీని గురించిన సమస్య మనఎదుట లేదు. దానిని గురించి మనం చెప్పుకోవలసిన పనిలేదు. మన రాజ్యాంగంలోకూడ వీటన్నిటిని directive principles ద్వారా పొందు పరచడం మనకు తెలిసిన విషయమే. అయితే ఈ రెండు ఎంతవరకు సఫలీకృతం అయిన దనేది ఆలోచించవలసి ఉన్నది. మద్య నిషేధం గురించి తీసుకున్నట్లతే ఒక అంచనా ప్రకారం నేడు మనదేశంలో 100 కి 6 మంది త్రాగేవారు ఉన్నారని ఒక expert గారు చెపుతున్నారు. అమెరికా ఇంగ్లండు దేశాలలో 100 కి 60 మంది త్రాగుబోతులు ఉన్నారని తెలుస్తున్నది 100 కి 6 మంది త్రాగేవారు.

ఉండే మనదేశంలోనే యిది జయప్రదం కాకపోతే ఇంకెక్కడ prohibition జయప్రదం అవుతుందో ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఎందుకు జయప్రదం కాలేదు అని అడుగుతున్నారు. నేను మొదట మనవి చేసినట్లుగా ఈ కార్యక్రమం మహాత్మాగాంధిగారు యిచ్చారు. మహాత్మాగాంధిగారు యిచ్చిన 18 సూత్రాల నిర్మాణ కార్యక్రమంలో నుంచి యిది తీసుకోబడింది. ఇది ఒక ప్రధానమైన అంశం. పరిపాలన వికేంద్రీకరణ, ఉత్పత్తి వికేంద్రీకరణ యివి రెండు ప్రవేశపెట్టి దానితోపాటు మద్యపాన నిషేధముకూడ వికేంద్రీకరింపబడిన పరిపాలనకు అప్పజెప్పినట్లయితే ఇది చాలవరకు ఈ 10 సంవత్సరాలలో జయప్రదం అయ్యేదేమోనని ఆశిస్తున్నాను. మన దేశంలో పరిపాలన దక్షత కలిగినవాడు అని కీర్తిపొందిన రాజగోపాలాచారిగారు 1939లో మద్రాసు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు మద్యపాన నిషేధం ప్రవేశపెట్టారు. F. W. డిక్సన్ I. C. S. Officerను పరిపాలన దక్షతగలవాడు అని పేరుతో పొందిన వారిని prohibition directorగా పెట్టినారు. అప్పటి ఫలితాలు యిప్పటి ఫలితాలు పోల్చి చూచినట్లయితే చెప్పకోతగ్గ మార్పుఏమీ లేదు. ఆ కాలంలో పరిపాలన దక్షత రాజగోపాలాచారిగారికి ఉన్నదని అనుకుంటే ఈ రోజులలో మన ముఖ్యమంత్రి సంజీవరెడ్డిగారు పరిపాలన దక్షుడు, సిద్ధి సంకల్పుడు అనే ప్రతీతి వచ్చినమాట అతిశయోక్తి కాదు. ఎందుకు విజయం కాలేదు అంటే decentralised administrationలో సఫలీకృతం కావలసిన prohibitionను bureaucratic system of administrationలో పొందు పరచి నందువల్ల ఇది సఫలీకృతం కాలేదని నా అభిప్రాయం. పంచాయితీ రాజ్యస్థాపన జరిగింది. కనుక prohibition ను పంచాయితీలకు అప్పజెప్పినట్లయితే చాలవరకు జయప్రదం అవుతుందేమోనని నా అభిప్రాయం. అన్ని పంచాయితీలకు ఏకకాలమందు అప్పజెప్పినట్లయితే ఫలితాలు రావడానికి అవకాశం ఉండదు అని అనుకుంటే అనుకోవచ్చు. మనం అనేకరంగాలలో ప్రయోగాత్మక స్కీములు అని చెప్పకుంటున్నాము అలాగే ఒక జిల్లాలోనో ఒక సమితి ప్రాంతంలోనో లేకపోతే అభ్యుదయం చెందిన పంచాయితీకు ప్రభుత్వం బహుమతులు యివ్వడం జరుగుతోంది, అలా అభ్యుదయంగా, ఆదర్శప్రాయంగా పనిచేస్తున్న పంచాయితీలకైనా prohibition enforcement అప్పజెప్పి వాటి ఫలితాలను evaluate చేస్తే బాగా ఉంటుందేమోనని నేను అభిప్రాయ పడుతున్నాను.

మరొక విషయం దీనివలన డబ్బునష్టంఅవుతున్నది అంటున్నారు. ఒక రకంగా చూస్తే డబ్బు నష్టం ఏమీ జరగడంలేదని నా అభిప్రాయం. ప్రొహిబిషన్‌వల్ల వచ్చే ఎక్సయిజ్ రెవిన్యూ నష్టాన్ని పూడ్చటానికి శ్రీమాన్ రాజగోపాలాచారిగారు ఆనాడు

అమ్మకం పన్నును ప్రవేశపెట్టారు. ఇటీవల ఒక గౌరవ సభ్యుడు అడిగినప్రశ్నకు మంత్రిగారు జవాబు చెబుతూ ఆంధ్రప్రాంతములో ప్రొహిబిషన్ ప్రవేశపెట్టి నందువల్ల 5 కోట్ల చిల్లర ఆదాయం నష్టమవుతున్నది అన్నారు. అయితే అమ్మకంపన్ను మూలంగా రాష్ట్రం మొత్తంమీద 12 నుండి 14 కోట్లవరకు వస్తున్నది. (ఆంధ్రలో 7 కోట్లవరకు, తెలంగాణాలో మిగతాది వస్తున్నది). తెలంగాణాలో ప్రొహిబిషన్ అమలు జరిపితే 10 కోట్ల నష్టం వస్తుంది అన్నారు. తెలంగాణాలో ప్రవేశపెట్టే ఆలోచన ఎలాగూ లేదు కాబట్టి ఆంధ్రలో వచ్చే నష్టంకంటే అమ్మకం పన్నులో లాభం ఎక్కువగా వస్తున్నది అనే విషయం అంకెలవల్ల తెలుస్తుంది. ఆమేరకు అమ్మకం పన్నులో రిలీఫ్ యివ్వవలసిందిగా ఆర్థిక మంత్రిగారిని నేను కోరుతున్నాను. రేపు 29వ తేదీన 'రేషనలైజేషన్ ఆఫ్ సేల్సుటాక్సు' అనే బిల్లు సభముందుకు తీసుకువస్తున్నారు. కాబట్టి ఆ సందర్భంలో ఈ రిలీఫ్‌గూర్చి ప్రస్తావించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

ఇక మిగతా సంక్షేమ తరగతులగూర్చి చూసినప్పుడు—ఆనాడు ప్రకాశంగారు ఒక కోటిరూపాయలు హరిజన సంక్షేమంకొరకు కేటాయిస్తే దానికి అప్పుడు కాంగ్రెసు అధ్యక్షులు యిది చాలా ఆదర్శవంతమైన బడ్జెటు అని కొనియాడుతూ ఉత్తరం వ్రాసిన సంగతి తమకు తెలుసు. ఈనాడు 7 నుండి 10 కోట్లవరకు ఈ ఖర్చు జరుగుతున్నది. ఫలితాలు చాలా సంతృప్తి కరంగానే వున్నవని మనవిజేస్తున్నాను. అయితే పదిహేను సంవత్సరాలలో నూటికి నూరుపాళ్ళు ఫలితాలను సాధించడం ఎంత గొప్ప ప్రభుత్వానికి సాధ్యమయ్యే విషయంకాదు. ఇంత ఫలితాన్ని సాధించిన ప్రభుత్వాన్ని, ప్రభుత్వోద్యోగులను కూడ నిజంగా అభినందించవలసివున్నది. నాముందు అనేక మంది హరిజన శాసన సభ్యులు మాట్లాడుతూ యీడబ్బు దుర్వినియోగం అవుతున్నది. అధికార్లలో లంచగొండితనం పెరిగిపోతున్నది, ఈ డబ్బు హరిజన గిరిజన అభివృద్ధికి ఉపయోగ పడడంలేదు అని అంటున్నారు. బాధ్యతగల సభ్యులు ఎలాంటి ఆరోపణలు చేసినా దీని విషయమై ఒక కమిటీని నియమించి ఈరంగములో ఏవిధంగా పనులు జరుగుతున్నవో భోగట్టా అంతా సభముందు పెట్టిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ప్రభుత్వంవారు నడుపుతున్న సబ్సిడైజ్డు హాస్టల్సు వున్నవి. హరిజనులు నడుపుతున్న హాస్టల్సు ఉన్నవి. ఆ రెండు హాస్టల్సులో విద్యార్థులకుయిచ్చే ఆహారాన్ని వైద్యుడుగా నేను పరిశీలించడం జరిగింది. అనేకమంది విద్యార్థులు నా వద్దకు వైద్యసలహా కొరకు వచ్చినప్పుడుగాని, నేను హాస్టలుకు వెళ్ళినప్పుడుగాని చేసిన పరిశీలన ప్రకారం ఆ ఆహారంలో న్యూట్రిషనల్ వాల్యూ చాలా తక్కువగా వున్నదనే విషయాన్ని చాలావిచారకరంగా చెప్పవలసివస్తున్నది.

ఆవిద్యార్థులు తమ యింటివద్ద తినే ఆహారానికి, హాస్టల్సులో యిచ్చే ఆహారానికి తేడా ఏమైనా వున్నదా; హాస్టల్సులో యిచ్చే ఆహారంలో విటమిన్స్ ఏమైనాఉంటున్నాయా, న్యూట్రిషన్ వాల్యూ ఏమైనా వుంటున్నదా అనే విషయాలు చూడవలసివుంది. డైరెక్టర్ ఆఫ్ న్యూట్రిషన్ రిసెర్చి ఇన్‌స్టిట్యూట్ హైదరాబాద్‌లో వున్నది. ఈ మెను వారికి పంపి పరిశీలింపజేయిస్తే తెలిసిపోతుంది. ముఖ్యంగా మజ్జిగగురించి చెప్పవలసివుంది. ఆరోజుల్లో శాసనసభలో ఎంతో గల్లంతు ఈ విషయమై జరిగిన సంగతి తమకు తెలుసు. మన హాస్టల్సులో మజ్జిగ యివ్వడంలేదని తెలుస్తున్నది. ఈ డైట్‌లో మార్పు తీసుకువచ్చేందుకు ప్రస్తుతం యిస్తున్న మెను డైరెక్టర్ ఆఫ్ న్యూట్రిషనల్ రిసెర్చి ఇన్‌స్టిట్యూట్ వారికి పంపించి వారి పరిశీలనకు అనుగుణంగా ప్రభుత్వం దీనిని సవరిస్తుందని ఆశిస్తున్నాను. సబ్సిడైజ్డు హాస్టల్సు సంగతి తమకందరికీ తెలుసు. 'సబ్సిడీ' అంటే హాస్టలునడిపేవారు కొంత సొమ్ము పెట్టి హాస్టలు నడుపుతూంటారు. వారివద్దనున్న స్థోమతులకు డబ్బు యిస్తుంటారు. ఈ సబ్సిడీ దుర్వినియోగం అవుతుందా, సద్వినియోగం అవుతుందా అనే విషయం పరిశీలించడానికిగాను యిందాక నేను చెప్పినట్లుగా ఒక కమిటీని నియమించి తెలుసుకుంటే ఇలాంటి ఆలోచనలు రావడానికి అవకాశం తక్కువగా వుంటుందని మనవిచేస్తూ ఈ అవకాశం కలగజేసినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను. చివరిగా మరొక్క విషయం మిగిలిపోయింది. అదికూడా మనవిచేసి సెలవు తీసుకుంటాను.

ఎక్సయిజ్ డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించి మెడిసినల్ అండ్ టాయిలెట్ యాక్టు ఒకటి ఉన్నది. దానిక్రింద మందులమ్మే (Chemists) ప్రతివారూ హెచ్- లైసెన్సు తీసుకొనవలసివుంది. ఈలైసెన్సు ఫీజుగా 50 రూపాయలు వసూలుచేస్తున్నారు. కాని ఆలైసెన్సు ఎట్లా అమలుజరుపుకోవాలోమాత్రం వారికి చెప్పేవారెవరూలేరు. ప్రొహిబిషన్ ఆఫీసర్‌గాని, కమీషనర్‌గాని ఎవరూ వారికి సహాయకారిగా వుండడంలేదు, మెడిసినల్ అండ్ టాయిలెట్ ప్రెపరేషన్సులో ఆల్కహాల్ లేనిదానికి ఎక్సయిజ్ సుంకం ఏమీ యివ్వవలసిన పనిలేదని చెప్పారు. అది మంత్రిగారు అందజేసిన పత్రంలో కూడా వున్నది. తమరు అనుమతిస్తే అది చదివి వినిపిస్తాను.

"In the case of medicinal and toilet preparations which contain alcohol in the final product, duty is levied on the alcohol contained in it as per the provisions of the Medicinal and Toilet Preparations Act which is a Central Act. But when the final pro-

duct does not contain any trace of alcohol, the alcohol being destroyed in the process of manufacture, no levy under the Medicinal and Toilet Preparations Act can be made ''

అని ఈవిధంగా స్పష్టంగా ఈపత్రంలో తెలియజేసారు. కాని ఆచరణలో ఏమిజరుగుతున్నదో చూడండి. ప్రతిజిల్లాలో ఎక్సయిజ్ వుద్యోగులు వెళ్ళి విధిగా ప్రతి కెమిస్టుకుకూడా 50 రూపాయిలు తీసుకొని లైసెన్సులు యిస్తున్నారు. వారు లైసెన్సులు పొందినతరువాత సంవత్సరం ఆఖరులో మరల ఉద్యోగస్తులు వచ్చి 'మీరు సక్రమముగా దీనిని అమలుజరపలేదుకాబట్టి మీ లైసెన్సు కాన్సిల్ చేస్తున్నాం' అంటున్నారు. వారు ఏవిధంగా దానిని అమలుచేయాలో ఒక్కరూ వారికి చెప్పడంలేదు. అందువలన జిల్లాలలోని ఉద్యోగులకు యీవిషయంలో స్పష్టమైన వుత్తర్వులు యివ్వవలసినదిగా మంత్రిగారిని కోరుతూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎం. వీరరాఘవరావు (ప్రత్తిపాడు) :–అధ్యక్షా, ప్రభుత్వంవారు సంక్షేమ కార్యక్రమాల నిమిత్తం 3 కోట్ల 38 లక్షల 96 వేల రూపాయిలు కేటాయించినందుకు సంతోషం. వెనుకబడినజాతులక్రింద యింకా కొన్నికులాలను కలిపారు. అప్పుడు యీ పద్దులో కేటాయించిన మొత్తం చాలదని మనవిచేస్తున్నాను. గిరిజనుల అభివృద్ధి ఎక్కువ శ్రద్ధతీసుకుంటున్నామని ప్రభుత్వం చెబుతున్నదిగాని, మన్యప్రాంతాలలో ఎటువంటిసదుపాయాలు చేయడంలేదు. అందువలన ప్రభుత్వోద్యోగులు అక్కడికి రావడానికి వెనుకాడుతున్నారు. తిండి సరిగా దొరకదని, మలేరియా వస్తుందని సరియైన సౌకర్యాలు లేవని భయపడుతున్నారు. ప్రభుత్వం కేటాయించే మొత్తాలుకూడా ఆప్రాంతంవారి క్షేమానికి ఉపయోగించడంలేదు. ప్రభుత్వం కార్పొరేషన్ ద్వారా అక్కడి దినుసులను కొని మార్కెట్టుకు తీసుకువచ్చి అమ్మిస్తున్నారు. వ్యాపారస్థుల మోసంనుండి వీరిని రక్షించడానికి యిది యేర్పాటు చేశారు. ఇది మంచిదే. ఆఫీసర్సు లారీలు, జీపులలోవెళ్ళి అవి కొంటున్నారు. రైతులదగ్గరనుంచి కొని ఆఫీసర్స్ వెంటనే అదే మార్కెటులో ఎక్కువలాభాలకు అమ్ముతున్నందువల్ల మన్యవాసులు తాము పండించిన పంటను యీ ఫినాన్సు కార్పొరేషనుకు అమ్మక దొంగతనంగా అమ్ముకుంటున్నారు. నా ప్రత్తిపాడు నియోజకవర్గంలో 46 మన్యపుగ్రామాలు వున్నాయి. అక్కడ వున్న రెండు మార్కెట్స్‌కు నేను వెళ్ళాను. ఫినాన్స్ కార్పొరేషను మేనేజరుతో డిస్కస్ చేశాను. వారు మన్యవాసులు తాము దినుసులను కార్పొరేషన్ ద్వారా అమ్మించే ప్రయత్నం చేయండి అని నన్ను అడిగారు. అప్పుడు మన్యవాసులనందరినీ

సమావేశపరచి అడిగితే వారు అయ్యా, మాకు తూకంలో వర్తకులు అన్యాయం చేయడం లేదు. కాని ప్రభుత్వం నియమించిన యీ ఫినాన్స్ కార్పొరేషనువారు మాదగ్గర చౌక ధరలకు కొని వర్తకులకు వెంటనే ఎక్కువ లాభాలకు అమ్ముకుంటున్నారు. అందువల్ల మాకు వారికమ్మడానికి యిష్టంలేదు అన్నారు. ప్రభుత్వమునకు మాకు ఉపకారం చేయాలనే ఉద్దేశం వుంటే మాకు స్వేచ్ఛగా వ్యాపారం చేసుకోడానికి అవకాశం కల్పించాలి. కాబట్టి వారు నిర్బంధించి పన్నురూపంలో వసూలుచేసేటట్లు, అధికారం చెలాయించకుండావుంటే మాకు అదే చాలు అని చెప్పారు ఫినాన్స్ కార్పొరేషను వారు మన్యవాసులు అమ్మే దినుసులు వారి యిష్టంమీదనే కొనాలి కాని బలవంతంచేయ డానికి వీలులేదని ఆ రూల్సు కొంచెం సడలించాలి. మేము కొంత ఏరియా లీజుకు తీసు కున్నాము, అక్కడపండించిన దినుసులు మేమే కొని అమ్మాలికాని వారు ప్రత్యేకంగా అమ్మడానికి వీలులేదు. అట్లాచేస్తే మేము విధించే చీటీడబ్బు చెల్లించాలి అని చెబు తున్నారు. మన్యవాసుల క్షేమంకోసం ప్రభుత్వం యీ ఫినాన్స్ కార్పొరేషను ఏర్పాటు చేసినప్పుడు వారి స్వేచ్ఛావ్యాపారానికి భిన్నంగాకుండా, కార్పొరేషను మెంబర్స్, అధికారులు సక్రమంగా ప్రవర్తించేటట్లు ప్రభుత్వం తెలియపరచాలని కోరు తున్నాను. మనకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 16 సంవత్సరాలయినప్పటికీకూడ ప్రభుత్వం వాటి నింతవరకు మన్యగ్రామాలుగా డిక్లేర్ చేయలేదు. 46 గ్రామాలున్నాయి మేము ముఖ్యమంత్రిగారికి వ్రాసుకున్నాము. వారు దయతో మాకోరిక ప్రకారం డిపార్టుమెంటు సెక్రటరీకి పంపించి, రికమెండ్ చేయించి, సెంట్రలు గవర్నమెంటుకు పంపారని తెలియ జేశారు. చాల సంతోషం. ఇందుకు ముఖ్యమంత్రిగారిని అభినందిస్తున్నాను. సెంట్రలు గవర్నమెంటు ఆమోదంపొంది ఆ 46 గ్రామాలు డిక్లేర్ కావాలంటే చాల కాలం పట్టుతుంది. మన్యవాసులకు ప్రభుత్వం యిచ్చే సౌకర్యాలు వీరికికూడ అందే టట్లు ప్రభుత్వం చేయాలని కోరుతున్నాను. ప్రభుత్వ అజాగ్రతవల్లనే ఆ 46 గ్రామాలు ఇంతవరకు డిక్లేర్ కాకుండా ఉండిపోయాయి కాబట్టి అవి డిక్లరేషన్ పొందేలోపున మన్యవాసులకిచ్చే సౌకర్యాలు యివ్వాలని కోరుతున్నాను. హరిజనుల ఇండ్లస్థలాల విషయం పంచాయితి సమితులకు, జిల్లాపరిషత్తులకు అప్పజెప్పారు. అవి గ్రామాలలో పార్టీకక్షలదృష్ట్యా వెనుకబడ్డ కులాలకు, హరిజనులకు ఎక్కువసౌకర్యాలు చేయలేక పోతున్నారని చెప్పడానికి విచారిస్తున్నాను. హరిజనుల నివాసస్థలం విషయంలో జిల్లా పరిషత్తుకు సంబంధంలేకుండా జిల్లా కలెక్టరు ఆధ్వర్యంక్రిందనే వుంచితే న్యాయం జరుగుతుందని మనవిజేస్తున్నాను. మన్యగ్రామాలలో మంచినీటి వసతులు పంచాయతీ సమితులద్వారా కలిగించుకోవాలంటే శ్రమదానం యివ్వవలసివస్తోంది. సోషల్ వెల్ఫేర్ డిపార్టుమెంటుద్వారా కొండగ్రామాలలో నివసించే ప్రజలకు మంచినీటి వస

తులు కల్పించడానికి పూనుకొని ఎలాట్ మెంట్స్ శాంక్షను చేయాలని కోరుతున్నాను. వెనుకబడ్డ కొన్ని జాతులకు సాంఘిక సంక్షేమం పేరుతో కొన్నికోట్లు కేటాయించి, ఖర్చు చేస్తున్నందుకు సంతోషం. కాని కులాలవారిగా వెనుకబడినవారని కాకుండా అన్ని కులాలలోవున్న బీదప్రజలకు సహాయంచేయడం చాల న్యాయమని మనవి చేస్తున్నాను. మిగతా విషయాలలో సమానంగా చేయలేకపోయినా విద్యార్థులు చదువుకొనేటప్పుడు స్కాలర్‌షిప్స్ వగైరా యివ్వడంలో ఫార్‌వర్డ్ క్లాస్, బాక్‌వర్డ్‌క్లాస్ అనే తారతమ్యం లేకుండా అన్ని కులాలలోని పేదవారికి ఈ అవకాశం యిచ్చి ప్రజల మన్ననలు పొందవలెనని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. నంజప్ప (పలమనేరు):-అధ్యక్షా, గౌరవనీయ సాంఘిక సంక్షేమ మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన ఈ హరిజన వెల్‌ఫేర్ పద్దును నేను మనస్ఫూర్తిగా బలపరుస్తున్నాను. హరిజనులు, గిరిజనులు, వెనుకబడిన తరగతులు—వీరికి సహాయం చేయడానికి ప్రభుత్వం కృషి చేస్తున్నందుకు వారికి అభివందనలు, ధన్యవాదాలర్పిస్తున్నాను. దీని మీద అనేకమంది సభ్యులు మాట్లాడారు. జిల్లా పరిషత్తుల యాజమాన్యం క్రింద సాంఘిక సంక్షేమం ఉండడం అంత బాగా లేదని అంటున్నారు. సంక్షేమశాఖను జిల్లా పరిషత్తునుంచి వేరు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇట్లాచేస్తే హరిజనులకు, గిరిజనులకు వెనుకబడ్డవారికి బావుల త్రవ్వకం, బంజర్లుయివ్వడం మున్నగు సహాయాలు లభిస్తాయి. ఇప్పుడు ఈ సౌకర్యాలు వారికి అందడంలో లోపాలు వున్నాయి. చిత్తూరుజిల్లాలో 1962–63 సంవత్సరంలో హరిజనులకు బావుల త్రవ్వకం గురించి యిచ్చిన 12 వేల రూపాయలు లాప్స్ అయిపోయింది. రెండు, మూడు కమ్యూనిటీ హాల్స్ శాంక్షను చేశారుగాని అవికూడ పూర్తి కాలేదు. ఒక స్కీము శాంక్షను అయి డబ్బు ఖర్చు చేసినా ఇప్పటికి రెండు మూడేళ్లయినా ఆ పనులు పూర్తి కాలేదంటే చాల విచారం వేస్తోంది. మూడవ ప్రణాళికలో హరిజనులకు 70 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుచేయబడుతోంది. ఈ సొమ్ము మంచి ఉద్దేశంతోటే ప్రభుత్వం యిస్తున్నది. ఇది సక్రమంగా ఖర్చు అయి, వారికి ఫలితం అందేటట్లు చూడాలని కోరుతున్నాను. పంచాయితీ సమితులలో ఆ ప్రెశిడెంటు తనకు కావలసినవానికో, ఎలక్షనులో తనవైపు పని చేసిన వానికో కాంట్రాక్టు యివ్వడం జరుగుతుంది. ఆ కంట్రాక్టరు ప్రెశిడెంటు అండన వుండి పనులు పూర్తిచేయలేక పోతాడు. ఆడబ్బు లాప్స్ అయిపోతుంది.

కాలనైజేషన్ స్కీము క్రింద గృహ నిర్మాణానికై ప్రభుత్వం చాలా గ్రామాలలో సహాయం చేస్తోంది. ఆ స్కీము సక్రమంగా పనిచేయుటలేదని చాలావరకు రుజువైనది. దాని బదులు ప్రతిగ్రామంలోను సంవత్సరానికి ఒకటి రెండు ఇండ్లు కట్టుకోడానికి ప్రభుత్వం ధన సహాయం చేస్తే—ఎంతవరకు పని అయితే అంతవరకు ప్రభు

త్యోద్యోగులు పైకం ఇస్తూ పూర్తి అయేసరికి పైకం అంతా చెల్లించే పద్ధతిలో సహాయం చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. Welfare డిపార్టుమెంటులోని ఉద్యోగులు హారిజనులంటే ఆదరాభిమానాలు కలిగినవారై ఉండాలి కాని ఏదో జీతంకోసం కాలం గడిపేవారివల్ల ప్రయోజనం లేదు. ఆఫీసర్లలో కూడా కులతత్వాలు పెట్టుకొని హాస్టల్సులో కలిసిమెలిసి పనిచేయలేని ఆఫీసర్లున్నారు. అంటరానితనం అనేది పట్టణ ప్రాంతాలలో కొంతవరకు పోయినా గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఇంతవరకు పోలేదు. చట్టబద్ధంగా విశాలదృక్పథంతో చర్యలు తీసుకోవాలని ఆ విశాల దృక్పథం అగ్ర జాతులలో కలిగించేందుకు ప్రభుత్వం తోడ్పడాలని ప్రార్థిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎస్. ఆర్. దాట్ల (అత్తిలి):- అధ్యక్షా, ఎక్సైజ్ డిమాండ్లు, సోషల్ వెల్ఫేరు డిమాండు కలిపి తీసుకురావడం వల్ల కొన్ని చిక్కులు ఏర్పడుతున్నాయి. ఒకే మంత్రిగారు అయినంతమాత్రం చేత వేరువేరుగా డిమాండ్లు ఎందుకు తీసుకురాకూడదో తెలియదు. ఎక్సైజ్ డిమాండుకు సంబంధించి మద్యపాన నిషేధచట్టం ఏమీ మేలుచేకూర్చలేదని పైగా అనేక అనర్థాలను తెచ్చిందని కాబట్టి దానినిరద్దు చేయాలని మేము పదేపదే చెబుతున్న విషయం, దానిని ప్రభుత్వం నిరాకరించడం కూడా సామాన్యమై పోయింది. ఇపుడు తిరిగి ఆ పాత పాటలోనికి పోదలచుకోలేదు. గౌరవసభ్యులు చలపతిరావుగారు మాట్లాడుతూ మనదేశంలో త్రాగేవారిసంఖ్య 6% అని అన్నారు. దేశం సంగతి నాకు తెలియదుకాని మన రాష్ట్రంలో 1947 లో మద్రాసు ప్రభుత్వం వారి లెక్క ప్రకారం 22% అని దరిమిలా 1957 లో 47% కు పెరిగిందని తెలుస్తుంది. ఇపుడు లెక్కలనే తీస్తే 6 నకు సున్న చేర్చవలెనేమో ప్రభుత్వం ఒక కమిటీ వేస్తే మన అందరి అనుమానం తీరిపోతుందని ఆ పని చేయాలని నా కోరిక.

డాక్టర్ టి. వి. యస్. చలపతిరావు :- 6% అని నేను చెప్పిన అంకె ఇండియన్ ఎక్స్‌ప్రెసు సంపాదకులు ఫ్రాంక్ మొరేస్‌గారి అంకె అని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎస్. ఆర్. దాట్ల:—అది తప్పు, నేను చెప్పిన లెక్క 1948 లో మద్రాసు ప్రభుత్వంవారు మనం కలిసి ఉన్నప్పుడు చేసిన ప్రకటన. కావాలంటే నేను reference ఇవ్వగలను. గత శాసనసభ సమావేశానికి ఈ సమావేశానికి మధ్యలో ఈ చట్టం విషయంలో వచ్చినమార్పులను తెలియచేయ దలచుకున్నాను. ఒకవైపు రైతు

లపై పన్నులు రద్దు మరొకవైపు యుద్ధ అవసరం రీత్యా అదనపు పన్నులువేసి ప్రజానీకాన్ని బాధించే బదులు ఈ దండగమారిన మద్యనిషేధచట్టం ఎందుకు రద్దుచేయకూడదనే వాతావరణం విపరీతంగా పెరిగిపోయింది. దీనిని రద్దుచేయాలని ప్రజాభిప్రాయంలో విపరీతమైన మార్పు వచ్చిందనే సంగతిని గమనించాలని ప్రభుత్వానికి విన్నవిస్తున్నాను. పార్టీ డిసిప్లిన్ వల్లనే మద్యనిషేధ చట్టాన్ని ఇక్కడ కాంగ్రెసు సభ్యులు బలపరుస్తున్నారని వారే బైటకుపోయి రద్దు అవడం ఇష్టమే అంటున్నారని మేము అంటే నిరాకరించేవారు, దానిని రద్దుచేయాలని కాంగ్రెసులోనే అశేష మెజార్టీతో శాసనసభ్యులందరు కలిసి సంతకాలు పెట్టిన సంగతి తెలిసిన తరువాత మేము చెప్పింది ఎంత సత్యమో తెలిసిపోయింది. ఈ సారి శాసనసభ జరిగేటప్పటికి రద్దయి పీడ పోతుందని డబ్బు వస్తుందని అందరూ ఆశించారు. అదంతా మంత్రుల సమావేశమైన తరువాత గాలిలో ఎగిరిపోయింది. కాంగ్రెసువారు ప్రవేశపెట్టిన చట్టాన్ని వెనుకకు తీసుకోవడానికి ప్రతిష్ట అడ్డుపెట్టుకోక, సాధు సుబ్రహ్మణ్యంగారి వంటి ప్రజలలో సంబంధం లేనివారి మాటలకు భయపడక దీనిని వెంటనే రద్దుచేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. నీరా సొసైటీలను ఏర్పాటు చేస్తామని అన్నారు. నాకు నవ్వు వస్తోంది. చంటిపిల్లలు బువ్వలాట లాడుకుంటూంటారు ఏ బరాణీనో పెట్టుకొని అదేఅన్నం, అదేకూర, అదేపులుసు, అని ఆడుకుంటూంటారు. అలా వుంది ప్రభుత్వ విధానం, నీరాషాపులను వేలంపెట్టే బదులు కనీసం కల్లుమీదనైనా నిషేధం తొలగించండి. దానితో ప్రభుత్వానికి ఆదాయం రావడం, గీతకార్మికుల శ్రేయస్సుకు దోహదం కలిగించడం, కనీసం అనధికారంగా అశాస్త్రీయమైన సారాత్రాగి ఆరోగ్యం పాడుచేసుకునే ఆంధ్ర ప్రజానీకాన్ని కాపుసారానుంచి రక్షించడం జరుగుతుంది. నీరా సొసైటీలు వేలం వేస్తామని అన్నారు. వివరాలు లేకుండా లోతుకు పోవడం సరియైనది కాదు. ప్రధాన విషయం ఒకటి గమనించాలని కోరుతున్నాను. నీరా విషయంలో ఇపుడుకల్లుకు ఉంచినరూల్సు యధాతధంగా ఉంచి పాటపెట్టడం వల్ల ఎంతమాత్రం ఉపయోగం లేదు. ఆ రూల్సులో 7 వ దాని ప్రకారం ఉదయం 7 గంటలు మొదలు మధ్యాహ్నం రెండు గంటల వరకే అమ్మాలి. రెండు గంటల తరువాత అమ్మకూడదు. దానిని పారబోయాలని రూలున్నది. త్రాగేవారందరు సాయంకాలమే త్రాగుతారు. ఇటువంటి రూలును సడలించాలి. ఇక unfermented stage అంటే ఏమిటి ? క్షణక్షణం ferment అవుతూనే ఉంటుందనేది తెలిసిన విషయమే, దీనికి ఒక డిగ్రీ దాటకూడదని అనాలి. ఆఫీసర్లకు రహస్యంగా ఇచ్చిన ఉత్తరువులేమంటే 7 డిగ్రీలవరకు ఒప్పుకోవచ్చునని. ఇది నిత్యం జరుగుతూనే ఉంటుంది. 10 నుంచి 12 డిగ్రీల వరకు పెట్టి ఆ పరిస్థితిలోనే నీరా వేలం పెట్టాలి కాని లేకపోతే సాధ్యం కాదు రూల్సుకు భిన్నంగా ఉండే tappers ను పట్టుకోవడానికి కాని

ప్రభుత్వానికి డబ్బు రావడానికి కాని అవకాశం ఉండదు. ఇటువంటి విషయాలలో Houseను confidence లోనికి తీసుకోవాలి. స్టాండింగ్ కమిటీ వేసుకుని దానిసలహా ప్రకారం చేసినా అభ్యంతరం లేదు. ప్రతిపక్షంలోని ముఖ్యులను సమావేశపరచి వారి సలహాలు తీసుకోవచ్చును. ఏమైనా ఈ house ను confidence లోనికి తీసుకుని చేయాలి. తరువాత. ఒక్క డబ్బునే దృష్టిలో పెట్టుకుని చేయకూడదు. గీత కార్మికుల శ్రేయస్సును దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో వ్యవసాయ కార్మికుల తరువాత గీత కార్మికులు, నేత కార్మికులు ప్రధానమైనవారు. వారికి ఇపుడు స్వర్ణకార్మికులు కలిసినారు. వారి వృత్తులు పోతున్నాయి. వారి శ్రేయస్సును దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. ఇటువంటి మార్పులు జరుగుతున్నప్పుడు tappers సంఘాల ప్రతినిధులను పిలిచి సమావేశపరచి ఆఫీసర్లను సంఘ ప్రతినిధులను కలిపి చర్చించి ఎటువంటి మార్పులు తేవాలో నిర్ణయించుకోవాలి. దీనిని ఆర్థిక దృష్టితోనే కాకుండా tappers దృష్టితో కూడా ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను.

Mr. Speaker:-The House now stands adjourned to 8-30 a. m. tomorrow.

1—30 p. m.

(The House then adjourned till Half-past Eight of the clock on Saturday, the 16th March 1963.)

APPENDIX

ఆబ్కారీ మద్యనిషేధ శాఖ

నిర్వహణను గురించిన వివరణ

1962–63

మద్యనిషేధం

ఆబ్కారీ, మద్యనిషేధశాఖ పరిపాలన వివరణ

1. మద్యనిషేధం:— ఆంధ్రప్రాంతంలో, ఏవో కొన్ని ఏజెన్సీ ప్రాంతాలు మినహా, అన్ని జిల్లాలలోను మద్యనిషేధం అమలునందున్నది. తెలంగాణాలో నిషేధమింకా అమల్లోకి రాలేదు. ప్రస్తుత అనాంతర పరిస్థితి దృష్ట్యా 1963–64 అబ్కారీ సంవత్సరంలో ప్రభుత్వం ప్రస్తుత విధానంలో ముఖ్యమైన మార్పులేమీ చేయదలచలేదు. కాబట్టి తెలంగాణా ప్రాంతంయధాతథంగానే ఉంటుంది. హైదరాబాదు అబ్కారీ చట్టం ఆ ప్రాంతం విషయంలో వర్తిస్తునే ఉంటుంది. మద్య నిషేధమున్న ప్రాంతాలలో నిషేధ శాసనాన్ని మరింత కట్టుదిట్టంగా అమలు పరచేటందుకు అవసరమైన సమస్త చర్యలనూ తీసుకోవాలని ప్రభుత్వం అనుకొంటున్నది. కాబట్టి మద్యనిషేధ నేరాలకు, వాటిని తిరిగి చేసినందుకు ఇంకా కఠినమైన శిక్షలు నిర్ణయిస్తూ మద్యనిషేధ చట్టాన్ని సవరించేందుకొక ప్రతిపాదనను ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తున్నది.

2. రాష్ట్ర మద్యనిషేధ సలహామండలి:— మద్యనిషేధ శాసనాన్ని ఇంకా కట్టుదిట్టంగా అమలు జరిపే విషయంలో అనధికారుల సహకారాన్ని స్వీకరించే నిమిత్తం ప్రభుత్వం కొన్ని చర్యలు తీసుకొన్నది. ప్రభుత్వం ఆంధ్ర ప్రదేశ రాష్ట్ర మద్యనిషేధ సలహా మండలిని ఏర్పాటుచేస్తూ ఉత్తరువులిచ్చిన సంగతి గౌరవ సభ్యులకు తెలుసు. ఈ మండలిలో అనధికార సభ్యులతోపాటు ఆంధ్ర జిల్లాలన్నిటికి చెందిన సాంఘిక, మద్యనిషేధ కార్యకర్తలుకూడ ఉంటారు. మండలిలో ఒక్కొక్క జిల్లాకు ఇద్దరేసి చొప్పున ఈ కార్యకర్తలుంటారు. రాష్ట్ర మద్యనిషేధ సలహామండలివారి అమూల్యమైన సలహాలు ప్రభుత్వానికి అమితంగా తోడ్పడగలవని ఆశించబడుచున్నది.

3. పైలటు పథకం:— మద్యనిషేధ నేరాలను, దొంగసారా కాపును తగ్గించటం కోసం విషయాలు తెలియపరుస్తూ ప్రచారంచేస్తున్న స్వచ్ఛంద సంస్థల

కార్యకర్తల విలువ ప్రభుత్వానికి తెలుసు అందుకనే కృష్ణా జిల్లాలో ఒక పైలటు పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టి స్వచ్ఛంద కార్యకర్తల సేవలను వినియోగించుకొనే విషయాన్ని గూర్చి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది.

4. నషాబందిలోక కార్యక్షేత్రం:- ప్రజలలో త్రాగుడు అలవాటును మాన్పించేందుకు ప్రచారాన్ని విజయవంతంగా కొనసాగించడం కోసం కొన్ని కేంద్రాలను స్థాపించాలని మద్యనిషేధ సంఘముచేసిన సిఫార్సులను ప్రభుత్వం ఆమోదించింది. ఈ కేంద్రాలను నషాబందీలోక కార్యక్షేత్రాలంటారు. ప్రస్తుతానికివి మద్యపాన నిషేధమింకా అమలులోపెట్టని జిల్లాలలో ప్రారంభించబడతాయి. తక్షణం రెండు కేంద్రాలు నల్గొండలో ఒకటి, హైదరాబాదులోని రాజేంద్రనగరులో ఒకటి ప్రారంభించాలని సంకల్పం.

5. నీరా దుకాణాలు:- నీరా దుకాణాలను నీరా సహకార సంఘాలను కౌలు కివ్వడమే ప్రభుత్వవిధానం. రాష్ట్రమందలి ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ప్రస్తుతం 436 నీరా సంఘాలు ఉన్నాయి. ఈ సంఘాలనింకా ఎక్కువగా ఏర్పాటు చేయాలని ప్రజలు కోరుతున్నారు. నీరా పానీయంగా ప్రజాదరణ పొందాలంటే అది వాడకందార్లకు సులభంగా అందుబాటులో ఉండాలని ప్రభుత్వం భావిస్తున్నది. నీరా దుకాణాల సంఖ్య పెరిగితే మాజీ గీత పనివారల ఉద్యోగ పరిస్థితికూడ మెరుగవుతుంది. అయితే నీరా సహకార సంఘాలన్నీ సక్రమంగా పని చేయడంలేదని ప్రభుత్వానికి అనుభవమైంది. కాబట్టి ఈరంగంలో పోటీ ప్రవేశపెడితే పరిస్థితి బాగుపడవచ్చు. అందుకని నీరా దుకాణాలను సంఘాలను కౌలు కివ్వడానికి బదులు వేలం వేసేందుకు ప్రభుత్వమొక పథకాన్ని తీవ్రంగా పరిశీలిస్తున్నది. ఈ చర్యమూలంగా రాబడికూడ అధికం కాగలదని ఆశింపబడుతున్నది. ఈ ఆదనపు రాబడిని మన అభివృద్ధి పథకాలకు, ప్రస్తుత అవాంతర పరిస్థితికి సంబంధించిన ఇతర పథకాలకు వినియోగించుకోవచ్చు. నీరా దుకాణాల సంఖ్యను అధికంచేయడం దీనివల్ల అవసరమవుతుంది.

ఆబ్కారీ :

6. కల్లు దుకాణాలు, సారా దుకాణాల వేలం:- 1961–62లో వేలం వేసిన లేదా కౌలుకిచ్చిన కల్లంగళ్ళ సంఖ్య 5,684 కాగా 1962-63లో వాటి సంఖ్య 5,693 ఆ అంగళ్ళనుంచి కౌళ్ళ రూపంలో వచ్చి ఆదాయం 1961-62 లో రు. 4,26,14,046లు కాగా 1962–63 వచ్చిన ఆదాయం రు. 4,66,17,264లు. అంటే ఆదాయం రు. 40 లక్షలకు కొంచెంపైగా అధికమైంది. దీనికితోడు చెట్లపన్నుమూలంగా రెండుకోట్లకుపైగా రాబడిలభించింది.

7. కల్లు దుకాణాలను గీత పనివారల సహకార సంఘాలను కౌలు కివ్వడం:- లాభదాయకమైన కల్లు దుకాణాలను కౌలు కివ్వడానికి బదులు వేలంవేసినట్లయితే అధిక రాబడులు లభిస్తాయి. కౌలు కివ్వడంవల్ల ఎంతో ఆదాయం నష్టమవు

తోంది అయినప్పటికి ప్రభుత్వం కల్లు దుకాణాలకును గీతపనివారల సహకార సంఘాలకు కౌలుకిచ్చేవిషయంలో ఉదారంగా వ్యవహరిస్తూనే ఉన్నది. 1961-62లో గీతపనివారల సహకార సంఘాలకు 1012 దుకాణాలను కేటాయించబడ్డాయి. 1962-63లో ప్రభుత్వం 300 క్రొత్త దుకాణాలను గీత పనివారల సహకార సంఘాలకు మంజూరు చేసింది కాని 1962-63లో 165 సంఘాలు మాత్రమే రిజిస్టరయ్యాయి.

8. సారా దుకాణాలు:- 1962-63లో మొత్తం 1,792 సారా దుకాణాలను వేలం వేయడం జరిగింది. వాటిమూలంగా రూ. 87,54,923లు ఆదాయం లభించింది. ఇది 1961-62లో వచ్చిన దానికంటె రు. 4,92,550లు ఎక్కువ.

9. హక్కేమాలికానా:-హైదరాబాదు భూమిశిస్తు చట్టంక్రింద, తమ పట్టా భూములలోని పట్టాచెట్లను గీసినందుకు విధించబడే చెట్ల పన్ను మొత్తంలో కొంత భాగాన్ని పొందడానికి పట్టాదార్లు హక్కుకలిగి ఉంటారు. ఈ పైకం చెల్లించడాన్నె హక్కేమాలికానా అంటారు. ఈ విధానం సుదీర్ఘంగా ఉండటంవల్ల ప్రభుత్వం స్థాయీ ఉత్తరువులను సవరించి ఈ విధానాన్ని సులభతరంచేసే విషయాన్ని కొంత కాలంగా పరిశీలిస్తున్నది.

10. గ్యాలనేజి రుసుం : రెక్టిఫైయిడ్ స్పిరిట్ (అల్కహాల్) మీదగ్యాలను ఒక్కొంటికి రూ. 70 లు చొప్పున ఆబ్కారీ సుంకం, డినేచర్డుస్పిరిటు మీద గ్యాలను ఒక్కొంటికి ఒకరూపాయి చొప్పున గ్యాలనేజి రుసుం విధింపబడుతూ వున్నాయి. ఫైనల్ ప్రొడక్టులో ఆల్కహాల్ వుండే మందులు, టాయిలెట్లు సందర్భంలో కేంద్ర చట్టమైన మందుల, టాయిలెట్ల చట్ట నిబంధనల ప్రకారం వాటిలోవుండే ఆల్కహోలు మీద సుంకం విధింపబడుతూవుంది. అయితే తయారీలో అల్కహోలుపోయి ఫైనల్ ప్రొడక్టులో ఎటువంటి జాడ కనపడనప్పుడు, ఈ చట్టం క్రింద సుంకం విధించడానికి వీలుండదు. ఆల్కహోలు వుండనటువంటి వస్తువులవిషయంలో గ్యాలను ఒక్కొంటికి రూ. 70 లు. ఆబ్కారీ సుంకం విధించవచ్చు. ఈ విధంగా గ్యాలనుకు రూ. 70 చొప్పున సుంకం విధించడం మరీ అధికంగా వుందని, రాష్ట్రంలోని పరిశ్రమల అభివృద్ధికే ఆటంకం కలిగించేటట్లు వుందని పారిశ్రామికులు విన్నపాలు పెట్టుకున్నారు. ఆ కారణంగా ప్రభుత్వంవారుసాకల్యంగా పరిశీలనజరిపి పరిశ్రమలలో వినియోగించే ఆల్కహోలువిషయంలో గ్యాలను ఒక్కొంటికి ఒక రూపాయి తగ్గించారు. అయినా ఆంధ్రప్రాంతంలో విధింపబడుతూవున్న రెక్టిఫైడ్ స్పిరిట్ మీద అబ్కారి సుంకం విషయంలోను, ఆల్కహోలు మీది గ్యాలనేజి రుసుం విషయంలోను ఇంకావిన్నపాలు అందుతూనేవున్నాయి. అందువల. పరిశ్రమల్లోవాడే ఆల్కహోలుమీద సుంకాన్ని విధించే విషయాన్ని ఇంకా పరిశీలన జరిపి దీనిమీద తగిన సిఫార్సులు చేయువలసిందిగా ఒక కమిటీ వేయడానికి ప్రభుత్వంవారు నిశ్చయించారు.

11. నల్లమందు వాడకం : నల్లమందు, గంజాయి, భంగు వాడకానికి సంబంధించి ప్రభుత్వ విధానంలో ఎటువంటి మార్పురాలేదు. కాబట్టి వాటివాడకంమీద వుండే నిర్బంధం కొనసాగుతూనేవుంది.

12. ప్రభుత్వ డిస్టిలరీలు : దేశవాళి సారాయి, హైదరాబాదులో తయారయ్యే విదేశీరకం సారాయి తయారుచేయడానికి, సరఫరా చేయడానికి ప్రస్తుతం ఈ శాఖ అజ్మాయిషీలో రెండు ప్రభుత్వ డిస్టిలరీలువున్నాయి. అందులో ఒకటి హైదరాబాదులో నారాయణగూడాలోవున్న ప్రభుత్వ డిస్టిలరీస్, మరొకటి కామారెడ్డిలో వున్న ప్రభుత్వ ఆల్కహాల్ ఫ్యాక్టరీ. ఈ డిస్టిలరీలకు సంబంధించిన పరిపాలన, అజ్మాయిషీలు ఇంతకుముందు డిస్టిలరీస్ డైరెక్టింగ్ బోర్డుక్రింద వుండేవి. అవి 1958 మార్చి లగాయతు రెవిన్యూబోర్డు (ఆబ్కారీ)కు బదిలీ చేయబడ్డాయి. ఆబ్కారీ సూపర్నెంటు హోదాతో వున్న జనరల్ మేనేజరు ఇప్పుడు ఈ రెండు డిస్టిలరీలను నిర్వహిస్తున్నారు. ఒక్కొక్క డిస్టిలరీలోను అసిస్టెంట్ ఆబ్కారీ సూపర్నెంటు హోదాలో ఒక్కొక్క అసిస్టెంటు మేనేజరు ఉంటారు. వీరు జనరలు మేనేజరుకు తోడ్పడుతుంటారు. 1959–60 లగాయతు ఈ రెండు డిస్టిలరీల ద్వారా వచ్చిన లాభాలు ఈ క్రిందివిధంగా వున్నాయి :—

సంవత్సరం			మొత్తం రూ. లక్షలు.
1959–60	...	...	19
1960–61	...	...	27
1961–62	...	...	29

13. తెలంగాణాలో ఆబ్కారీ బకాయీలు : త్వరితంగా వచ్చిన రాజకీయ మార్పులు, ఆంతరిక కలతలు అనుకూలంకాని ఆర్థికపరిస్థితులు ఇవి ఆబ్కారీ బకాయీలు ఏర్పడ్డానికి గల కొన్ని ముఖ్యకారణాలు. ఈ బకాయీలు 1947–48 (1357 ఫసలీ)లగాయితూ, ఏర్పడజొచ్చాయి. 1959 ప్రారంభంనాటికిఅవి రూ. 3,66,99,000 అయ్యాయి. ఈ బకాయీలలో కొంతభాగం సబబైన కారణాలవల్ల ఏర్పడడంచేత వీటిని వసూలుచేయడంలో ప్రభుత్వంవారు కొన్ని సదుపాయాలను చూపించవలసి వచ్చింది. దండనలు, లేదా కాలు మొత్తాల విషయంలో అర్హమైన సందర్భాలలో రెమిషన్లు ఇవ్వడం, తేలిక వాయిదాలలో చెల్లింపు చేయడానికి సౌకర్యంకలుగజేయడం జరిగింది. ఈ సదుపాయాలు పూర్తిగా వినియోగించు కోబడినాయి. గత రెండు, మూడు సంవత్సరాలుగా ఈ బకాయీలను వసూలు చేసేటందుకు ప్రత్యేక కార్యక్రమం అమలులోవుంది. దీని ఫలితంగా వసూలుచేయదగ్గ ఆబ్కారీ బకాయీల మొత్తం రూ. 2.9 కోట్లకు తగ్గింది.

హైదరాబాదు, మెదక్, నల్గొండ – ఈ మూడు జిల్లాలకు ప్రత్యేక సిబ్బంది మంజూరు చేయబడింది. అక్కడ బకాయీలు చాలవరకు అధికంగా ఉన్నాయి. ఈ క్రింది ముఖ్యమైన చిక్కులకారణంగా వసూళ్ళు త్వరితంగా జరగడంలేదు.

(1) కొన్ని సందర్భాలలో బకాయీలు పది లేక పదిహేను సంవత్సరాల వెనుకటివి.

(2) లెక్కలలోని లోపాలు కారణంగా సరియైన బకాయి మొత్తాలను లెక్క కట్టడంలో కొంత కష్టం కలుగుతున్నవి.

(3) ఆస్తులు అమ్మకంకోసం ప్రకటించబడినప్పుడు, కొన్నిసందర్భాలలో కక్షిదార్లు ప్రథమంలో ఆక్షేపణ అర్జీలతో హాజరవుతారు. కొన్నిసందర్భాలలోఆక్షేపణలు సమంజసంగానే వుంటాయి. చర్యతీసుకొనేలోగా తక్కిన కొంతకాలంగడచిపోతుంది.

(4) తెలంగాణా గ్రామాలలోని ఆస్తులను వేలం వేసినప్పుడు సాధారణంగా వాటికి సాల్వెన్సీ సర్టిఫికేట్లలో నమోదుచేసిన విలువలు రావు.

(5) జంట నగరాలలో భవనాలను సెక్యూరిటీగా పెట్టినప్పుడు, వేలంలోపాట పెట్టడానికి పాటదార్లు ముందుకు రావడంలేదు. అందుచేత రెవిన్యూ వసూలు చట్టం నిబంధనలక్రింద ప్రభుత్వం తరపున ఆ భవనాలను కొనుగోలు చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వంవారు ఇటీవలనే కలెక్టర్లకు ఆదేశాలిచ్చారు. అయితే, ఈ బకాయి వసూళ్ళ, పరిస్థితి మెరుగయింది. గత అయిదు, ఆరు సంవత్సరాల బకాయిలు చెప్పుకోతగినంతగా లేవు

14. దొంగసారా : దొంగ సారాను అరికట్టే సమస్య త్వరితంగా తీర్చవలసింది చిక్కులతో కూడుకున్నది కూడాను. రాష్ట్రంలోని కొన్ని ప్రాంతాల్లో ఈ సమస్య చాలాకాలంగా పీడిస్తూవుంది. మామూలు ఆబ్కారీ, మద్యనిషేధ సిబ్బంది ప్రత్యేక దళాలూ ఈ సమస్యను కొంతవరకు విజయవంతంగా ఎదుర్కొనగలిగాయి. నగరంలోని ధూల్ పేట ప్రాంతంలో కొంతవరకు ఈ సమస్య తరచుగా ఎదుర్కోవలసి వస్తున్నది. దీని విషయంలో ప్రత్యేక చర్యలు తీసికొనబడ్డాయి. అవసరమైన సందర్భాలలో పోలీసు కంట్రోలు రూంనుంచి సాయుధ పోలీసు దళాల సహాయాన్ని కోరవలసిందిగా ఆబ్కారీ సిబ్బందికి ఆదేశాలీయబడ్డాయి. ప్రజలనుండి అవసరమైన సహకారం లభించినట్లయితే ఈ దురాచారాన్ని రూపుమాపవచ్చు. ఆ రూపుమాసిపోతుందని కూడా చెప్పడానికి ఎటువంటి సందేహంలేదు.

NOTE

Administration

ON

Excise and Prohibition Department

OF THE

1962–1963

PROHIBITION

(1) *Prohibition,*—Prohibition is in force in all the districts of the Andhra area excepting in some of the agency tracts, while the Telangana area continues to be wet. The Government do not intend to make any basic change in the present policy for the Abkari year 1963–64 in view of the present National Emergency. Therefore, the Telangana districts will continue to remain wet and will continue to be governed by the Hyderabad Abkari Act. In the prohibition areas, however, the Government intend to take all measures necessary for a stricter enforcement of the prohibition law. The Government have, therefore, under examination a proposal to amend the Prohibition Act prescribing more severe penalties for prohibition offences and for their repetition.

(2) *State Prohibition Advisory Board.*—The Government have taken some measures to associate non-official co-operation in the matter of strict enforcement of prohibition law. As you are aware, the Government have issued orders constituting the Andhra Pradesh State Prohibition Advisory Board which will have on its body be-

isdes non-official members, social and prohibition workers from all the Andhra districts drawn at the rate of two for each district. It is hoped that the valuable advice of the State Prohibition Advisory Board will greatly assist the Government in prohibition matters.

(3) *Pilot Scheme.*—The Government are aware of the value of voluntary agencies and workers engaging themselves in active educative propaganda for reduction of prohibition crime and illicit distillation. With this end in view, the question of introduction of a Pilot Scheme in Krishna district and to associate with it voluntary workers is engaging the attention of Government.

(4) *Nashabandi Loka Karyakshetra.*—Towards a sucessful educative propaganda aimed at weaning away people from the habit of drink, the Government have accepted the recommendations of the Central Prohibition Committee to set up a few centres. The centres will be known as the Nashabandi Loka Karyakshetra and will for the present be started in the districts where prohibition has not yet been introduced. Immediately, it is intended to open two such centres, one at Nalgonda and the other at Rajendran gar, Hyderabad.

(5) *Neera Shops.*—The policy of Government so far with regard to neera shops has been one of leasing these out to the neera co-operative societies. In the Andhra area of the State there are at present 436 neera societies. There has been a great demand for the formation of more societies. Government feel that neera to become a popular beverage, should be with the easy reach of the consumers. The employment position of the ex-tappers would improve if there is an increase in the number of shops. Unfortunately, the experience of Government has been that not all neera co-operative societies are functioning properly. This may, therefore, be remedied if an element

of competition is introduced. In view of this, the Government have, under their active consideration, a scheme to auction neera shops instead of leasing them out to societies. It is expected that this measure would also fetch an additional income to finance our development schemes and other schemes pertaining to the present emergency. This would, therefore, necessitate an increase in the number of shops.

EXCISE

(6) *Auction of Sendhi and Liquor Shops.*—The number of Sendhi Shops auctioned or leased during the year 1962–63 was 5,693 as against 5,684 for the year 1961–62. The total rentals for the year 1962-63 from these shops amounted to Rs. 4,66,17,264 as against the rentals of Rs. 4,26,14,046 in 1961–62, thus resulting in an increase of a little over Rs. 40 lakhs. In addition, tree tax yielded a revenue of over Rs. 2 crores.

(7) *Leasing out Sendhi Shops to Tappers' Co-operative Societies.*—The Government have always been liberal in the matter of leasing out Sendhi Shops to Tappers' Co-operative Societies, in spite of the fact that this involves a loss of a considerable revenue since these remunerative sendhi shops are likely to fetch huge amounts if auctioned instead of being leased. In 1961–62, 1,012 shops were allotted to the tappers' co-operative societies. Government ordered a grant of 300 fresh shops to the tappers' co-operative societies for the year 1962–63. However, only 165 societies were registered in 1962–63.

(8) *Liquor Shops.*—The total number of liquor shops auctioned during the year 1962–63 was 1,792, yielding a rental of Rs. 87,54,923, which figure is an increase by Rs. 4,92,550 over the rentals of the year 1961–62.

(9) *Haq-e-Malikana.*—Under the Hyderabad Land Revenue Act, pattadars are entitled to receive a percentage

of the amount of tree tax levied for tapping of trees for any of the patta trees tapped in their patta lands. The procedure for the payment of this amount which is known as Haq-e-malikana is somewhat elaborate, and the Government have been considering for sometime past the question of amending the Standing Orders so that the procedure could be simplified.

(10) *Gallonage Fees.*—An Excise Duty of Rs. 70 per gallon on rectified spirit (alcohol) and a gallonage fees of one rupee per gallon on denatured spirit are being levied. In the case of medicinal and toilet preparations which contain alcohol in the final product, duty is levied on the alcohol contained in it as per the provisions of the Medicinal and Toilet Preparations Act which is a Central Act. But when the final product does not contain any trace of alcohol, the alcohol being destroyed in the process of manufacture, no levy under the Medicinal and Toilet Preparations Act can be made. Consequently, an excise duty of Rs. 70 per gallon is leviable in respect of goods which do not contain alcohol. There have been representations from the industrial sector that a levy of a duty of Rs. 70 per gallon is too heavy and is likely to retard the industrial progress in the State. The Government have, therefore, after mature consideration, reduced this levy to one rupee per gallon in the case of alcohol used for industrial purposes. Some representations, however, are continuing to be received regarding the excise duty on rectified spirit and gallonage fee on alcohol in Andhra area. The Government have, therefore, decided to appoint a Committee to further examine the question of the levy of duty on industrial alcohol and to make suitable recommendations in this direction.

(11) *Consumption of Opium*:-The Government's policy regarding the consumption of Opium, Ganja and Bhang has not undergone any change and, therefore, the restriction on their consumption will continue.

(12) *Government Distilleries*:-There are at present two Government Distilleries under the control of this department, viz., Government Distilleries, Narayanaguda, Hyderabad and Government Alcohol Factory, Kamareddy, for manufacture and supply of country liquor and Hyderabad made foreign liquor. The administration and control of the Distilleries which was formerly managed by the Distilleries Directing Board was transferred to the Board of Revenue (Excise) in March 1958. Both the Distilleries are now managed by a General Manager in the cadre of an Excise Superintendent. He is assisted by one Assistant Manager (in the cadre of an Assistant Excise Superintendent) at each of Distilleries. The net profits earned by the above two Distilleries from 1959-60 as are follows:—

Year.			Amount.
1959-60	...	...	19 lakhs.
1960-61	...	...	27 lakhs.
1961-62	...	...	29 lakhs.

(13) *Excise arrears in Telangana area* :-Quick political changes, internal disturbances and unfavourable economic conditions were among the few reasons which had contributed to an accumulation of excise arrears. The arrears began to accumulate from the year 1947-48 (1357 Fasli) and stood at Rs. 3,66,99,000 at the beginning of 1959. Since a portion of these arrears came to be accumulated due to reasonable causes, Government had to show certain concessions while collecting the arrears. Concessions wherever necessary in deserving cases penalties or rentals and facility to pay in easy instalments were given and availed of to the fullest extent. For the past two to three years, a special drive for the collection of these arrears has been in operation, and as a result of this the total collectable excise arrears has been reduced to

Rs. 2.9 crores. Special staff has been santioned for the three districts of the Hyderabad, Medak and Nalgonda where the arrears are some what heavy. Some of the main difficulties which are hindering a quiker space of collection are:—

(1) In some cases the arears relate to periods as far back as 10 or 15 years.

(2) Defective accounts have made the assessment of the correct amounts due a little difficult.

(3) Sometimes when properties are actually notified for sale, parties appear for the first time with objection petitions and in some cases the objectiones are found to be genuine and further time is lost before action can be taken.

(4) Properties situated in Telangana villages do not usually fetch in auction the values recorded in the solvency certificates.

(5) In the twin cities where buildings are offered as security, bidders are not always forthcoming at the sales, and Govenment have recently directed the Collectors to purchase buildings as bought in on behalf of Government under the provisions of the Revenue Recovery Act.

The tempo of collection has however improved and the arreas of the last five or six years are negligible.

(14) *Illicit Distillation* :—The problem of takling llicit distillation is both an urgent and a difficult one. This problem which is chronic in certain parts of the State has to some extent been successfuly met by the regular excise and prohibition staff as also the Special Squads in the Dhoolpet area of the city where its occurrence is some what frequent, special measures have been taken and instructions have been issued to the excise staff to indent wherever necessary the services of the armed police parties in the Police Control Room. I have no doubt that given the necessary public co-operation this evil can and will be rooted out.